Agata Kristi

DEŠIMT NEGRIUKŲ

Agata-2

Agata Kristi

DEŠIMT NEGRIUKŲ

Iš anglų kalbos vertė Rasa Praninskienė

"Židinys"

UDK 820 - 31
Kr 267

Agatha Christie
Ten Little Niggers
Moscow: Raduga Publishers, 1989.

Agata Kristi
Dešimt negriukų

Romanas
A. Kristi romanų biblioteka. Nr. 2
Viršelio dailininkas A. Nekrošius

S. L. Nr. 128. Užs. Nr. 413. Tiražas 50 000 egz. Kaina sutartinė.
Leido UAB „Židinys", 2034 Vilnius, Ukmergės 120.
Spausdino Lietuvos leidybos įmonė „Spauda" spaustuvė. 2019 Vilnius, Laisvės prosp. 60.

PIRMAS SKYRIUS

I

Pirmos klasės vagono kampe teisėjas Vorgreivas, neseniai išėjęs į pensiją, papsėjo cigarą ir skaitinėjo "*Taimso*" politikos naujienas.

Atidėjęs laikraštį jis pažvelgė pro langą - dabar jie važiavo pro Somersetą. Dirstelėjo į laikrodį. Dar dvi valandos kelio.

Mintyse jis perkratinėjo tai, ką laikraščiai rašė apie Negro salą. Iš pradžių jie pranešė, kad ją nusipirko milijonierius amerikietis, aistringas buriuotojas, ir toje mažoje salelėje prie Devono krantų pasistatė ištaigingą modernų namą. Deja, nauja - trečioji - amerikiečių milijonieriaus žmona nepakentė supimo, ir buvo nutarta salą su namu parduoti. Paskui pasirodė pranešimų, esą salą nupirko kažkoks misteris Onimas. Aukštuomenės gyvenimo kronikos reporteriai davė valią vaizduotei. Negro salą nupirko Holivudo žvaigždė mis Gabrielė Terl! Ji ten norinti ramiai praleisti kelis mėnesius, toli nuo reklaminio triukšmo ir publikos akių. "*Bizi bi*" delikačiai užsiminė, kad Negro sala galinti tapti karališkosios šeimos rezidencija. "*Misteriui Merivederiui*" kažkas pašnibždėjo, jog salą įsigijo jaunas lordas L., ketindamas čia praleisti medaus mėnesį. "*Džonui*" buvo aišku: sala atiteko Admiralitetui, kuris ruošiasi čionai vykdyti tam tikrus labai slaptus eksperimentus!

Žodžiu, Negro sala buvo pati didžiausia to meto naujiena.

Teisėjas Vorgreivas išsitraukė iš kišenės laišką. Rašysena sunkiai įskaitoma, bet vietomis pasitaikydavo ir aiškiai parašytų žodžių. *Mielas*

Lorensai... tiek metų apie Jus nieko negirdėjau... būtinai atvažiuokit į Negro salą... nuostabiausia vieta... apie tiek daug reikia pasikalbėti... seni laikai... bendravimas su gamta... kaitintis saulėje... 12.40 iš Padingtono stoties... pasitiksiu Jus Oukbridže... - ir įmantrus parašas:"*Visuomet Jūsų - Konstancija Kalmington*".

Teisėjas Vorgreivas mintimis nuklydo praeitin, stengdamasis prisiminti, kada paskutinį kartą matė ledi Konstanciją Kalmington. Turbūt prieš septynerius, nors greičiausiai prieš aštuonerius metus. Ji tuomet važiavo į Italiją pasišildyti saulutėje, pabendrauti su gamta ir *contadini**. Vėliau, girdėjo, ji pasiekė Siriją, kur ruošėsi šildytis prieš dar karštesnę saulę, bendrauti su gamta ir beduinais.

Nusipirkti salą, galvojo teisėjas, sukurti paslaptingumo atmosferą, - kaip tai tiktų šiai moteriai! Jis linktelėjo galvą, patenkintas nepriekaištinga savo logika. Paskui galva nusviro - jis užsnūdo...

II

Trečios klasės vagone, kuriame važiavo dar penki keleiviai, Vera Kleitorn atsilošė į suolo atkaltę ir užsimerkė. Kaip karšta šiandien traukinyje! Kaip gera bus prie jūros! Jai iš tiesų labai pasisekė, kad gavo šį darbą. Kai parsisamdai vasarą, visuomet turi tąsytis su krūva vaikų - gauti sekretorės vietą tokiu metu beveik neįmanoma. Netgi agentūra vargu ar bepadėtų.

Ir tada atėjo tas laiškas.

"Man Jus rekomendavo agentūra "Sumanios moterys". Kiek suprantu, jie Jus gerai pažįsta. Mielai mokėsiu Jums tokį atlyginimą, kokio paprašysite, ir tikiuosi, kad pradėsite eiti savo pareigas rugpjūčio 8 dieną. Traukinys iš Padingtono stoties išvyksta 12.40, Oukbridže Jus pasitiks. Pridedu penkis svarus išlaidoms.

Nuoširdžiai Jūsų - Ana Nensė Onim."

Viršuje buvo adresas - *Negro sala. Stiklheivenas. Devonas.*

Negro sala! Pastaruoju metu laikraščiai tik apie tai ir terašė. Kiek įvairiausių gandų ir plepalų, nors teisybės ten turbūt nė už grašį. Bet,

* Valstiečiais (it.).

šiaip ar taip, namą pasistatė milijonierius, ir prabanga ten tikriausiai neišpasakyta.

Vera Kleitorn, smarkiai išvarginta neseniai pasibaigusio semestro mokykloje, mąstė:"Gimnastikos mokytoja trečiarūšėje mokykloje - ne kažin kokia vieta. Jei pavyktų gauti darbo *padorioje* mokykloje... Ne, - sutramdė pati save, smigtelėjus širdžiai. - Turiu džiaugtis ir tuo. Žmonėms nepatinka, jei esi buvusi tardoma, nors galų gale ir išteisinta!"

Ji prisiminė, kad tardytojas savo išvadoje pažymėjo jos savitvardą ir drąsą. Tardymas baigėsi gerai, geriau ir būti negalėjo. Ir misis Hamilton jai buvo tokia gera - bet Hugo... *Ne, ne, ji negalvos apie Hugo!*

Ir staiga, nors ir buvo karšta, ją nukrėtė šiurpulys. Vera pasigailėjo, kad važiuoja prie jūros. Prieš akis iškilo vaizdas: *Sirilas plaukia prie uolos, o jo galva tai iškyla, tai panyra vandenin. Panyra ir iškyla, panyra - iškyla...* O ji plaukia įkandin jo, kirsdama bangas įprastais rankų mostais, ir žino, pernelyg gerai žino, kad nesuspės...

Jūra - šiltos žydros bangos - rytmečiai, praleisti ant smėlio - ir Hugo - jis sako, kad myli ją...

Ne, ji *negalvos* apie Hugo...

Ji atsimerkė ir nepatenkinta dėbtelėjo į priešais sėdintį vyriškį. Aukštas, rudai įdegęs, šviesios akys gana arti viena kitos ir arogantiška, netgi žiauri burna. Vera Kleitorn pagalvojo:"Kertu lažybų, kad jis daug keliavo ir visko matė..."

III

Filipas Lombardas, vos žvilgtelėjęs į priešais sėdinčią merginą, tuoj pat nustatė: "Daili, bet truputį primena mokytoją. Šaltakraujiška, ir, atrodo, iš tų, kurios moka už save pakovoti - ir kai myli, ir šiaip gyvenime. O jam, ko gero, tokia tiktų. Vertėtų pamėginti..."

Jis susiraukė. Ne, šalin tokias mintis. Dabar joms ne laikas. Reikia galvoti apie darbą. Įdomu, kas tai per velnias? Mažasis žydas buvo pasiutusiai paslaptingas:"Kaip norite, kapitone Lombardai. Spręskite jūs". Filipas susimąstęs ištarė: "Sakote, šimtas ginėjų?" Pasakė taip nerūpestingai, lyg tas šimtas ginėjų jam buvę nebuvę. *Šimtas ginėjų,* kai nežinia, ar turės už ką papietauti! Jis pamanė, kad vargu ar apšovė tą žydą - žydų šia prasme neapšausi, apie pinigus jie *žino viską!*

Filipas taip pat nerūpestingai pasiteiravo:"Ir daugiau nieko negalite man pasakyti?"

Misteris Aizekas Morisas ryžtingai papurtė pliką galvytę:"Ne, kapitone Lombardai, daugiau - nė žodžio. Mano klientas žino, kad jūs nepakeičiamas žmogus kebliose situacijose. Man pavesta perduoti jums šimtą ginėjų, o jūs savo ruožtu turit atvykti į Stiklheiveną. Tai Devone. Artimiausia stotis - Oukbridžas, ten jus pasitiks ir mašina nuveš į Stiklheiveną, o toliau - motorlaiviu į Negro salą. Ten pateksite mano kliento žinion".

"Ilgam?" - trumpai paklausė Lombardas.

"Ilgiausiai - savaitę".

Pešiodamas ūsiukus, kapitonas Lombardas tarė: "Tikiuosi, jūs suprantate, kad nieko neteisėto aš nesiimu?"

Tardamas šiuos žodžius, jis įtariai pažvelgė į pašnekovą. Storose semitiškose misterio Moriso lūpose šmėkštelėjo šypsena, bet atsakė jis visiškai rimtai: "Jeigu jums pasiūlys ką nors prieš įstatymus, tai, savaime suprantama, turite visišką teisę atsisakyti". Velniai rautų tą akiplėšą, jis šypsojosi! Šypsojosi taip, lyg labai gerai žinotų, kad praeityje Lombardas toli gražu ne visada taip gerbė įstatymus.

Tuomet išsišiepė ir pats Lombardas.

Tikrai, sykį ar du jis vos neįkliuvo, bet viskas baigdavosi gerai. Jis viskam pasiryžęs... Būtent - viskam. Ir Negro saloje jam turbūt neteks nuobodžiauti...

IV

Mis Emilė Brent sėdėjo nerūkančiųjų vagone - labai tiesiai, ištikima savo principams. Jai jau suėjo šešiasdešimt penkeri, bet ji nepakentė išglebimo. Jos tėvas, senosios mokyklos pulkininkas, laikysenai teikė labai daug reikšmės. Dabartinis jaunimas labai pasileidęs, pakanka pasižiūrėti į jų manieras, *o ir apskritai iš visko matyti...*

Ir mis Brent, apgaubta teisuoliškumo ir principingumo aureolės, išdidžiai kentė sausakimšo trečios klasės vagono nepatogumus ir tvanką. Dabar visi įpratę lepintis. Dantų netrauks be nuskausminimo; jei neužmiega, ryja migdomuosius; sėdi tik minkštuose krėsluose arba pasiramstę pagalvėmis, o jaunos merginos nebedėvi korsetų, vaikšto nežinia kuo apsirengusios, ir vasarą pliažuose vartosi tiesiog pusnuogės...

Mis Brent kietai suspaudė lūpas. Savo pavyzdžiu ji norėjo parodyti, kaip dera elgtis tam tikro visuomenės sluoksnio žmonėms.

Ji prisiminė praeitą vasarą. Ne, šiemet viskas bus kitaip. Negro sala... Ir ji mintyse vėl perskaitė daugybę kartų skaitytą laišką.

"Brangioji mis Brent,

tikiuosi, dar prisimenate mane? Prieš keletą metų, rugpjūtį, mudvi gyvenom Belheiveno pensione ir, kaip man atrodė, mus daug kas siejo.

Dabar aš atidarau nuosavą pensioną saloje prie Devono krantų. Manau, kad tai pati geriausia vieta pensionui su gerais valgiais, be naujamadiškų išmonių, žodžiu, pensionas mūsų įpročių, senojo auklėjimo žmonėms. Čia nebus jokių nuogalių ir gramofonų iki pusiaunakčio. Aš labai džiaugčiausi, jei nutartumėte vasarą pailsėti Negro saloje - žinoma, visiškai veltui, kaip mano viešnia. Ar jums tiktų rugpjūčio pradžia? Pavyzdžiui, 8 diena?

Nuoširdžiai Jūsų - A.N.O--"

Bet kokia jos pavardė? Parašą labai sunku įskaityti. "Dabar visi taip pasirašinėja" , - suirzusi pagalvojo Emilė Brent.

Ji mintyse perkratinėjo Belheiveno gyventojus. Ten ji praleido dvi vasaras iš eilės. Pensione vasarojo ta simpatiška pagyvenusi moteris - misis, misis - kokia gi jos pavardė? Jos tėvas buvo kanauninkas. Ten taip pat buvo misis Oltin - Ormin - ne, greičiausiai Oliver! Taip, taip, Oliver!

Negro sala! Laikraščiai daug rašė apie Negro salą - neva ją pirkusi kažkokia kino žvaigždė, o gal amerikietis milijonierius? Dažniausiai tokias salas parduoda pigiai. Iš pradžių gyvenimas saloje atrodo romantiškas, bet tereikia ten persikelti, ir iškart susiduri su begale nepatogumų. Tik ir tegalvoji, kaip greičiau ta sala atsikratyti.

Kad ir kaip ten bebūtų, nutarė Emilė Brent, nemokamos atostogos man garantuotos. Dabar, kai pajamos taip sumažėjo, o dividendų kartais išvis nemoka, nereikia praleisti progos sutaupyti. Tik gaila, kad ji nieko neprisimena apie tą misis - galbūt mis? - Oliver.

V

Generolas Makarturas pažvelgė pro vagono langą. Traukinys artėjo prie Ekseterio - ten generolui reikėjo persėsti. Kad jas kur, tas geležin-

kelio atšakas ir jų vėžlišką greitį! O juk po tiesumais Negro salą galėtum ranka pasiekti, ji čia pat.

Jis taip ir nesuprato, kas vis dėlto per vienas tas Onimas? Tikriausiai pokštininko Legardo ar Džonio Dajerio bičiulis.

"Atvažiuos vienas kitas armijos laikų bičiulis... norėtųsi pasikalbėti apie senus laikus".

Na ką gi, jis mielai pasišnekėtų apie prabėgusius metus. Pastaruoju metu jam dingojo, kad senieji draugai ėmė jo vengti. Ir viskas dėl tų prakeiktų gandų! Dieve mano, bet nuo to laiko praėjo jau beveik trisdešimt metų! Tai Armitidžas išplepėjo, nusprendė jis. Bjaurus pienburnis! Ir ką jis galėjo žinoti? Tiek jau to, neverta dėl to graužtis. Pagaliau gal jam tik atrodo, kad draugai į jį šnairuoja.

Įdomu bus pamatyti, kokia ta Negro sala. Apie ją sklando tiek gandų. Matyt, kalbos apie tai, kad salą nupirko Admiralitetas, Karo ministerija ar Karo aviacija, nebus išlaužtos iš piršto...

Namą saloje pasistatė jaunas amerikietis milijonierius Elmeris Robsonas. Sako, sukišo krūvą pinigų. Nesunku įsivaizduoti, kokia ten prabanga...

Ekseteris! Ir dar visa valanda! Jo kantrybė jau baigiasi. Taip norisi greičiau atvažiuoti...

VI

Daktaras Armstrongas vairavo savąjį "Morisą" per Solsberio lygumą. Jis visai nusivarė... Sėkmė turi ir antrą galą. Praėjo tos dienos, kai jis, nepriekaištingai apsirengęs, sėdėdavo savo ištaigingame kabinete Harlio gatvėje prie naujausios aparatūros ir ištisai lūkuriuodavo, nežinodamas, kas jo laukia - sėkmė ar pražūtis.

Jis prakuto. Jam pasisekė! Tačiau vien sėkmės per maža, reikia išmanymo. Savo darbą jis moka, bet ir to per maža - svarbiausia sėkmė. O jam pasisekė! Tiksli diagnozė, viena kita dėkinga - be to, turtinga ir įtakinga - pacientė, ir apie jį jau kalbama. "Jūs turite pasikonsultuoti su Armstrongu - jis visai jaunas, bet labai išmano. Štai Pem: kur tik ji metų metais nesigydė, o nuėjo pas Armstrongą, ir jam viskas paaiškėjo iš pirmo žvilgsnio !"

Nuo to viskas ir prasidėjo.

Taip daktaras Armstrongas tapo madingu gydytoju. Visos jo priėmimo valandos buvo užpildytos, vos likdavo laiko poilsiui. Štai kodėl šį rugpjūčio rytą jis džiaugėsi, kad palieka Londoną ir kelioms dienoms išvyksta į salą prie Devono krantų. Žinoma, tai nebus tikras poilsis. Laiškas parašytas labai neapibrėžtai, bet prie jo pridėtas čekis buvo visai konkretus. Milžiniškas honoraras. Tie Onimai turbūt paskendę piniguose. Iš visko sprendžiant, vyrą neramina žmonos sveikata, ir jis nori pasikonsultuoti su gydytoju nesukeldamas jos įtarimo. Ji nė už ką nepasirodys daktarui. O jos nervai...

Oi, tie nervai! Daktaras kilstelėjo antakius. Oi, jau tos moterys su savo nervais! Tiesa, jų užgaidos išėjo jam į naudą. Pusė moterų, kurios į jį kreipėsi, niekuo nesirgo, išskyrus nuobodulį, bet tik pabandyk joms tai pasakyti! Galiausiai šį tą visuomet galima surasti.

"Žinote, šiek tiek pablogėjęs jūsų (čia reikia pridurti kokį nors ilgesnį medicinos terminą), nieko baisaus, bet reikėtų truputį pasigydyti. Gydymas labai paprastas..."

Juk viską geriausiai gydo viltis. Ką jau ką, o paguosti, įkvėpti viltį daktaras Armstrongas mokėjo.

Laimė, po to įvykio - pala, kada tai buvo, prieš dešimt, o gal prieš penkiolika metų? - jis sugebėjo susiimti. Tiesiog per stebuklą išsikapstė. Tas sukrėtimas privertė jį surimtėti. Išsyk metė gerti. Dievaži, tuomet tikrai per stebuklą išsisuko...

Jį apkurtino veriamas automobilio signalas - pro šalį aštuoniasdešimties mylių greičiu pralėkė milžiniškas "super - sports dalmein". Daktaras Armstrongas vos neįsirėžė į tvorą. Turbūt vienas iš tų jaunų puskvailių, kurie laksto po visą šalį it be galvos. Kaip jis jų nekenčia! Ir vėl tik per stebuklą išsisuko! Prakeiktas pienburnis!

VII

Tonis Marstonas, griausmingai lėkdamas per Miero kaimelį, svarstė: siaubas, kiek dabar keliuose šitokių kledarų! Slenka vos gyvi ir visuomet užstoja tau kelią. Būtinai jis turi vėžlinti pačiu viduriu! Ne, gerai pavažinėti Anglijoje nebeįmanoma... Nebent Prancūzijoje, ten tikrai *gali parodyti, ką moki.*

Stabtelėti čia praskalauti gerklę ar važiuoti toliau? Laiko turi per akis. Beliko koks šimtas mylių su trupučiu. Būtų neprošal truktelėti džino su imbieriniu limonadu. Pasiutęs karštis!

O toj salikėj turbūt bus galima visai neblogai praleisti laiką, jei nepagės oras. Įdomu, kas per vieni tie Onimai? Turtingi prasimušėliai, ne kitaip. Barsukas tokius uoste užuodžia. Ir kas jam, vargšui, *belieka*, savų pinigų juk neturi...

Tikiuosi, kad gėrimų jie nešykštės. Nors kas žino tuos prasimušėlius. Gaila, kad nepasitvirtino kalbos, jog salą nupirko Gabrielė Terl. Jis neatsisakytų pasisukioti tos kino žvaigždės aplinkoje.

Ką gi, reikia tikėtis, kad merginų ten vis dėlto bus...

Jis išėjo iš viešbučio, pasirąžė, nusižiovavo, pažvelgė į žydrą dangų ir įsėdo į "dalmeiną".

Kelios jaunos moterys susižavėjusios nužvelgė jį - gražiai nuaugęs šešių pėdų kūnas, garbanoti plaukai, skaisčiai žydros akys, įdegęs veidas.

Jis smagiai spūstelėjo akceleratorių, motoras suriaumojo, ir mašina šoko į ankštą gatvelę. Senukai ir pasiuntiniai berniukai skubiai šūstelėjo į šalis. Gatvės vaikėzai gėrėdamiesi lydėjo mašiną akimis.

Antonis Marstonas tęsė savo triumfo žygį.

VIII

Misteris Bloras važiavo iš Plimuto lėtuoju traukiniu. Be jo paties, kupe buvo tik vienas keleivis - senas jūreivis apsiblaususiom akim, knapsintis nosimi. Misteris Bloras kažką kruopščiai žymėjosi bloknote.

"Štai jie visi, - murmėjo jis, - Emilė Brent, Vera Kleitorn, daktaras Armstrongas, Antonis Marstonas, senasis teisėjas Vorgreivas, Filipas Lombardas, generolas Makarturas, šv. Mykolo, šv. Jurgio ir "Už kovinius nuopelnus" ordinų kavalierius, du tarnai - misteris ir misis Rodžersai".

Jis užvertė bloknotą ir įsidėjo jį į kišenę. Dirstelėjo į kampe snaudžiantį jūreivį.

"Prisirijo kaip šamas", - žaibiškai nustatė misteris Bloras.

Ir vėl viską kruopščiai, iš pagrindų pergalvojo.

"Darbas, atrodo, bus nesunkus, - mąstė jis. - Neturėčiau susimauti. Ir atrodau nepriekaištingai".

Atsistojo ir priekabiai patyrinėjo save veidrodyje. Jame atsispindėjo ne itin išraiškingas vyras. Kiek karišką išvaizdą teikė ūsai; akys pilkos, susodintos arti viena kitos.

"Tikčiau ir į majorus, - pagalvojo misteris Bloras. - Tiesa, pamiršau - tenai gi bus tas generolas. Jis lengvai mane perkąs".

"Pietų Afrika - štai ko man reikia. Niekas iš tos kompanijos nėra ten buvęs, o aš kaip tik neseniai perskaičiau reklaminį prospektą turistams ir prireikus galėčiau šį tą pasakyti".

Laimei, kolonistai verčiasi kas kuo nori, ir misteris Bloras, apsimetęs verslininku, manė išvengsiąs sunkumų, jei prireiks su kuo nors kalbėtis apie Pietų Afriką.

Negro sala. Jis lankėsi ten, kai buvo dar mažas... Dvokianti kirų apdergta uola per mylią nuo kranto. Salą taip pavadino todėl, kad jos kontūrai primena žmogaus negroidiškomis lūpomis profilį.

Keista idėja - imti ir pasistatyti čia namą! Kai oras blogas, saloj išvis klaiku! Bet ko tik neprigalvoja tie milijonieriai...

Senis kampe prabudo ir tarė:

- Jūroje ničnieko negalima numatyti iš anksto, ničnieko!

- Tikra tiesa. Nieko negalima numatyti, - raminamai pritarė misteris Bloras.

Senis porą sykių žagtelėjo ir gailiai pasakė:

- Bus štormas.

- Ne, drauguži, ne. Nuostabus oras, - paprieštaravo misteris Bloras.

- O aš sakau, kad bus štormas, - piktai atkirto senis. - Aš jį *užuodžiu.*

- Galbūt jūsų teisybė, - taikingai pasakė Bloras.

Traukinys sustojo, ir senis svyrinėdamas pakilo.

- Čionai lipsiu, - pranešė jis, ir ėmė grabinėtis palei langą. Misteris Bloras jam pagelbėjo.

Senasis jūreivis sustojo tarpdury. Iškilmingai pakėlė ranką, apsiblaususios jo akys mirksėjo.

- Sergėkis ir melskis, - pratarė jis. - Sergėkis ir melskis. Artėja paskutinio teismo valanda.*

Ir nudribo į peroną. Išsitiesęs ant žemės vėl pažvelgė į misterį Blorą ir iškilmingai pareiškė:

---

* Eilutė iš Šarlotės Eliot (1789-1871) himnų rinkinio.

- Kreipiuosi į *tave,* jaunuoli. Artėja sparčiai paskutinio teismo valanda.

Sėsdamas į savo vietą, misteris Bloras pagalvojo: "Paskutinio teismo valanda jam išmuš greičiau, nei man!"

Bet čia, kaip jau būna, jis klydo..

ANTRAS SKYRIUS

I

Priešais Oukbridžo stotį neryžtingai mindžiukavo keleivių būrelis, o gretimais lūkuriavo nešikai su lagaminais. Kažkuris iš nešikų šūktelėjo:

- Džimai!

Iš vieno taksi išlipo vairuotojas.

- Jūs turbūt į Negro salą? - pasiteiravo jis minkšta Devono tartimi.

Išsyk atsiliepė keturi balsai. Keleiviai vogčiomis dirsčiojo vienas į kitą.

- Čia du taksi, sere, - pasakė vairuotojas, kreipdamasis į teisėją Vorgreivą kaip amžiumi vyriausią. - Vienas turi palaukti, kol atvyks lėtasis traukinys iš Ekseterio - juo atvažiuos dar vienas džentelmenas. Traukinys ateis po penkių minučių. Jei kuris iš jūsų sutiktų palaukti, važiuoti būtų kur kas patogiau.

Vera Kleitorn, prisiminusi savąsias sekretorės pareigas, tuoj pat atsiliepė:

- Aš lieku. - Ji tai pasakė kaip žmogus, įpratęs komanduoti. Vera to išmoko per gimnastikos pamokas rikiuodama mergaites.

Mis Brent manieringai ištarė: "Ačiū" - ir pasilenkusi įlindo pro praviras taksi dureles.

Teisėjas Vorgreivas įlipo įkandin jos.

Kapitonas Lombardas tarė:

- Aš palauksiu drauge su mis...

- Kleitorn, - pasakė Vera.

- Mano pavardė Lombardas. Filipas Lombardas.

Krovikai į bagažinę dėjo lagaminus. Teisėjas Vorgreivas atsargiai, kaip ir dera senam teisininkui, pareiškė:

- Puikus šiandien oras.

- Taip, iš tiesų, - atsiliepė mis Brent. Ir pagalvojo, kad šis senas džentelmenas labai orus. Tokių pajūrio pensionuose ir su žiburiu nerasi. Turbūt to misterio ar mis Onim platūs ryšiai.

- Ar jums pažįstamos šitos vietos? - pasidomėjo teisėjas Vorgreivas.

- Esu lankiusis Kornvalyje ir Torke, bet šioje Devono dalyje pirmąsyk.

- Aš taip pat nepažįstu šių vietų, - pasakė teisėjas.

Taksi pajudėjo.

Antrojo taksi vairuotojas paklausė:

- Gal norėtumėt palaukti mašinoje?

- Ačiū, ne, - atsisakė Vera.

Kapitonas Lombardas nusišypsojo:

- Ši saulės nušviesta siena kur kas patrauklesnė. O gal norėtumėt paėjėti į stotį?

- O ne. Malonu pabūti ore po traukinio tvankumos.

- Tikra teisybė. Tiesiog prapultis tokiu oru keliauti traukiniu, - atsiliepė jis.

- Reikia tikėtis, kad jis išsilaikys, turiu galvoje orą, - mandagiai atitarė Vera. - Mūsų angliškos vasaros tokios permainingos.

- Jūs gerai pažįstat šias vietas? - kapitono Lombardo klausimas nepasižymėjo originalumu.

- Ne, niekada čia nesu buvusi, - atsakė Vera ir, kad viskas išsyk būtų aišku, skubiai pridūrė: - Aš net nesu mačiusi savo šeimininkės.

- Šeimininkės?

- Taip. Aš misis Onim sekretorė.

- Mat kaip! - Lombardo elgesys pastebimai pasikeitė, jis prakalbo gyviau. - Ar jums tai neatrodo keista?

Vera nusijuokė.

- Kas gi čia keisto? Misis Onim sekretorė staiga susirgo, ir ji telegrafavo į agentūrą prašydama ką nors atsiųsti. Jie pasiūlė mane.

- Ak, štai kaip. O jei pradėsite dirbti ir ten jums nepatiks?

Vera vėl nusijuokė.

- Bet juk tai tik laikinai, tik per atostogas. Nuolatinis darbas - mergaičių mokykloje. Be to, tiesiog mirštu iš noro pamatyti tą Negro salą. Apie ją tiek rašė laikraščiai. Ar ten iš tikro taip gražu?

- Nežinau. Aš niekad ten nebuvau, - atsakė Lombardas.

- Tikrai? Onimai turbūt dėl jos iš proto kraustosi. O kas jie tokie? Malonėkite papasakoti.

"Idiotiška padėtis, - pagalvojo Lombardas. - Įdomu, pažįstu aš juos ar ne?" Ir greitai ištarė:

- Per jūsų ranką ropoja širšė. Ne, ne, tik nejudėkit! - ir mostelėjo tarytum ją baidydamas. - Štai ir viskas! Nuskrido.

- Ačiū! Šią vasarą tiek daug tų širšių.

- Tai dėl karščių. Kaip manote, ko mes laukiame?

- Neturiu supratimo.

Pasigirdo skambus, pratisas artėjančio traukinio švilpukas.

- Štai ir mūsų traukinys, - tarė Lombardas.

Prie išėjimo iš perono pasirodė aukštas kariškos išvaizdos senis trumpai kirptais žilais plaukais ir kruopščiai prižiūrimais ūsiukais. Jo nešikas, svyrinėdamas nuo didelio odinio lagamino svorio, parodė į Verą ir Lombardą.

Vera dalykiškai žingtelėjo priekin ir prisistatė:

- Esu misis Onim sekretorė. Mūsų laukia mašina. - Ir pridūrė: - O čia misteris Lombardas.

Išblukusios žydros akys ne pagal amžių skvarbiu žvilgsniu nužvelgė Lombardą. "Gražus vaikinas. Tik šiek tiek įtartinas..." - tokią išvadą būtų pamatęs iš akių mokantis skaityti žmogus.

Visi trys sėdo į taksi. Jie važiavo snūduriuojančiomis mažyčio Oukbridžo gatvelėmis, paskui dar mylią Plimuto plentu ir galop paniro į siaurų, žaluma pasipuošusių kaimo keliukų labirintą.

Generolas Makarturas tarė:

- Šių Devono vietų visai nepažįstu. Mano namelis rytų Devone, pačiame Dorseto pasienyje.

- Čia išties labai miela, - pasakė Vera. - Kalvos, raudonžemis, viskas žaliuoja - kaip gražu!

- Čia per daug visko prigriozdinta, - kritiškai atsiliepė Lombardas. - Man labiau prie širdies lygumos. Ten niekas neprislinks nepastebėtas...

- Jūs gerokai pakeliavot po pasaulį? - paklausė Lombardo generolas Makarturas.

- Esu šen bei ten pasidairęs, sere, - nerūpestingai trūktelėjo pečiais Lombardas. Ir pagalvojo: dabar jis paklaus, ar spėjau dalyvauti kare. Tie seni kareivos būtinai turi tai žinoti.

Tačiau generolas Makarturas nė neužsiminė apie karą.

II

Jie įveikė stačią kalvą ir vingiuojančiu keliuku nusileido į Stiklheiveną. Mažas kaimelis, kur ne kur išsibarstę namukai, šalia kurių buvo matyti viena kita į krantą ištraukta žvejų valtis.

Besileidžiančios saulės spinduliuose, pietų pusėje jie išvydo iš jūros kyšančią Negro salą.

- O iki jos nearti, - nustebo Vera.

Ji buvo įsivaizdavusi salą visai kitokią - netoli kranto, pasipuošusią nuostabiu baltu namu. Tačiau nebuvo matyti jokio namo, tik įžūliai stirksanti uola, kurios kontūrai priminė milžinišką negro galvą. Tas vaizdas kažin kodėl jai kėlė šiurpą. Vera krūptelėjo.

Prie nedidelių užeigos namų "Septynios žvaigždės" keleivių laukė trys žmonės. Nesunku buvo atpažinti pakumpusią senojo teisėjo figūrą, tiesią it stulpas mis Brent. Ten pat stoviniavo stambus, iš pažiūros gana netašytas vyras, kuris, išvydęs juos, žingtelėjo priekin ir prisistatė:

- Mes nusprendėm, kad būtų geriausia palaukti jūsų ir vykti visiems kartu. Vadinuos Deiviu. Kilimo iš Pietų Afrikos, Natalio, kaip matyti iš mano veidelio, cha cha cha! - jis pratrūko kvatotis.

Misteris Vorgreivas labai nedraugiškai pažvelgė į jį. Atrodė, tuoj tuoj jis ims ir palieps apleisti teismo salę. Mis Emilė Brent niekaip negalėjo apsispręsti, patinka jai ar ne žmonės iš kolonijų.

- Ar niekas nepageidautų praskalauti gerklę prieš išvykstant? -vaišingai pasidomėjo misteris Deivis.

Niekas nepasinaudojo jo pasiūlymu. Misteris Deivis apsisuko ant kulnų ir ištiesė smilių.

- Kad taip, nėr ko gaišti. Mielieji šeimininkai laukia mūsų.

Jis galėjo pastebėti, kaip sunerimo būrelis, vos jam paminėjus šeimininkus. Atrodė, kad vien mintis apie juos veikė svečius paralyžiuojamai.

Paklusdamas Deivio gestui, nuo artimiausios sienos atsitraukė žmogus ir priėjo arčiau. Svyruojanti eisena rodė jį esant jūrininką. Vėjų nugairintas veidas, žvilgsnio vengiančios tamsios akys.

- Ar ledi ir džentelmenai jau pasiruošę plaukti į salą? - paklausė jis minkšta Devono tartimi. - Valtis laukia jūsų. Dar du džentelmenai atvyks savo mašinomis, bet misteris Onimas liepė jų nelaukti, nes nežinia, kada jie atvažiuos.

Būrelis nusekė paskui jūrininką trumpu akmeniniu molu, prie kurio buvo prišvartuotas motorlaivis.

- Labai maža valtis, - pasakė mis Brent.

- Tai puiki valtis, mem, - įtikinamai paprieštaravo laivelio savininkas. - Nespėsit nė mirktelėti, kai ji nudangins jus kad ir į Plimutą.

- Mūsų per daug, - griežtai nutraukė jį teisėjas Vorgreivas.

- Ji pakeltų ir dvigubai daugiau, sere.

- Na ir puiku, - maloniu balsu nutraukė ginčą Filipas Lombardas. - Oras puikus, o jūra rami.

Kad ir gerokai dvejodama, mis Brent vis dėlto leidosi įsodinama į motorlaivį. Iš paskos sulipo visi kiti. Vienas kito atžvilgiu svečiai laikėsi itin santūriai.

Jie jau ruošėsi išplaukti, bet staiga valties šeimininkas sustingo, laikydamas rankoje švartavimosi kablį.

Nuo stačios kalvos keliuku į kaimelį rūko automobilis, toks nuostabiai gražus ir galingas, kad atrodė lyg netikras. Prie vairo sėdėjo jaunuolis, vėjas taršė jo plaukus. Gęstančios saulės atšvaituose jį galėjai palaikyti jaunu dievu iš Šiaurės sagų.

Jis pasignalizavo, ir nuo pakrantės uolų atsimušė riaumojantis aidas.

Tai buvo įspūdinga akimirka. Tąsyk Antonis Marstonas jiems pasirodė ne paprastas mirtingasis. Tokį jį įsiminė visi mačiusieji.

III

Sėdėdamas prie variklio Fredas Nerekotas mąstė, kad bus susirinkusi gana keista kompanija. Jis visai kitaip įsivaizdavo misterio Onimo svečius. Jie turėję būti kur kas elegantiškesni, išsipusčiusios poniutės ir vyrai jachtininkų kostiumais - žodžiu, svečiai kaip reikiant!

Šitie visai nepanašūs į svečius, kurie atvykdavo pas misterį Elmerį Robsoną. Jis nusišiepė, prisiminęs milijonieriaus svečius. Pokylis, kokių reta, o kaip jie gėrė!

Tas misteris Onimas turėtų būti visai kitoks. Keista, kad jis dar lig šiol nėra akyse matęs nei Onimo, nei jo pačios. Onimas taip nė karto ir nebuvo čia apsilankęs. Viskam vadovauja ir už viską moka tas misteris Morisas. Jo nurodymai aiškūs, ir pinigus jis moka išsyk, bet vis tiek tai nei šis, nei tas. Laikraščiai rašė, kad misterį Onimą gaubia kažkokia paslaptis. Greičiausiai taip ir yra, nutarė Nerekotas.

O gal iš tiesų salą nusipirko mis Gabrielė Terl? Bet, nužvelgęs keleivius, tokią savo prielaidą jis iš karto atmetė. Ar čia yra bent vienas, kuris tiktų į kompaniją kino žvaigždei?

Jis dar kartą įdėmiai pažvelgė į juos. Ana sugižusi senmergė, jis daug tokių matė. Ir, be to, pikta kaip žiežula. Tas senis - tikras Armijos įsikūnijimas. Jauna dailutė ledi, bet nieko ypatinga, nė žymės Holivudo spindesio. O tas linksmas džentelmenas, po teisybei, anoks ten džentelmenas - buvęs prekeivis, ir tiek. Užtat tas kitas - liesas, lakstančiom akim ir tarytum alkanas - iš tiesų kažkoks... Šis džentelmenas galbūt iš tikrųjų turi ką nors bendra su kinu.

Ne, iš jų visų tik vienas būtų tinkamas - tai tas vos nepavėlavęs, atskuodęs nuosavu automobiliu (ir dar kokiu! Stiklheivene tokio nė sykio dar nebuvo regėjęs. Ne vieną šimtą turbūt kaštuoja). Čia tai bent svečias. Tikras piniguočius. Jeigu visi svečiai tokie būtų, tada suprasčiau.

O apskritai kai pagalvoji - visa tai įtartina, labai įtartina...

IV

Palikdamas putų juostą, motorlaivis apiplaukė salą. Pagaliau jie išvydo namą. Pietinė salos dalis, ne taip kaip šiaurinė, leidosi į jūrą nuožulniai. Namas stūksojo pietinėje dalyje - žemas, kvadratinis, modernus, su dideliais suapvalintais langais.

Tikrai įspūdingas namas! Juo neliko apviltas nė vienas.

Fredas Nerekotas išjungė variklį, ir jie pamažu įplaukė į įlankėlę tarp dviejų uolų.

- Čia turbūt sunku prisišvartuoti, kai oras blogas, - nepatenkintas burbtelėjo Filipas Lombardas.

- Kai vėjas iš pietryčių, išvis neįmanoma priplaukti prie Negro salos, - maloniai paaiškino Fredas Nerekotas. - Taip ir būna atkirsta nuo sausumos savaitę, o kartais ir daugiau.

Vera Kleitorn pagalvojo, kad čionai sunku pristatyti produktus ir kad tai pats blogumas. Tokiais atvejais apskritai labai pasunkėja namų ruoša.

Motorlaivis įsirėmė į uolą. Fredas Nerekotas iššoko į krantą ir kartu su Lombardu padėjo išlipti kitiems. Paskui pririšo laivelį prie žiedo ir pirmas ėmė kopti uoloje iškirstais laipteliais.

- Puikus reginys! - pratarė generolas Makarturas, nors jautėsi nekaip. Vis dėlto keista vieta, pagalvojo jis.

Kai kompanija įveikė laiptelius ir pasiekė aikštelę, visi pagyvėjo. Prie plačiai atvertų namo durų jų laukė išvaizdus tarnas, ori jo laikysena iškart visus paveikė raminamai. Ir iš arti namas atrodė labai gražus, o nuo aikštelės vėrėsi nuostabiausi vaizdai...

Aukštas, liesokas, žilaplaukis, labai orus tarnas linkčiodamas žengė jų pasitikti.

- Malonėkite čionai, - tarė jis.

Erdviame hole svečius pasitiko ilgomis eilėmis išrikuoti buteliai. Antonis Marstonas iškart atgavo ūpą. Jis jau manė patekęs į prastą vaidinimą. Čiagi ne jo kompanija! Įdomu, kas šovė galvon Barsukui, kad pasivadino mane čionai? Vienintelė paguoda, kad išgerti užteks. Ir ledo netrūksta.

Ką ten tas liokajus sako?

- Labai gaila, bet misterį Onimą trukdo reikalai. Jis atvyks tik rytoj. Man įsakyta vykdyti visus svečių norus. Ar nepageidautumėt pamatyti savo kambarius? Pietūs bus paduoti aštuntą valandą...

V

Vera užlipo laiptais įkandin misis Rodžers. Tarnaitė plačiai atvėrė duris koridoriaus gale, ir Vera įžengė į puikų miegamąjį su dviem dideliais langais. Pro vieną matyti jūra, o kitas buvo į rytus. Vera iš to džiaugsmo net šūktelėjo.

Misis Rodžers paklausė:

- Tikiuosi, kad čia yra viskas, ko jums reikia, mis?

Vera apsidairė. Jos lagaminas atneštas ir išpakuotas. Vienos kambario durys vedė į žydromis plytelėmis išklotą vonią.

- Ačiū, iš tiesų viskas, - atsakė ji greit.

- Jeigu jums ko prireiks, mis, prašom paskambinti.

Misis Rodžers balsas buvo neišraiškingas ir nuobodus. Vera smalsiai žvilgtelėjo į ją. Išblyškus, bekraujė, kaip tikra šmėkla! Į kuodą susukti plaukai, juoda suknelė jai teikia orumo. Tik šviesios akys neramiai laksto į šalis.

"Ji turbūt net savo šešėlio baidosi", - pagalvojo Vera. Iš tiesų tarnaitė atrodė taip, lyg būtų mirtinai išgąsdinta... Veros nugara nuėjo pagaugais. Bet ko ta moteris taip bijo?

Ir tarė maloniu balsu:

- Aš esu naujoji misis Onim sekretorė. Tikiuosi, kad jums tai jau žinoma.

- Ne, mis, aš nieko nežinau, - atsakė misis Rodžers. - Teturiu tik svečių sąrašą ir nurodymus, kur ką apgyvendinti.

- Tai misis Onim jums apie mane nieko nesakė? - nustebo Vera.

- Aš dar nemačiau misis Onim, - sumirkčiojo misis Rodžers. - Mes atvažiavom tik prieš dvi dienas.

"Kas per žmonės tie Onimai", - pagalvojo Vera ir paklausė:

- Ar, be jūsų, šiuose namuose dar yra tarnų?

- Tik mudu su Rodžersu, mis.

Vera susiraukė. Aštuoni žmonės, su šeimininku ir šeimininke - dešimt, o tik du tarnai.

- Aš neblogai verdu, - tarė misis Rodžers, - o Rodžersas viską prižiūri. Tik nesitikėjau, kad bus pakviesta tiek daug žmonių.

- Susitvarkysit? - paklausė Vera.

- Nesirūpinkit, mis, susitvarkysim. O jeigu svečiai lankysis dažnai, reikia manyti, misis Onim parūpins mums padėjėjų.

- Tikriausiai, - sutiko Vera.

Misis Rodžers apsisuko ir be jokio garso, it šmėkla, pradingo.

Vera priėjo prie lango ir atsisėdo ant palangės. Ją užplūdo neaiškus nerimas. Čia viskas atrodė keistokai: ir tai, kad nėra Onimų, ir blyški kaip šmėkla misis Rodžers. Apie svečius nėra net ko kalbėti - itin spalvinga keistuolių kompanija. "Gaila, kad nesusipažinau su Onimais iš anksto... Norėtųsi žinoti, kas jie per vieni", - pagalvojo Vera.

Ji atsikėlė ir nerasdama sau vietos ėmė vaikštinėti po kambarį. Puikus miegamasis. Apstatytas naujausiu stiliumi. Ant blizgančio parketo - kremo spalvos kilimai, šviesios sienos, ilgas lemputėmis apjuostas veidrodis. Židinio lentynoje jokių papuošalų, tik šiuolaikinė skulptūra - iš marmuro luito išskaptuotas didžiulis lokys. Ten pat įtaisytas laikrodis. Virš laikrodžio spindinčiuose chromuotuose rėmuose - pergamento gabalas, o jame - eilės.

Vera priėjo arčiau ir ėmė skaityti. Tai buvo sena vaikiška skaičiuotė, kurią ji mokėjo dar maža:

Negriukų dešimt sykį pietavo sau linksmi,
Paspringo vienas gurkšniu, ir liko devyni.
Devynetas negriukų nuvargę užusnūdo,
Ryte draugai nustebo, kad vienas neprabudo.
Į Devoną išvyko negriukai aštuoni,
Paliko vienas ten, sugrįžo septyni.
Kieme kapojo malkas negriukai septyni,
Pataikė vienas sau - beliko jų šeši.
Prie avilio sau žaidė geri draugai visi,
Vienam įgėlė širšė, ir liko jų penki.
Negriukų penketukas viens kitą ėmė teisti,
Surado vieną kaltą - tuščiai tas bandė melsti.
Nubėgo jūron plaukiot - kuris kurį pavys?
Užsižiopsojo vienas, ir liko jų tik trys.
Žvėryne atsidūrė maži negriukai trys,
Tačiau prarado draugą, sudraskė jį lokys.
Mažiukai du negriukai atokaitoj užsnūdo,
Sukaitęs kelia draugą, bet tas jau neprabunda.
Palikęs vienui vienas negriukas net sutriko.
Nuėjo, pasikorė, ir nieko nebeliko.

Vera nusišypsojo. Na kaipgi! Juk tai Negro sala!

Ji vėl grįžo prie lango į jūrą ir atsisėdo ant palangės.

Kiek tik akys užmato, plytėjo jūra. Žemės niekur nematyti, kur bepažvelgsi - raibuliuojantis žydras vanduo, apšviestas besileidžiančios saulės spindulių.

Jūra... Šiandien tokia rami, o kartais be galo žiauri... Ji traukia į gelmes. Nuskendo... Surado skenduolį... Paskendo jūroje... Paskendo, paskendo, paskendo...

Ne, ji nemėgins prisiminti... Ji *negalvos* apie tai!

Viskas jau praeityje...

VI

Daktaras Armstrongas atplaukė į salą prieš pat saulėlydį. Pakeliui jis šnektelėjo su valtininku, čionykščiu žmogumi. Jam knietėjo ką nors sužinoti apie Negro salos šeimininkus, bet Nerekotas, kad ir labai kei-

sta, apie juos ničnieko nežinojo - o gal nenorėjo pasakoti. Taigi daktarui Armstrongui beliko šnekėti apie orą ir žvejybą.

Jis ilgai važiavo ir labai pavargo. Skaudėjo akis. Važiuojant į vakarus visą laiką spigino saulė.

Taip, jis išties prisiveikė. Jūra ir visiška ramybė - štai ko jam dabar labiausiai reikia. Žinoma, norėtųsi pailsėti ilgėliau, bet jis negali sau to leisti. Tai yra, galėtų sau leisti finansine prasme, bet ilgam atitrūkti nevalia. Publika jį gali greit pamiršti ir nueiti pas kitus. Ne, dabar, kai reikalai klostosi sėkmingai, negalima sau leisti ilgesnio poilsio. "Bet vis tiek nors šį vakarą pamiršiu Londoną, Harlio gatvę, apskritai viską, ir įsivaizduosiu, kad niekuomet ten nebegrįšiu", - nutarė jis.

Pats žodis "sala" kažkoks magiškas, jis kursto fantaziją. Gyvendamas saloje, netenki ryšių su pasauliu. Visu pasauliu tampa sala. Pasauliu, iš kurio galima ir nesugrįžti.

"Palieku įprastą gyvenimą krante", - nusprendė jis, ir šypsodamasis ėmė kurti fantastiškus ateities planus. Nenustojo šypsojęsis ir kopdamas uoloje iškirstais laipteliais.

Aikštelėje jis išvydo krėsle įsitaisiusį seną dželtelmeną. Jis daktarui Armstrongui pasirodė pažįstamas. Kur matė tą veidą, primenantį varlę, į pečius įtrauktą ploną vėžlišką kaklą, sukumpusią nugarą ir tas šviesias aštrias akis? Na, žinoma, juk tai senasis teisėjas Vorgreivas. Kartą Armstrongas davė parodymus viename procese. Teisėjas visuomet atrodė apsnūdęs, bet pabandytų kas jį apšauti! Prisiekusiesiems jis darė milžinišką įtaką - buvo kalbama, kad jų nuostatas jis galėjo keisti kada panorėjęs. Ne kartą, kai kaltinamasis turėjo, regis, būti išteisintas, teisėjas išreikalaudavo jam sunkią bausmę. Ne veltui jį buvo praminę mantijuotu koriku.

Keistoje vietoje susitikome... Čia - už pasaulio ribų.

VII

Teisėjas Vorgreivas mintijo:"Armstrongas? Pamenu, kaip jis liudijo. Labai atsargiai ir apdairiai. Visi daktarai - mulkiai. O tie iš Harlio gatvės - kvailiausi už visus". Ir piktdžiugiškai prisiminė vieną neseną pokalbį su vienu lipšniu tipu iš tos gatvės.

- Gėrimai hole, - suniurnėjo jis.

- Pirma turiu pasisveikinti su šeimininkais, - tarė daktaras Armstrongas.

Teisėjas Vorgreivas užsimerkė, šitaip dar labiau panėšėdamas į roplį, ir ištarė:

- Tai neįmanoma.

- Kodėl? - apstulbo daktaras Armstrongas.

- Nei šeimininko, nei šeimininkės čionai nėra, - pasakė teisėjas. - Gana keisti namai. Nieko negaliu suprasti.

Daktaras Armstrongas kokią minutę stebeilijo į jį be žado. Vėliau, kai jam jau pasirodė, kad senis užsnūdo, Vorgreivas staiga paklausė:

- Pažįstat Konstanciją Kalmington?

- Deja, ne.

- Tai nesvarbu, - pasakė teisėjas. - Be galo išsiblaškiusi moteris, be to, jos rašto praktiškai neįmanoma įskaityti. Man jau dingoja, kad atvažiavau ne ten, kur reikia.

Daktaras Armstrongas palingavo galvą ir nuėjo į namą. O teisėjas Vorgreivas vis tebemąstė apie Konstanciją Kalmington. Nepatikima, kaip ir visos moterys. Ir jo mintys peršoko prie bendrakeleivių - senmergės suspaustomis lūpomis ir merginos. Jam nepatiko ši merguželė, šaltakraujė akiplėša. Nors ne: šiuose namuose ne dvi, bet trys moterys, jei skaičiuotum ir misis Rodžers. Keista ypata, atrodo lyg būtų mirtinai įbauginta. Nors šiaip tarnai visai gerbtina pora, išmano savo darbą.

Sulig ta minute į aikštelę atėjo Rodžersas.

- Gal žinote, ar pas jūsų šeimininkus nežadėjo atvykti ledi Konstancija Kalmington? - pasidomėjo teisėjas.

Rodžersas nustebęs pažvelgė į jį.

- Ne, sere, nieko apie tai nežinau.

Teisėjas jau ruošėsi suraukti antakius, bet tik suniurzgė. Ne veltui šią salą vadina Negro sala, reikalai čia išties tamsūs.

VIII

Antonis Marstonas pliuškenosi vonioje. Jis mėgavosi karštu vandeniu, nes po ilgos kelionės maudė rankas ir kojas. Galvos nekvaršino jokios mintys. Antonis gyveno, kad jaustų ir veiktų.

A, kaip nors išsiversiu, nusprendė jis ir išmetė viską iš galvos.

Karštas garuojantis vanduo, maudžiančios galūnės... Paskui nusiskus, išgers kokteilį, papietaus...

O ką paskui?

IX

Misteris Bloras rišosi kaklaraištį. Tai jam visados nelabai sekėsi.

Ar jis gerai atrodo? Panašu, kad taip.

O su juo čia elgiamasi ne itin lipšniai... Visą kelią įtartinai žvalgėsi, tarytum jie žinotų... Tiek to, juk viskas pareina nuo jo paties, o jis savo darbą išmano.

Jis pažvelgė į įrémintą skaičiuotę virš židinio. Taikli detalė!

Misteris Bloras pagalvojo, kad vaikystėje ne sykį buvęs Negro saloje. "Niekad nemaniau, kad čia teks tai daryti. Gerai nors tiek, kad niekuomet nežinai, kas tavęs laukia".

X

Generolas Makarturas sėdėjo paskendęs niūriose mintyse.

Velniai rautų, kaip viskas keista! Visai ne taip, kaip kad jis tikėjosi... Jei pasitaikytų menkiausia proga, išvyktų iš čia bet kokia dingstimi... Neliktų čia nė trumpam...

Bet motorlaivis nuplaukė.

Norom nenorom reikės pasilikti.

O tas Lombardas įtartinas vaikinas. Suktas. Be galo suktas.

XI

Vos tik nuaidėjo gongas, Filipas Lombardas išėjo iš savo kambario ir patraukė laiptų link. Jis judėjo lengvai, be garso, lyg leopardas. Apskritai jis kažkuo priminė leopardą. Gražų plėšrūną.

Jis nusišypsojo pats sau.

Savaitė?

Ką gi, jis čia nenuobodžiaus!

XII

Emilė Brent, pietų proga pasipuošusi juodais šilkais, miegamajame skaitė Bibliją.

Jos lūpos judėjo be garso:

"Sugrius tautos į duobę, kurią išsikasė; tinkluose, kuriuos patys paspendė, susipainios jų kojos. Viešpats pažįstamas iš teismo, kurį jis daro, nedorasis išduodamas savo rankų darbų. Tegul krenta nedorieji į pragarą".

Ji kietai suspaudė lūpas. Ir užtrenkė Bibliją.

Pakilo, prisisegė prie krūtinės dulksvo krištolo sagę ir nuėjo pietauti.

TREČIAS SKYRIUS

I

Pietūs artėjo į pabaigą. Patiekalai buvo gardūs, vynas - puikus. Rodžersas taip pat patarnavo nepriekaištingai.

Visiems pakilo nuotaika, kalbos tapo gyvesnės ir šiltesnės.

Teisėjas Vorgreivas, kauštelėjęs nuo gero portveino, su jam būdingu sarkazmu pasakojo kažkokią istoriją, o daktaras Armstrongas ir Tonis Marstonas jo klausėsi. Mis Brent šnekučiavosi su generolu Makarturu - jiedu surado bendrų pažįstamų. Vera Kleitorn susidomėjusi klausinėjo misterio Deivio apie Pietų Afriką. Šis noriai atsakinėjo. Lombardas klausėsi judviejų kalbos. Porą kartų jis dėbtelėjo į Deivį ir prisimerkė. Kartkartėmis jis apmesdavo akimis stalą, tyrinėdamas svečius.

Staiga Antonis Marstonas pasakė:

- Įdomios figūrėlės, ar ne tiesa?

Stalo viduryje ant apvalaus stiklinio padėklo buvo išdėliotos mažos porcelianinės figūrėlės.

- Negriukai. Neblogai sugalvota - juk čia Negro salą, - pareiškė Tonis.

Vera pasilenkė prie padėklo.

- Tai bent! Kiek čia jų? Dešimt? - ir suskaičiavusi aiktelėjo. - Juk čia tikrai anie dešimt negriukų iš vaikiškos skaičiuotės. Ji mano kambaryje kabo įrėminta virš židinio.

Lombardas pridūrė:

- Ir mano!

- Ir mano!

- Ir mano! - šūktelėjo svečiai choru.

- Juokinga išmonė, tiesa? - pasakė Vera.

- Pernelyg vaikiška, - suniurzgė teisėjas Vorgreivas ir siektelėjo portveino.

Emilė Brent susižvalgė su Vera Kleitorn ir abi pakilo nuo stalo.

Pro plačiai atvertas stiklines valgomojo duris girdėjosi į uolas tykštančių bangų šniokštimas.

- Man patinka bangų mūša, - pasakė Emilė Brent.

- O aš jos nepakenčiu, - išsprūdo Verai.

Mis Brent pažvelgė į ją nustebusi. Vera paraudo ir jau santūriai pasakė:

- Turbūt per audrą čia nelabai jauku.

Emilė Brent su tuo sutiko.

- Bet aš esu tikra, kad žiemą saloje niekas negyvena, - tarė ji. - Nė už ką neprikalbintum tarnų pasilikti čia per visą žiemą.

Vera sumurmėjo:

- Manau, kad apskritai sunku prisikalbinti ką nors čionai tarnauti.

Emilė Brent pritarė:

- Tarnai misis Oliver pasisekė. Misis Rodžers puiki virėja.

Tiesiog nuostabu, kad pagyvenę žmonės šitaip painioja vardus, pamanė Vera.

- Visiškai sutinku su jumis. Misis Onim iš tiesų labai pavyko.

Mis Brent išsitraukė iš rankinuko siuvinį ir jau buvo beverianti adatą.

- Onim? Jūs pasakėt - Onim? - nustėro jinai.

- Taip.

- Jokių Onimų iš viso nepažįstu, - šaižokai atkirto mis Brent.

Vera įbedė į ją akis.

- Bet kaip...

Tačiau sakinio pabaigti nesuspėjo. Prasivėrė durys ir įžengė vyrai. Jiems įkandin su kavos padėklu įėjo Rodžersas.

Teisėjas atsisėdo prie Emilės Brent. Armstrongas priėjo prie Veros. Tonis Marstonas pasuko prie praviro lango. Kiek nustebęs Bloras tyrinėjo varinę statulėlę, nesuvokdamas, kaip šie keisti kampuotumai gali vaizduoti moters figūrą. Generolas Makarturas, atsirėmęs į židinio atbrailą, pešiojo savo žilus ūsiukus. Nuostabūs pietūs. Jo nuotaika pakilo. Lombardas paėmė "*Panč*", gulintį su kitais žurnalais ant staliuko prie sienos, ir ėmė jį sklaidyti.

Rodžersas ėjo aplink, kiekvienam pasiūlydamas kavos. Ji buvo gera - labai stipri ir karšta.

Po skanių pietų svečiai buvo patenkinti savimi ir pasauliu. Laikrodžio rodyklės rodė dvidešimt po devynių. Stojo palaiminga tyla.

Ir staiga ją nutraukė Balsas. Jis įsiveržė netikėtai - nežmoniškas, stingdantis kraują.

- Ponios ir ponai! Prašau tylos!

Visi krūptelėjo ir ėmė žvalgytis - vieni į kitus, į sienas. Kas čia kalba?

O aiškus ir stiprus balsas aidėjo:

- Jums keliami šie kaltinimai.

Eduardai Džordžai Armstrongai, jūs atsakote už Luizos Merės Klijs mirtį, ištikusią 1925 metų kovo 14 dieną.

Emile Karolina Brent, jūs kalta dėl Beatričės Teilor mirties 1931 metų lapkričio 5 dieną.

Viljamai Henri Blorai, dėl jūsų kaltės 1928 metų spalio 19 dieną mirė Džeimsas Stivenas Landoras.

Vera Elžbieta Kleitorn, 1935 metų rugpjūčio 11 dieną jūs nužudėte Sirilą Ogilvį Hamiltoną.

Filipai Lombardai, jūs 1932 metų vasario mėnesį pasmerkėte mirčiai 20 žmonių iš rytų Afrikos genties.

Džonai Gordonai Makarturai, jūs 1917 metų vasario 4 dieną tyčia pasiuntėte į mirtį savo žmonos meilužį Artūrą Ričmondą.

Antoni Džeimsai Marstonai, jūs pernai lapkričio 14 dieną nužudėte Džoną ir Liusę Kombs.

Tomai Rodžersai ir Etele Rodžers, 1929 metų gegužės 6 dieną jūs pasmerkėte mirčiai Dženiferę Breidi.

Lorensai Džonai Vorgreivai, jūs kaltas dėl Eduardo Sitono mirties, ištikusios 1930 metų birželio 10 dieną.

Kaltinamieji, ar turite ką pasakyti pasiteisindami?

II

Balsas nuščiuvo.

Įsiviešpatavo mirtina tyla, ir staiga nuaidėjo kurtinantis trenksmas. Tai Rodžersas paleido iš rankų padėklą. Tą pačią akimirką kažkur už sienos pasigirdo klyksmas ir žnegtelėjimas.

Pirmas ant kojų pašoko Lombardas. Jis puolė ir atlapojo duris. Ant grindų tįsojo misis Rodžers.

- Marstonai! - šūktelėjo Lombardas.

Antonis nuskubėjo jam į pagalbą. Jie dviese pakėlė moterį ir pernešė ją į svetainę.

Prie jų prišoko daktaras Armstrongas. Jis padėjo paguldyti tarnaitę ant sofos ir palinko ties ja.

- Nieko baisaus, - pasakė jis. - Ji tik nualpo. Netrukus turėtų atsigauti.

- Atneškit konjako, - paliepė Rodžersui Lombardas. Rodžersas, baltas kaip vata, drebančiom rankom, tik sumurmėjo: "Taip, sere" ir išsvyravo iš kambario.

- *Kas čia kalbėjo?* - sušuko Vera. - Kur jis? Tas balsas... Jis skambėjo... jis nuskambėjo, kaip...

- Bet kas gi čia? - vebleno generolas Makarturas. - Kas iškrėtė tokį šlykštų pokštą?

Jo rankos drebėjo. Generolas susigūžė ir akimoju paseno dešimčia metų.

Bloras šluostėsi nosine veidą.

Tik teisėjas Vorgreivas ir mis Brent atrodė ramūs. Emilė Brent sėdėjo tiesi, aukštai iškėlusi galvą. Tik skruostuose degė raudonio dėmės. Teisėjas, kaip visuomet, tūnojo įtraukęs galvą į pečius. Viena ranka jis kasėsi ausį. Vien tik gyvos ir skvarbios jo akys susirūpinusios šaudė po kambarį.

Ir vėl pirmas atitoko Lombardas. Kol Armstrongas rūpinosi misis Rodžers, jis perėmė iniciatyvą.

- Man pasirodė, kad tas balsas sklido iš ano kambario, - pareiškė jis.

Vera pratrūko:

- Bet kas gi tai? Kas? Juk aišku, kad ne vienas iš mūsų!

Lombardas kaip teisėjas akimis apmetė kambarį. Žvilgsnis sustojo ties praviru langu, bet jis tuoj ryžtingai papurtė galvą. Staiga jo akys blykstelėjo. Lombardas puolė prie durų šalia židinio, vedančių į gretimą kambarį, ir jas pravėrė. Įpuolė vidun.

- Aišku. Taip ir maniau! - pasigirdo iš ten.

Visi nuskubėjo pas jį. Tik viena mis Brent įsitempusi liko sėdėti vietoje.

Prie bendros su svetaine antrojo kambario sienos buvo pristumtas staliukas, o ant jo - senamadiškas gramofonas. Jo platus vamzdis buvo atsuktas į sieną. Lombardas patraukė gramofoną į šalį ir sienoje pamatė plonu grąžtu pragręžtas dvi ar tris skylutes.

Jis prisuko gramofoną, uždėjo ant plokštelės adatą, ir jie vėl staiga išgirdo: "*Jums keliami šie kaltinimai...*"

- Išjunkit! Tuojau pat išjunkit! - suriko Vera. - Tai baisu!

Lombardas pakluso.
Daktaras Armstrongas lengviau atsikvėpė:
- Atrodo, kad čia tik kvailas, piktas pokštas.
- Jūs manot - pokštas? - tyliai sumurmėjo teisėjas Vorgreivas.
- O kas daugiau? - daktaras nustebęs įrėmė į jį akis.
Teisėjas švelniai glostinėjo viršutinę lūpą.
- Šiuo metu nesiimu apie tai spręsti, - pratarė jis.
- Paklausykit, - įsiterpė Antonis Marstonas. - Jūs pamiršot vieną dalyką. Kas, velniai rautų, galėjo užvesti gramofoną ir paleisti plokštelę?
- Iš tikrųjų. Reikia tai išsiaiškinti, - burbtelėjo Vorgreivas.
Jis patraukė atgalios į svetainę. Visi nusekė įkandin.
Tarpdury pasirodė Rodžersas su konjako stikline rankoje. Mis Brent palinko prie vaitojančios misis Rodžers.
Rodžersas vikriai įsisuko tarp dviejų moterų.
- Jums leidus, madam, aš pakalbėsiu su žmona. Etele, Etele, nebijok, viskas gerai. Nieko bloga nenutiko, ar girdi? Nusiramink.
Misis Rodžers kvėpavo sunkiai ir nelygiai. Jos išsigandusios akys naršė po svečių būrelį.
- Etele, tvardykis, nusiramink, - primygtinai pakartojo Rodžersas.
Daktaras Armstrongas kreipėsi į ją raminamai:
- Tuoj jums bus geriau, misis Rodžers. Tai buvo tik pokštas.
- Ar aš buvau nualpusi, sere? - paklausė Armstrongo misis Rodžers.
- Taip.
- Tai dėl to balso, to klaikaus balso. *Lyg nuosprendį skaitytų*. - Ji vėl išblyško, akių vokai suvirpėjo.
- Kurgi tas konjakas? - irzliu balsu paklausė daktaras Armstrongas.
Rodžersas buvo pastatęs jį ant mažo staliuko. Kažkas padavė stiklinę daktarui, o tas ištiesė ją dūstančiai moteriai.
- Išgerkite, misis Rodžers.
Ji išgėrė kosėdama ir purtydamasi. Alkoholis padėjo - moters veidas išraudo.
- Man jau geriau, - ištarė ji. - Tai buvo taip netikėta, kad ėmiau ir nuleipau.
- Kurgi ne, - pritarė Rodžersas. - Aš net padėklą išmečiau. Bjauri išmonė. Norėčiau žinoti...
Bet jį nutraukė. Delikatus trumpas kostelėjimas sustabdė tarno tiradą. Jis įsistebeilijo į teisėją Vorgreivą, kuris vėl kostelėjo. Teisėjas pasiteiravo:

- Kas užsuko gramofoną ir paleido plokštelę? Jūs, Rodžersai?

- O, jei būčiau žinojęs, kas ten yra! Dievas mato - nieko nežinojau. Argi būčiau paleidęs, jei būčiau žinojęs? - sušuko Rodžersas.

- Mielai tikiu, bet būtų geriau, jei mums viską paaiškintumėt, - sausai pareiškė teisėjas.

Tarnas išsitraukė nosinę ir nusišluostė veidą.

- Aš tik vykdžiau nurodymus, sere, ir viskas, - karštai gynėsi jis.

- Kieno nurodymus?

- Misterio Onimo.

Teisėjas Vorgreivas pasiūlė:

- Papasakokit viską kaip galima smulkiau. Ką būtent jums paliepė misteris Onimas?

- Man buvo įsakyta paleisti plokštelę. Turėjau ją išimti iš stalčiaus, o mano žmona privalėjo paleisti gramofoną tada, kai svetainėje siūlysiu svečiams kavos.

- Tiesiog galvoje netelpa, - sumurmėjo teisėjas.

- Aš nemeluoju, sere, -tvirtai pasakė Rodžersas. - Dievu prisiekiu - tai tiesa. O, kad būčiau žinojęs, kas ten... Ant plokštelės buvo užlipdytas pavadinimas, aš maniau, kad ten kokia nors muzika.

Vorgreivas pažvelgė į Lombardą.

- Ar ant plokštelės yra užrašytas pavadinimas?

Lombardas linktelėjo.

- Tikrai taip, sere, - nusišypsojo jis, parodydamas aštrius baltus dantis. - Ji vadinasi "Gulbės giesmė".

III

Generolas Makarturas nebeišlaikė.

- Negirdėtas įžūlumas! - suriaumojo jis. - Svaidytis tokiais kaltinimais! Ne, šito negalima taip palikti. Kas bebūtų tas Onimas...

- Tikrai! - nutraukė jį Emilė Brent. - Kas jis toks? - piktai paklausė ji.

Į pokalbį įsitraukė teisėjas. Jis valdingai - metai, praleisti teismo salėje, paliko žymę - pareiškė:

- Visų pirma mes turim kruopščiai išsiaiškinti, kas tas misteris Onimas. O jus, Rodžersai, paprašysiu paguldyti žmoną į lovą ir sugrįžti.

- Klausau, sere.

- Aš jums padėsiu, Rodžersai, - pasisiūlė daktaras Armstrongas.

Dviejų vyrų prilaikoma misis Rodžers svyrinėdama išėjo iš kambario. Kai durys užsivėrė, Tonis Marstonas pareiškė:

- Nežinau, kaip jūs, sere, o aš mielai ko nors išgerčiau.

- Tinka, - pasakė Lombardas.

- Eisiu pasidairysiu, kur tai galėtų būti, - tarė Tonis, išėjo ir tuoj pat sugrįžo.

- Gėrimai buvo palikti ant padėklo prie durų. - Jis atsargiai padėjo savo naštą ir pripildė bokalus.

Generolas Makarturas ir teisėjas gėrė neskiestą viskį.

Visiems parūpo pasigerinti nuotaiką, viena Emilė Brent paprašė stiklinės vandens.

Į svetainę sugrįžo daktaras Armstrongas.

- Nerimauti nėra ko, - prabilo jis. - Daviau jai migdomųjų. Ką čia geriat? Ko gero, ir aš prisidėsiu prie jūsų.

Keli vyrai vėl prisipildė stiklus. Po kelių minučių sugrįžo ir Rodžersas. Tardytojo pareigas paėmė į savo rankas teisėjas Vorgreivas. Svetainė akimirksniu pavirto improvizuota teismo sale.

- Dabar, Rodžersai, - pradėjo teisėjas, - mes turime viską aptarti iš esmės. Kas tas misteris Onimas?

- Šios salos šeimininkas, sere, - Rodžersas žiūrėjo į teisėją neatitraukdamas akių.

- Tai jau žinau. Noriu, kad pasakytumėt, kas žinoma jums.

Rodžersas papurtė galvą.

- Nieko negaliu pasakyti, sere, aš niekuomet jo nesu matęs.

Kilo šurmulys.

- Niekad nematėt? Ką visa tai reiškia? - šūktelėjo generolas Makarturas.

- Mudu su žmona čia viso labo savaitę, sere. Mus nusamdė per agentūrą. Gavom laišką iš "Reginos" agentūros Plimute.

Bloras linktelėjo.

- Sena gerbiama firma, - patvirtino jis.

- Ar tebeturit tą laišką? - pasiteiravo Vorgreivas.

- Ar tą, kur mums pasiūlė darbą? Ne, sere. Aš jo nelaikiau.

- Ką gi, eikime toliau. Taigi, anot jūsų, buvote nusamdyti laišku.

- Taip, sere. Mums nurodė, kurią dieną reikia atvykti. Atvykom. Namuose viskas sutvarkyta, pripirkta produktų. Tereikėjo tik dulkes nušluostyti.

- O kas toliau?

- Ogi nieko. Mums paliepė - vėl laišku - paruošti svečiams kambarius, o vakar per pietus nuo misterio Onimo gavau dar vieną laišką. Jame buvo parašyta, kad jis ir misis Onim užtruks, ir mes turime kuo geriau priimti svečius. Ten pat buvo nurodymai dėl pietų. O kai nešiosiu svečiams kavą, liepta paleisti gramofoną.

- Gal nors šitą laišką tebeturit? - suirzęs paklausė teisėjas.

- Taip, sere, štai jis.

Rodžersas išsitraukė laišką iš kišenės ir atkišo Vorgreivui.

- Hm, - tarstelėjo teisėjas. - Išsiųstas iš "Ricos" viešbučio. Atspausdintas mašinėle.

Prie jo prišoko Bloras.

- Galėčiau žvilgtelėti? - paklausė ir ištraukė laišką teisėjui iš rankų. Perbėgo jį akimis.

- Rašomoji mašinėlė "Koroneišn", - suburbėjo Bloras. - Naujutėlė - jokių defektų. Popierius įprastinis, visi tokį vartoja. Laiškas mums nieko neduoda. Gal liko pirštų atspaudai, bet labai abejotina.

Vorgreivas ūmai susidomėjęs pasižiūrėjo į jį.

Antonis Marstonas apžiūrinėjo laišką Blorui per petį.

- Keistoki šeimininko vardai, ar ne tiesa? Alekas Normanas Onimas. Liežuvis pinasi.

Teisėjas vos nepašoko.

- Labai jums dėkingas, misteri Marstonai. Jūs atkreipėte mano dėmesį į įdomią ir iškalbingą detalę. - Teisėjas apžvelgė visus ir, lyg įniręs vėžlys ištempęs kaklą, pasakė: - Manau, mums laikas pasidalyti informacija. Būtų gerai, jei kiekvienas iš mūsų papasakotų viską, ką tik žino apie šių namų šeimininką.

Jis stabtelėjo ir kalbėjo toliau:

- Visi mes esam jo pakviesti. Esu tikras, kad būtų naudinga, jei kiekvienas paaiškintų, kaip čia atsidūrė.

Stojo tyla, bet ją tuojau nutraukė ryžtingas Emilės Brent balsas.

- Visa tai labai įtartina, - pasakė ji. - Aš gavau laišką, pasirašytą labai neįskaitomai. Iš teksto nusprendžiau, kad jį parašė viena moteris, su kuria prieš dvejus ar trejus metus vasarą susipažinau kurorte. Man atrodo, kad jos pavardė Ogden ar Oliver. Aš pažįstu ir misis Oliver, ir mis Ogden. Esu visai tikra, kad tarp mano draugų ir pažįstamų nėra nė vieno Onimo.

- Ar tebeturit tą laišką, mis Brent? - pasiteiravo teisėjas Vorgreivas.

- Taip, aš jį tuoj jums atnešiu.

Ji išėjo ir po minutės grįžo su laišku. Teisėjas perskaitė jį ir pasakė:

- Jau šis tas aiškėja... Mis Kleitorn?

Vera paaiškino, kaip jai teko sekretorės pareigos.

- Marstonai? - paklausė teisėjas.

- Gavau iš bičiulio telegramą, Barsuko Berklio. Labai nustebau, nes maniau, kad tas senas krienas Norvegijoje. Jis prašė kuo greičiau atvykti čionai.

Vorgreivas linktelėjo.

- Daktare Armstrongai? - tarė jis.

- Mane pakvietė kaip specialistą.

- Aišku. Ar pažinojote tą šeimą iš anksčiau?

- Ne. Laiške paminėta, kad mane rekomendavo vienas mano kolega.

- Kad būtų panašiau į tiesą, - pridūrė teisėjas. - O tas jūsų kolega, drįsčiau manyti, tuo metu buvo kažkur toli?

- Taip.

Lombardas, kuris visą laiką nenuleido akių nuo Bloro, staiga tarė:

- Paklausykit, man ką tik atėjo į galvą...

Teisėjas kilstelėjo ranką:

- Minutėlę...

- Bet aš...

- Mums reikia laikytis tam tikros tvarkos, misteri Lombardai. Dabar mes aiškinamės priežastis, dėl kurių šį vakarą esame Negro saloje. Generole Makarturai?

Generolas suniurnėjo pešiodamas ūsiukus:

- Gavau laišką... Nuo to tipo Onimo... Jis paminėjo kelis senus tarnybos draugus, su kuriais čia susitiksiu. Sakėsi tikįs, jog atleisiu už kreipimąsi be jokių ceremonijų. Bijau, kad to laiško neišlaikiau.

- Misteri Lombardai? - tarė teisėjas.

Lombardas karštligiškai svarstė - išdėti viską tiesiai ar ne?

- Tas pat, - galop prabilo jis. - Gavau pakvietimą, kur buvo paminėti bendri pažįstami. Nieko blogo neįtariau. Laišką aš suplėšiau.

Teisėjas Vorgreivas perkėlė dėmesį į misterį Blorą. Teisėjas smiliumi glostė viršutinę lūpą, o jo žodžiai skambėjo įtartinai mandagiai.

- Ką tik mes patyrėm nemalonų dalyką. Kažkoks mistinis balsas, kreipdamasis į kiekvieną iš mūsų vardu ir pavarde, visiems iškėlė konkrečių kaltinimų. Ateis laikas, kai prie jų dar grįšime. O dabar mane domina ne tokia svarbi aplinkybė: tarp kitų buvo ištartą ir kažkokio Vil-

jamo Henrio Bloro pavardė. Bet, kaip žinome, čia nėra žmogaus, pavarde Bloras. Deivio pavardė nebuvo paminėta. Ką jūs apie tai pasakytumėte, misteri Deivi?

- Nebėra prasmės toliau žaisti slėpynių, - paniuro Bloras. - Tai tiesa, mano pavardė ne Deivis.

- Jūs - Viljamas Henris Bloras?

- Taip.

- Norėčiau dar šį tą pridurti, - įsiterpė Lombardas. - Jūs ne tik kad dangstotės svetima pavarde, misteri Blorai, bet priedo esate įžūlus melagis. Jūs sakotės gyvenęs Pietų Afrikoje, Natalyje. Aš gerai pažįstu Pietų Afriką, taip pat ir Natalį, ir galiu prisiekti, kad niekad į Pietų Afriką nebuvot nė kojos įkėlęs.

Visų akys įsmigo į Blorą. Piktos, įtarinėjančios akys. Antonis Marstonas suspaudęs kumščius žengė prie jo.

- Tavo išdaigos, kuily? Atsakyk!

Bloras užvertė galvą ir atstatė savo masyvų žandikaulį.

- Dėl manęs tai džentelmenai būsite apsirikę, - pareiškė jis. - Turiu su savimi asmens liudijimą - štai jis. Aš buvęs kriminalinės policijos valdininkas. Dabar vadovauju seklių agentūrai Plimute. Čia esu tarnybos reikalais.

- Kas jus pakvietė? - paklausė Vorgreivas.

- Onimas. Voke radau solidų čekį išlaidoms ir instrukcijas. Man buvo liepta apsimetus svečiu įsisukti į šią kompaniją. Pranešė taip pat ir jūsų vardus. Privalėjau nenuleisti nuo jūsų akių.

- Ar paaiškino kodėl?

- Dėl misis Onim brangenybių, - karčiai prisipažino Bloras. - Dabar nė pats netikiu, kad ta moteris apskritai egzistuoja.

Teisėjas vėl smiliumi paglostė viršutinę lūpą - šįsyk užsigalvojęs.

- Jūsų išvada man atrodo visai pamatuota, - sutiko jis. - Alekas Normanas Onimas! Mis Brent laiškas pasirašytas neįskaitoma pavarde, bet vardai išvedžioti visai aiškiai - Ana Nensė.

Abiem atvejais inicialai tie patys: Alekas Normanas Onimas - Ana Nensė Onim, tai yra kiekvieną kartą A.N. Onim. Ir jei pridėsime kruopelytę fantazijos, turėsime ANONIMĄ!

- Dieve mano, bet juk tai beprotiška! - sušuko Vera.

Teisėjas pritardamas linktelėjo.

- Jūs teisi. Aš nė kiek neabejoju, kad mus čionai pasikvietė beprotis. Ir greičiausiai - pavojingas maniakas.

KETVIRTAS SKYRIUS

I

Stojo išgąstinga tyla. Ją nutraukė plonas grisus teisėjo balsas.

- O dabar pereisim prie kitos mūsų tyrimo dalies. Bet prieš tai noriu pridėti prie bylos ir savo parodymus.

Vorgreivas išsitraukė iš kišenės laišką ir numetė jį ant stalo.

- Tai neva senos mano bičiulės ledi Konstancijos Kalmington laiškas. Mudu nesimatėm jau keletą metų, nes ji išvyko į Rytus. Laiškas parašytas jai būdinga maniera - padrikai ir neaiškiai; kviesdama mane atvažiuoti čionai, apie šeimininkus užsiminė labai miglotai. Žodžiu, metodas tas pats. Šis ir kiti jau minėti faktai leidžia padaryti vieną gana svarbią išvadą. *Kas bebūtų tas mus čionai prisiviliojęs žmogus, tikrai aišku, kad jis mus pažįsta arba bent jau pasistengė apie kiekvieną surinkti kuo daugiau žinių*. Jam nėra paslaptis mano ir ledi Konstancijos draugystė ir jos epistoliarinis stilius. Jis pažįsta daktaro Armstrongo kolegas ir žino, kur jie šiuo metu yra. Žino jis ir misterio Marstono bičiulio pravardę ir kokias telegramas tasai paprastai siunčia. Gerai informuotas, kur prieš dvejus metus atostogavo mis Brent ir su kokiais žmonėmis ji ten bendravo. Jis viską žino ir apie generolo Makarturo kariuomenės draugus.

Ir patylėjęs pridūrė:

- *Kaip matote, tas žmogus ne taip jau mažai žino apie mus*. Ir tuo remdamasis kiekvienam iškėlė konkrečius kaltinimus.

Tuojau kilo triukšmas.

- Grynas melas! Šmeižtas! - šaukė generolas Makarturas.

Vera suriko:

- Tai netiesa! - jos balsas trūkčiojo. - Nedora!

- Melas, bjaurus melas... Mes niekados... Nė vienas iš mūsų to nepadarė... - kimiai pratarė Rodžersas.

Antonis Marstonas burbtelėjo:

- Supratimo neturiu, ko tas kvailys nori!

Teisėjas Vorgreivas pakėlė ranką reikalaudamas tylos.

- Štai ką norėčiau pareikšti. Mūsų nežinomas draugas kaltina mane nužudžius kažkokį Eduardą Sitoną. Aš puikiai prisimenu Sitoną. Jo teismas įvyko 1930 metų birželį. Sitoną kaltino senyvos moteriškės nužudymu. Advokatas jį labai sumaniai gynė ir jo kalba prisiekusiesiems paliko gerą įspūdį. Tuo tarpu įkalčiai rodė visišką teisiamojo kaltę. Remdamasis tais įrodymais, aš paruošiau kaltinamąją išvadą, ir prisiekusieji pripažino Sitoną kaltu. Skirdamas jam mirties bausmę tik vykdžiau prisiekusiųjų nutarimą. Gynyba nurodė sprendimą esant šališką ir padavė apeliaciją. Tačiau ji buvo atmesta, o nuosprendis įvykdytas. Noriu visų jūsų akivaizdoje pareikšti, kad šiuo atveju mano sąžinė visai švari. Paskelbęs nuosprendį žudikui, kurio kaltė visiškai įrodyta, tik įvykdžiau savo pareigą.

Armstrongas po truputį ėmė prisiminti Sitono bylą. Teismo nuosprendis tada visus labai nustebino. Kelios dienos prieš teismą jis restorane buvo sutikęs Sitono gynėją Metjuzą. Advokatas atrodė visai savimi pasitikintis. "Nuosprendis man nekelia jokių abejonių - išteisinimas praktiškai užtikrintas". O vėliau Armstrongą pasiekė kalbos, kad teisėjas buvo labai nusistatęs prieš Sitoną, sugebėjo apvynioti apie pirštą prisiekusiuosius, ir tie pripažino Sitoną kaltu. Viskas buvo padaryta sutinkamai su įstatymais, kuriuos senis Vorgreivas išmanė kuo puikiausiai. Greičiausiai jis turėjo kažkokių asmeninių sąskaitų su tuo Sitonu.

Visi šie prisiminimai žaibo greičiu pralėkė daktaro galvoje. Ir jis neištvėręs paklausė, nors išmintingiau būtų buvę patylėti:

- Ar jūs pažinojot Sitoną? Turiu galvoje - dar iki proceso?

Akys uždribusiais it roplio vokais apsistojo ties Armstrongu.

- Aš visiškai nepažinojau Sitono iki teismo, - aiškiai ir šaltai tarė teisėjas.

"Meluoja ir nemirksi", - pamanė Armstrongas.

II

- Norėčiau papasakoti jums apie tą berniuką, Sirilą Hamiltoną, - virpančiu balsu prakalbo Vera Kleitorn. - Aš buvau jo guvernantė. Jam

buvo draudžiama maudytis toli nuo kranto. Vieną sykį man nematant jis ėmė ir nuplaukė. Aš šokau jam iš paskos... Bet nesuspėjau... Tai buvo siaubinga... Tačiau dėl to aš nekalta! Tardytojas visiškai mane išteisino. Ir Sirilo mama man buvo labai gera. Jeigu net ji manęs niekuo nekaltino, kam šitai galėjo šauti į galvą? Tai... Tai nedora, - ji ėmė kūkčioti.

Generolas Makarturas patapšnojo jai per petį.

- Nurimkit, mieloji, nurimkit. Mes jumis tikime. Tai tikras pamišėlis, sakau jums! Jo vieta beprotnamy. Maža kas tokiam gali šauti galvon... - Generolas pasitempė, ištiesė pečius. - Geriausia išvis neatsakinėti į tokius kaltinimus. Tačiau laikau savo pareigą pasakyti, kad visoje toje istorijoje apie jaunąjį Arturą Ričmondą nėra nė trupučio tiesos. Ričmondas buvo vienas iš mano karininkų. Aš pasiunčiau jį į žvalgybą. Jis žuvo. Per karą tai dažnai atsitinka. Bet labiausiai mane piktina mėginimas mesti šešėlį ant mano žmonos. Ji moteris be priekaištų, o jos garbė - nekelia jokių įtarimų!

Generolas atsisėdo. Drebančia ranka jis pešiojo ūsiukus. Buvo aiškiai matyti, kad ši kalba pareikalavo iš jo nemažų pastangų.

Dabar atėjo eilė Lombardui. Jo akys valiūkiškai spindėjo.

- Dėl tų čiabuvių... Tai va - ...

- Tikrai, - tarstelėjo Marstonas. - Kaip ten tie čiabuviai?

Lombardas nusišiepė.

- Viskas - tikra tiesa! Pamečiau juos likimo valiai. Paprasčiausia savisauga. Mes paklydom džiunglėse. Todėl aš ir keli mano draugai nusiplovėm pasiėmę visas maisto atsargas.

- Jūs palikot savo žmones? - pasipiktino generolas Makarturas. - Palikot bado mirčiai?

- Bijausi, kad toks poelgis iš tiesų nedaro garbės baltajam ponui, bet savisauga - pirmoji žmogaus pareiga. Be to, jūs turbūt žinot, kad čiabuviai, ne taip kaip mes, europiečiai, nebijo mirties.

Vera pakėlė galvą ir įrėmė žvilgsnį į Lombardą.

- Palikot juos, kad *mirtų badu*?

- Kaip tik taip, - atsakė Lombardas, ir jo valiūkiškos akys nukrypo į išsigandusią merginą.

Antonis Marstonas prakalbo lėtu sumišusiu balsu:

- Vis bandau prisiminti - Džonas ir Liusė Kombs. Ar tik nebus čia tų mažylių pora, kuriuos suvažinėjau netoli Kembridžo. Bjauriai nepasisekė.

- Kam nepasisekė - jiems ar jums? - pagiežingai pasiteiravo teisėjas Vorgreivas.

- Teisybę sakant, maniau, kad man,- atsakė Antonis, - bet savaime suprantama, jūs esat teisus, sere. Nepasisekė jiems. Nors tai buvo paprasčiausias nelaimingas atsitikimas. Jie iššoko tiesiai po ratais. Man metams atėmė teises. O tai ne juokas.

Daktaras Armstrongas užsiplieskė:

- Neleistina važinėti tokiu dideliu greičiu! Tokie jaunuoliai, kaip jūs, pavojingi visuomenei!

Antonis tik truktelėjo pečiais.

- Dabar didelių greičių laikai. Tik mūsų keliai beviltiški. Juose tinkamai neįsibėgėsi. - Jis abejingai apsidairė, ieškodamas savo bokalo, priėjo prie staliuko su gėrimais ir įsipylė viskio su soda. - Šiaip ar taip, aš dėl to nekaltas. Tai buvo tik nelaimingas atsitikimas! - mestelėjo jis per petį.

III

Tarnas Rodžersas vis laižėsi lūpas ir laužė rankas. Pagaliau pagarbiai prakalbo prislėgtu balsu:

- Jums leidus, ponai, ir aš norėčiau tarti žodį kitą.

- Varykit, - paragino Lombardas.

Rodžersas atsikosėjo ir dar sykį liežuviu suvilgė lūpas.

- Čia buvom paminėti aš ir misis Rodžers. Na, ir mis Breidi. Tik nėra čia nė žodžio tiesos. Mano žmona ir aš prižiūrėjom mis Breidi lig pat jos mirties. Ji buvo silpnos sveikatos, mums nuolat reikdavo ją slaugyti. O tą naktį, kai jai prasidėjo priepuolis, siautė audra. Telefonas neveikė, ir mes negalėjom iškviesti daktaro. Išėjau jo pėsčiom. Bet gydytojas atvyko jau per vėlai. Mes viską padarėm, ką tik galėjom, sere. Mes ją mylėjom, tai jums patvirtins kiekvienas. Niekas blogo žodžio apie mus negalėtų pasakyti. Dievaži.

Lombardas mąsliai pažvelgė į tarną - trūkčiojantis veidas, perdžiūvusios lūpos, išsigandusios akys. Prisiminė, kaip jis išmetė padėklą. Kažko nesinori tikėti, pamanė vienas sau, tačiau garsiai nepasakė nieko.

- O po jos mirties jums, žinoma, atiteko nedidelis palikimas? - įžūliai, kaip ir dera oficialiam asmeniui, paklausė Bloras.

- Mis Breidi paliko mums palikimą už sąžiningą tarnybą. Bet kas gi čia keisto, norėčiau žinoti? - širsdamas paklausė Rodžersas.

- O ką jūs pasakysite, misteri Blorai? - pasiteiravo Lombardas.

- Aš?

- Sąraše buvo paminėta ir jūsų pavardė.

Bloras smarkiai išraudo.

- Jūs turit galvoje Lendorą? Tai byla apie Londono komercinio banko apiplėšimą.

Teisėjas Vorgreivas atgijo.

- Kaipgi, pamenu, nors pats ir nedalyvavau tame procese. Lendorą nuteisė remdamiesi jūsų parodymais, Blorai. Jūs tuomet tarnavot policijoj ir tyrėte šį nusikaltimą.

- Tikrai, - sutiko Bloras.

- Lendorą nuteisė katorgai iki gyvos galvos, o po metų Dortmute jis mirė. Jo sveikata buvo silpna.

- Jis buvo nusikaltėlis, - pareiškė Bloras. - Tai Lendoras užplumpino naktinį sargą - įrodyta.

- Jei neklystu, - lėtai ištarė teisėjas, - jūs pelnėt pagyrimą už sėkmingą nusikaltimo išaiškinimą.

- Ne tik pagyrimą, bet ir aukštesnes pareigas, - pūsdamasis patikslino Bloras. - Ir tuoj pridūrė netikėtai prislopusiu balsu: - Aš tik įvykdžiau savo pareigą.

Lombardas nusikvatojo.

- Tik pamanyk, kokia pareiginga ir įstatymus gerbianti kompanija čia susirinko! Žinoma, išskyrus mane. Na, o ką jūs pasakysit, daktare? Menka profesinė klaidelė, ar ne? O gal nelegali operacija?

Emilė Brent paniekinamai dirstelėjo į Lombardą ir pasislinko toliau nuo jo.

Daktaras Armstrongas puikiai tvardėsi - jis tik geraširdiškai tepalingavo galvą.

- Esu šiek tiek sutrikęs, - pasakė jis. - Tas vardas man ničnieko nesako . Kaip ten ji - Klijs? Klouz? Tikrai nepamenu pacientės tokia pavarde, o tuo labiau, kad kas nors būtų numiręs dėl mano kaltės. Labai keista. Žinoma, daug laiko praėjo. Galbūt čia turima galvoje kuri nors mano operacija ligoninėje? Daugybė ligonių į mus kreipiasi pernelyg vėlai, o kai toks pacientas miršta, artimieji suverčia kaltę chirurgui.

Jis atsiduso ir vėl palingavo galvą.

"Aš buvau girtas, - pagalvojo jis, - *girtas kaip pėdas... Ir nuėjau operuoti! Nervai nelaikė nė velnio, rankos drebėjo. Žinoma, aš ją nužudžiau. Vargšei - buvo jau pagyvenusi - labai nepasisekė: šiaip tokia operacija vienas juokas. Aišku, jei operuotum blaivas. Visa laimė, kad tebėra toks dalykas, kaip profesinė paslaptis. Sesuo, žinoma, viską suprato, bet laikė liežuvį už dantų. Dieve mano, kaip tas įvykis man vožė per galvą! Iškart susiėmiau. Bet kas galėjo šitai iškniti po tiek metų?"*

IV

Kambaryje vėl įsivyravo tyla. Visi - kas vogčiomis, o kas ir nesislėpdamas - žvilgčiojo į mis Emilę Brent. Praėjo viena kita minutė, kol ji suprato, kad atėjo jos eilė. Jos antakiai kilstelėjo į viršų, o siaura kakta susiraukšlėjo.

- Ar jūs laukiate mano prisipažinimų? Aš neturiu ką pasakyti.

- Iš tiesų nieko, mis Brent? - paklausė teisėjas.

- Ničnieko.

Ji kietai suspaudė lūpas.

Teisėjas perbraukė ranka per veidą.

- Jūs atidedate savo gynybą? - mandagiai pasiteiravo jis.

- Apie jokią gynybą nėra ko nė kalbėti, - šaltai atkirto mis Brent. - Aš visados elgiausi pagal savo sąžinę. Nesu padariusi nieko, ką galėčiau sau prikišti.

Svečiai suūžė. Bet Emilė Brent nebuvo iš tų, kurie paiso visuomenės nuomonės. Ji sėdėjo kaip sėdėjus.

Teisėjas atsikosėjęs tarė:

- Ką gi, tuo mūsų tyrimą ir baigsime. O jūs, Rodžersai, pasakykite, kas dar, be mūsų visų ir jūsų žmonos, yra šioje saloje?

- Čia nieko daugiau nėra, sere.

- Jūs esate tikras?

- Visiškai tikras, sere.

- Man nelabai aišku, kodėl mūsų nežinomam šeimininkui prireikė mus čionai surinkti. Manyčiau, kad tas žmogus, kas jis bebūtų, negali būti laikomas normaliu tikrąja to žodžio prasme. Dar daugiau - jis man atrodo pavojingas. Esu tos nuomonės, kad būtų geriau, jei išvyktume iš šios salos kaip galima greičiau. Siūlyčiau dar šį vakarą.

- Prašau man atleisti, sere, - nutraukė jį Rodžersas, - tačiau saloje nėra valties.

- Nė vienos?

- Nė vienos, sere.

- Tai kaip jūs susisiekiate su krantu?

- Kiekvieną rytą čionai atplaukia Fredas Nerekotas. Jis atveža duonos, pieno, paštą ir priima užsakymus.

- Tokiu atveju man atrodo būsiant geriausia, jei mes išvyksime ryt rytą, kai tik atplauks Nerekotas, - pasiūlė teisėjas.

Visi sutiko, išskyrus Antonį Marstoną.

- Tai truputėlį nesportiška - imti ir pasprukti, tiesa? - pasakė jis. - Reikia įminti šią paslaptį prieš paliekant salą. Juk visa tai primena detektyvą. Pasiutusiai jaudina.

Teisėjas gaižiai šyptelėjo.

- Mano metuose tokios paslaptys jaudina kur kas mažiau.

- Tipiškas surembėjusio juristo požiūris, - nusišaipė Antonis. - O mane domina nusikaltimai! Už juos ir geriu, - jis ištuštino taurę. Matyt, viskis pakliuvo ne į tą gerklę. Antonis užsikosėjo. Jo veidas ištįso ir priplūdo kraujo. Jis ėmė gaudyti orą, paskui nusmuko nuo krėslo ant grindų, o taurė nuriedėjo į šalį.

PENKTAS SKYRIUS

I

Visi nustėro iš netikėtumo. Stovėjo ir spoksojo į išsitiesusį ant kilimo kūną.

Daktaras Armstrongas atitokęs puolė prie Marstono ant kelių. Kai po minutės pakilo, visi pamatė suglumusį jo veidą.

- O Dieve, jis nebegyvas! - sumurmėjo Armstrongas užkimusiu nuo siaubo balsu.

Svečiai ne iš karto suprato jo žodžius. Miręs? Nebegyvas? Tas sveikata trykštantis jaunas Šiaurės dievas? Ir tik per akimirksnį? Ne, sveikas sveikutėlis vaikinas negali taip imti ir numirti, paspringęs viskiu su soda...

Jie negalėjo tuo patikėti.

Daktaras Armstrongas apžiūrėjo numirėlio veidą, apuostė mėlynas agonijos iškreiptas lūpas. Pakėlė taurę, iš kurios gėrė Marstonas.

- Jis nebegyvas? - paklausė generolas Makarturas. - Jūs norite pasakyti, kad šis vaikinas paspringo ir nuo to mirė?

- Paspringo? - perklausė gydytojas. - Galite vadinti tai kaip norite. Šiaip ar taip, jis uždusо.

Armstrongas apuostė taurę, palietė pirštu liekanas jos dugne, atsargiai lyžtelėjo piršto galiuką. Jo veidas persimainė.

- Niekada nemaniau, kad žmogus gali numirti, paspringęs viskio gurkšniu, - tarė generolas Makarturas.

- Visi mes Dievo valioje, - pamokomu tonu aiškiai ištarė Emilė Brent.

Daktaras Armstrongas pakilo nuo grindų.

- Ne, žmogus negali numirti, paspringęs gurkšniu, - piktai pasakė jis. - Marstono mirties negalima laikyti natūralia.

- Vadinasi, į viskį... buvo kažko primaišyta? - vos girdimai sušnibždėjo Vera.

Armstrongas linktelėjo.

- Taip. Tiksliai pasakyti negaliu, bet atrodo, kad buvo įdėta kurio nors cianido. Aš nepajutau ypatingo cianido rūgšties kvapo, greičiausiai tai bus kalio cianidas. Jis veikia žaibiškai.

- Nuodai buvo taurėje? - dygiai pasidomėjo teisėjas.

- Taip.

Daktaras priėjo prie staliuko, ant kurio buvo išdėlioti gėrimai. Atkimšo viskio butelį, pauostė, truputėlį paragavo. Paskui paragavo ir sodos vandens. Papurtė galvą.

- Čia nieko nėra.

- Vadinasi, jūs manot, kad nuodų į taurę įsipylė *jis pats*? - paklausė Lombardas.

Armstrongas linktelėjo, nors iš jo veido buvo matyti, kad jis gerokai abejoja.

- Atrodytų, kad taip.

- Manote, kad tai savižudybė? - paklausė Bloras. - Įtartina.

Vera susimąsčiusi lėtai pasakė:

- Niekad nebūčiau pamaniusi, kad jis galėtų pakelti prieš save ranką. Jis atrodė toks optimistas, taip džiaugėsi savimi... Kai jis mašina leidosi nuo tos kalvos, atrodė panašus į... *o, net negaliu pasakyti, į ką!*

Tačiau visi suprato, ką ji norėjo pasakyti. Jaunas, gražus vyriškis Antonis Marstonas prieš jų akis tada iškilo kaip koks dausų gyventojas! O dabar ant grindų suriestas tįsojo jo lavonas.

- Ar, be savižudybės, yra dar kokia kita versija? - paklausė daktaras Armstrongas.

Visi lėtai papurtė galvas. Ne, jokio kito paaiškinimo jie negalėjo surasti. Juk jie matė, kaip Antonis Marstonas priėjo prie staliuko ir pats prisipylė taurę. Ir jeigu taurėje buvo nuodų, jų turėjo prisipilti taip pat pats Marstonas - tai buvo akivaizdu. Ir vis dėlto: kam jam prireikė nusižudyti?

- Kažkas čia ne taip, daktare, - susimąstęs pasakė Bloras. - Marstonas visai nebuvo panašus į savižudį.

- Visiškai su jumis sutinku, - atsakė Armstrongas.

II

Tuo svarstymai ir baigėsi. Ir ką gi dar buvo galima pasakyti?

Armstrongas ir Lombardas nunešė Antonio Marstono kūną į jo miegamąjį ir uždengė paklode.

Kai jie sugrįžo, svečiai, susimetę į krūvelę, išgąstingai tylėjo, o kai kurie ir drebėjo, nors naktis buvo šilta.

- Laikas miegoti. Jau vėlus metas, - tarė Emilė Brent.

Jos pasiūlymas nuskambėjo pačiu laiku - buvo jau po dvylikos. Tačiau niekas nepajudėjo iš vietos. Atrodė, kad kiekvienas bijo likti vienas.

- Tikrai mums reikia pamiegoti, - ištarė teisėjas.

- Bet aš dar nesutvarkiau virtuvės, - sumišo Rodžersas.

- Sutvarkysit iš ryto, - atžariai metė Lombardas.

Armstrongas paklausė tarno:

- Ar jūsų žmona jaučiasi geriau?

- Tuoj nueisiu ir pasižiūrėsiu, sere.

Po poros minučių Rodžersas sugrįžo.

- Miega kaip užmušta.

- Na ir gerai, - pasakė gydytojas. - Tik nežadinkit jos.

- Gerai, sere. Truputėlį tik aptvarkysiu virtuvę, patikrinsiu, ar viskas užrakinta, ir eisiu gulti. - Ir Rodžersas išėjo į virtuvę.

Svečiai lėtai , nenoromis patraukė laiptų link.

Jei tai būtų buvęs senas namas su girgždančiomis grindimis, tamsiais užkaboriais ir niūriais apmušalais, svečių baimė būtų visai suprantama. Bet čia, itin šiuolaikiškame pastate, kur nėra jokių tamsių pakampių, po apmušalais paslėptų durų, kur viskas nauja, net žvilga, kambariai nutvieksti elektros šviesos!.. Čia nepasislėpsi! Čia nėra nieko paslaptingo! Nė kvapo nėra...

Bet tai jiems ir kėlė didžiausią siaubą...

Antrojo aukšto aikštelėje svečiai vieni kitiems palinkėjo labos nakties ir išsivaikščiojo po savo kambarius. Kiekvienas, paskui save užvėręs miegamojo duris, automatiškai, nė pats to nepastebėjęs, užsirakino duris.

III

Savo jaukiame šviesiame miegamajame teisėjas Vorgreivas ruošėsi miegui. Rengdamasis drabužius jis mąstė apie Eduardą Sitoną. Teisėjas gerai jį atsiminė. Jo plaukai, žydros akys, nuoširdus žvilgsnis prisiekusiesiems darė didelį įspūdį.

Karališkasis prokuroras Ljuelinas neturėjo saiko jausmo. Jis gerokai persistengė, trokšdamas kuo daugiau įrodyti.

O gynėjas Metjuzas, atvirkščiai, - blykstelėjo. Jis sumaniai pateikdavo kaltinamajam palankius faktus, per kryžminę apklausą gudriai pagąsdindavo liudininkus, stengėsi juos suklaidinti. Meistriškai paruošė savo kliento kalbą.

Ir pats Sitonas per kryžminę apklausą laikėsi šauniai. Nesijaudino, nesiteisino, sugebėjo patraukti savo pusėn prisiekusiuosius. Metjuzas jau manė, kad išteisinimas garantuotas.

Teisėjas rūpestingai prisuko laikrodį ir pasidėjo jį prie lovos.

Tą teismo posėdį jis prisiminė taip aiškiai, lyg tai būtų įvykę tik vakar. Jis sėdėjo ir klausėsi parodymų, kai ką pasižymėdavo, įvertindavo kiekvieną faktą ir po trupinėlį kaupė įkalčius prieš kaltinamąjį. Taip, tokių gerų procesų retai tepasitaiko! Metjuzo baigiamoji kalba buvo tikrai puiki. Po jo kalbėjusiam prokurorui Ljuelinui nepavyko išsklaidyti to gero įspūdžio, kurį prisiekusiesiems paliko advokato žodžiai.

Tada atėjo metas ir jam tarti baigiamąjį žodį...

Teisėjas atsargiai išsiėmė dirbtinius dantis ir įsidėjo juos į vandens stiklinę. Surauktos lūpos sukrito, ir dabar jo veidas įgavo plėšraus žvėries išraišką.

Teisėjas sumerkė apdribusius vokus ir nusišypsojo.

Gerai jis užkirto tada tam Sitonui! Nepavyko išvengti atpildo!

Tyliai traškėdamas reumato susuktais sąnariais teisėjas įsiropštė lovon ir išjungė šviesą.

IV

Apačioje, valgomajame, Rodžersas nustebęs žvelgė į porcelianinius negriukus.

- Stebuklai, ir tiek! - sumurmėjo sau po nosim. - Galėčiau eiti lažybų, kad jų buvo dešimt.

V

Generolas Makarturas vartėsi nuo vieno šono ant kito.

Jis niekaip negalėjo užmigti. Tamsoje vis iškildavo Arturo Ričmondo veidas.

Arturas jam patiko, jis net prisirišo prie jo. Ir džiaugėsi, kad tas vaikinas patiko ir Leslei. Leslė buvo kaprizinga. Kiek puikių vaikinų jis pasikviesdavo į svečius, o ji nesutikdavo jų priimti, sakydama, kad jie buki. "Buki!" - ir ką tu jai...

Tik Arturas Ričmondas neatrodė jai bukas. Jis jai patiko iš pirmo žvilgsnio. Abudu gyvai kalbėdavosi apie teatrą, muziką, dailę. Leslė iš jo pasišaipydavo, abudu juokdavosi, o kartais ji puldavo jį erzinti. Generolas Makarturas buvo laimingas, kad jo žmona taip motiniškai rūpinasi jaunuoliu...

Motiniškai! Kokiu idiotu reikia būti, kad užmirštum, jog Ričmondui tuomet buvo dvidešimt aštuoneri, o Leslė - tik metais už jį vyresnė!

Jis mylėjo Leslę. Ir dabar jis matė ją kaip gyvą: apvalus veidas su aštriu smakriuku, spindinčios tamsiai pilkos akys, kaštoninės garbanos. Jis taip mylėjo ir taip ja tikėjo!

Ten, Prancūzijoje, to pragaro metu jis vis galvojo apie ją, išsiimdavo iš kišenės jos nuotrauką ir ilgai žiūrėdavo. Bet vieną dieną jis viską sužinojo... Tai įvyko taip pat, kaip dažnai rašoma knygose - supainiojo vokus. Ji rašė abiem, tačiau neapsižiūrėjusi įdėjo Ričmondui skirtą laišką į vyrui adresuotą voką. Net ir šiandien, po šitiek metų, jam skaudu tai prisiminti. Dieve, kaip jis tuomet kentėjo...

Jie buvo jau seniai suartėję. Tas laiškas nepaliko jokių abejonių. Savaitgalio išvykos už miesto! Paskutinės Ričmondo atostogos...

Leslė - Leslė ir Arturas! Velniai rautų tą niekšą! Tą klastingą jo šypseną, pabrėžtiną mandagumą: "Taip, sere. Klausau, sere!" Apgavikas ir melagis! Pasakyta - negeisk moters artimo savo!..

Jam ėmė bręsti žiauraus keršto troškimas.

Stengėsi niekuo neišsiduoti, būti toks, kaip ir anksčiau, net su Ričmondu elgėsi taip, lyg nieko nežinotų. Ar tai jam pavyko? Atrodo, kad taip. Ričmondas nieko neįtarė. Fronte į pykčio priepuolius niekas per daug nekreipė dėmesio, visų nervai buvo ištampyti kaip reikiant. Vien tik jaunasis Armitidžas sykį ar du pasižiūrėjo į jį keistu žvilgsniu. Vai-

kėzas, bet turėjo galvą. Armitidžas greičiausiai tą pačią dieną viską suprato.

Jis šaltakraujiškai pasiuntė Ričmondą į mirtį. Tik per stebuklą tasai galėjo gyvas pargrįžti iš žvalgybos. Bet stebuklo neįvyko. Taip, jis pasiuntė Ričmondą myriop ir visai dėl to nesigailėjo. Tuo metu tai buvo paprasčiausias dalykas. Klaidų kare per akis, be jokios būtinybės karininkus siųsdavo į tikrą mirtį. Visi pasimetę. Panika. Galbūt vėliau ir kalbėjo: "Tas senis Makarturas prarado galvą, prikrėtė kvailysčių, paaukojo pačius geriausius žmones", - bet kas iš to?

Bet tą vaikėzą Armitidžą buvo ne taip paprasta apmauti. Jis pradėjo įžūliai spoksoti į savo viršininką. Turbūt iš tiesų žinojo, kad Ričmondas buvo pasiųstas į tikrą mirtį. (Įdomu - ar vėliau, kai karas baigėsi, pliurpė Armitidžas apie tai kam nors ar ne?)

Leslė nieko nežinojo. Ji (taip manė Makarturas) apverkė savo meilužį, bet kol vyras sugrįžo į Angliją, aprimo. Jis niekados nėra sau leidęs nė mažiausios užuominos apie jos santykius su Ričmondu. Jie vėl gyveno kaip gyvenę... Tik jis jau nustojo aklai ja tikėjęs. O po trejų ar ketverių metų ji mirė nuo abipusio plaučių uždegimo. Viskas buvo taip seniai... Kiek prabėgo metų - penkiolika, šešiolika?

Jis išėjo atsargon ir persikėlė gyventi į Devoną. Nusipirko mažą namelį, kaip tik tokį, kokio visuomet norėjo. Graži aplinka, malonūs kaimynai. Medžioklė, žvejyba... Sekmadieniais eidavo į bažnyčią (tik vieną sekmadienį per metus praleisdavo - tą, kai būdavo sakymas apie Dovydą, kuris liepė pasiųsti Uriją ten, kur bus karščiausia kova*. Nieko negalėjo su savim padaryti. Pasijusdavo labai nesmagiai).

Su kaimynais jis sutarė kuo puikiausiai. Iš pradžių. Vėliau pastebėjo, kad žmonės lyg ir šnibždasi už jo nugaros, - generolas negalėjo to pakęsti. Į jį ėmė kreivai žiūrėti. Taip, lyg žmones būtų pasiekęs nedarantis jam garbės gandas.

(Armitidžas? O jeigu jis nelaikė liežuvio už dantų?)

Jis ėmė vengti žmonių, tapo atsiskyrėliu. Šlykštu, kai liežuvaujama tau už nugaros.

Bet viskas buvo taip seniai. Leslė liko tolimoje praeityje, Arturas Ričmondas - taip pat. Ir apskritai - kokią reikšmę gali turėti visa ta isto-

* Senajame Testamente pasakojama, kaip karalius Dovydas pasiuntė myriop Uriją, norėdamas vesti jo žmoną.

rija šiandien? Nors ji pasmerkė jį vienatvei. Makarturas net senų kariuomenės draugų dabar pradėjo vengti. (Jei Armitidžas išplepėjo, ši istorija, be jokių abejonių, pasiekė ir jų ausis.)

O šį vakarą tas balsas ištraukė švieson seniai užmirštą įvykį. Kaip jis elgėsi? Ar nesuvirpėjo veidas? Ar tinkamai išreiškė savo pasipiktinimą ir pasibjaurėjimą? Sugebėjo paslėpti sumišimą? Kas žino.

Žinoma, niekas iš svečių nepalaikė šio kaltinimo rimtu. Juk buvo taip pat ir visai idiotiškų. Pavyzdžiui, tą žavią merginą apkaltino paskandinus vaiką! Absurdas. Aišku, kad kažkoks beprotis švaistosi kaltinimais į visas puses. Štai jo seno pažįstamo Tomo Brento iš to paties pulko dukterėčiai Emilei Brent taip pat inkriminuojama žmogžudystė. Įtarti ją nužudžius žmogų! Net ir aklas mato, kokia ji dievobaiminga, nė žingsnio nežengs be Biblijos!

Visa tai mažų mažiausiai paika, o atvirai sakant, tikra beprotybė!

Vos tik spėjo atvykti į salą... Pala, kada tai buvo? Taigi tik šiandien per pietus, po velnių! Tik šiandien. Kaip lėtai slenka laikas... Įdomu, kada mes iš čia išvažiuosim? A, juk sakė - rytoj, vos tik atplauks motorlaivis. Keista, bet dabar jam visai nesinorėjo palikti salą... Grįžti į krantą, į mažą savo namelį prie tų pačių rūpesčių, tos pačios baimės? Pro atvirą miegamojo langą girdėjosi dūžtančių į uolas bangų šniokštimas - gerokai garsesnis nei vakare. Turbūt kyla vėjas.

Raminanti mūša... jauki vietelė, galvojo sau generolas. Gera gyventi saloje - niekur toliau nenuvažiuosi... Esi tartum pasaulio pakrašty...

Staiga jis suprato, kad visai nenori iš čia išvykti.

VI

Vera Kleitorn gulėjo atmerktomis akimis ir spoksojo į lubas. Degė šviesa. Ji bijojo tamsos.

Hugo, Hugo, mintyse kartojo ji. Kodėl šią naktį jaučiu, lyg būtumei šalia? Visai visai šalia...

Kur jis dabar? Nežinau. Ir niekuomet nesužinosiu. Jis pradingo iš mano gyvenimo, pradingo amžinai.

Ir kam vyti šalin mintis apie Hugo? Jis juk šalia. Ne, ji *tyčia* galvos apie jį, viską prisimins.

Kornvalis... Juodos uolos, smulkutis geltonas smėlis. Geraširdė storulė misis Hamilton... Mažasis Sirilas vis tempia ją už rankos ir zirzia:

"*Aš noriu plaukti prie uolos, mis Kleitorn. Mis Kleitorn, noriu prie uolos. Na, kodėl, kodėl negalima?*" Ir kiekvieną sykį pakeldama akis ji susitikdavo Hugo žvilgsnį... Vakare, kai Sirilas jau miegojo...

- *Ar neišeisite pasivaikščioti, mis Kleitorn?*

- *Tiesiog nežinau, gal iš tiesų eiti?*

Jiedu vaikštinėjo paplūdimiu. Buvo šiltas vakaras, švietė mėnesiena. Ir tada Hugo apkabino ją.

- *Myliu tave, myliu tave. Ar žinai, kad myliu tave, Vera?*

Taip, ji žinojo. (Arba bent jau manė žinanti.)

- *Aš nedrįstu prašyti tavo rankos... Neturiu nė skatiko. Man vos užtenka pragyvenimui. O juk buvo metas, kai ištisus tris mėnesius turėjau šansą praturtėti... Sirilas gimė praslinkus trims mėnesiams po Moriso mirties. Jei būtų gimusi mergaitė...*

Jei būtų gimusi mergaitė, turtas būtų atitekęs Hugo. Jis prisipažino, kad buvo labai nusivylęs.

- *Aš, žinoma, nelabai to ir tikėjausi. Ir vis dėlto tai buvo man baisus smūgis. Matyt, nesu gimęs po laiminga žvaigžde. Bet Sirilas mielas berniukas, ir aš prie jo taip prisirišęs.*

Tai buvo tikra teisybė. Hugo iš tiesų mylėjo Sirilą, buvo pasiruošęs kiauromis dienomis su juo žaisti ir visaip linksminti savo sūnėną. Hugo nebuvo kerštingas.

Sirilas buvo silpnutis. Geibus, neištvermingas - kažin ar toks ilgai bebūtų išgyvenęs...

O kas toliau?

- *Mis Kleitorn, ar galima plaukti prie uolos? Kodėl man nevalia prie uolos?* - nepailsdamas kaulijo Sirilas.

- *Per toli, Sirilai.*

- *Bet, mis Kleitorn, aš noriu, prašau - leiskite...*

Vera pašoko iš lovos, pasiėmė nuo tualetinio staliuko tris aspirino tabletes ir jas prarijo.

"Kaip norėčiau, kad nekamuotų nemiga, - pagalvojo ji. - Jei sumanyčiau nusižudyti, išgerčiau didelę veronalio dozę - arba kokių kitų migdomųjų. Tik ne cianido!"

Ji krūptelėjo prisiminusi iškreiptą, kraujo pritvinkusį Antonio Marstono veidą.

Kai ji ėjo pro židinį, netyčiom užkliudė akimis įrėmintą skaičiuotę.

Negriukų dešimt sykį pietavo sau linksmi,
Paspringo vienas gurkšniu, ir liko devyni.

"Koks siaubas", - pagalvojo ji. Juk *šiandien kaip tik taip ir atsitiko!*

Kodėl Antonis Marstonas norėjo numirti? Ne, *ji nenori* mirti. Jau pati mintis jai bjauri. Mirtis - tai ne jai, tai kitiems...

ŠEŠTAS SKYRIUS

I

Daktaras Armstrongas sapnavo...

Operacinėje pragariškas karštis... Kodėl ją taip prikūreno? Jam nuo veido čiurkšlėmis žliaugia prakaitas. Rankos šlapios, sunku tvirtai išlaikyti skalpelį... Kaip puikiai jis išgaląstas! Tokiu lengva papjauti. Žinoma, jis ką tik kažką nužudė...

Aukos kūnas jam nepažįstamas. Ana moteris buvo stambi ir stora, o ši - liesa, sudžiūvusi. Veidas uždengtas. Ką jis turėjo nužudyti? Nepamena. Bet juk *turėtų* prisiminti! Gal pasiklausti seselės? Jinai jį stebi. Ne, negalima jos klausti, ir taip kažką įtaria.

Kokia gi pagaliau moteris guli prieš jį ant operacinio stalo? Ir kodėl jos veidas pridengtas? O, jei galėtų pažvelgti į tą veidą!

Čia jau geriau: jaunas praktikantas ėmė ir pakėlė skarelę, atidengdamas pacientės veidą.

Na, žinoma, juk tai Emilė Brent. Jis turėjo užmušti Emilę Brent. Kaip piktdžiugiškai spindi jos akys! Ir lūpos kruta. Ką ji sako? "*Visi mes Dievo valioje*".

O dabar ji juokiasi. Ne, sesele, prašo jis, neuždenkite vėl veido, aš turiu jį matyti, kai duosime jai narkozę. Kur eteris? Turėjau atsinešti jo. Kur nukišot jį, sesele? Šato Nef diu Pap*? Gerai, irgi tinka. Atitraukite skarelę, mis!

Ak, taip ir žinojau - *tai Antonis Marstonas!* Jo veidas perkreiptas, raudonas. Bet jis nėra miręs, jis šiepia dantis. Tikrai, jis kvatojasi - kvatojasi taip, kad net dreba operacinis stalas. Atsargiau, drauguži, atsargiau. Sesele, laikykit jį!

---

* Sauso vyno rūšis.

Ir tada daktaras Armstrongas pabudo. Buvo rytas, saulės spinduliai liejosi į kambarį. Kažkas pasilenkęs prie jo purtė už peties. Rodžersas. Baltas kaip popierius Rodžersas kartojo:

- Daktare, daktare!

Armstrongas visiškai išsibudino ir atsisėdo.

- Kas atsitiko? - piktai paklausė jis.

- Mano žmona, daktare, jai kažkas negerai. Aš niekaip negaliu jos pažadinti. O Dieve! Niekaip neprabunda. Ir... ir atrodo labai negražiai...

Armstrongas beregint šoko iš lovos, apsisiautė chalatu ir nuskubėjo Rodžersui iš paskos.

Jis pasilenkė prie patalo. Moteris ramiai gulėjo ant šono. Daktaras pakėlė šaltą ranką, kilstelėjo voką. Netrukus jis atsitiesė ir pasitraukė nuo lovos.

- Nejau ji...ji... - sušnibždėjo perdžiūvusiomis lūpomis Rodžersas.

Armstrongas linktelėjo galvą:

- Deja, jau viskas.

Jis susimąstęs pažvelgė į tarną. Paskui jo žvilgsnis nuklydo į naktinį staliuką, praustuvą ir vėl sustojo prie gulinčios moters.

- Ar tai... Ar tai širdis, daktare? - užsikirsdamas pralemeno Rodžersas.

Daktaras Armstrongas minutėlę patylėjo ir po to paklausė:

- Ar jūsų žmona niekuo nesiskundė?

- Ją kamavo reumatas, sere, - pratarė Rodžersas.

- Kas pastaruoju metu ją gydė?

- Gydė? - išvertė akis tarnas. - Tiesiog negaliu prisiminti, kada kuris iš mūsų buvo pas daktarą, sere.

- Gal žinote, ar ji nesiskundė širdimi?

- Ne, niekados.

- Paprastai ji gerai miegodavo? - pasiteiravo Armstrongas.

Rodžersas nusuko akis. Jis nejučiomis pradėjo gniaužyti rankas.

- Ne, miegojo ji nelabai gerai, - sumurmėjo jis.

- Ar jinai vartojo migdomuosius? - griežtai paklausė Armstrongas.

- Migdomuosius? - nustebęs pažvelgė į jį Rodžersas. - Kad galėtų užmigti? Negalėčiau pasakyti. Nors greičiausiai ne, negerdavo.

Armstrongas priėjo prie tualetinio staliuko. Ant jo buvo keletas buteliukų - plaukų losjonas, levandų vanduo, vidurių paleidžiamieji vaistai, glicerinas, dantų pasta, eliksyras...

Rodžersas talkino jam traukinėdamas stalčius. Paskui jie perkratė komodą. Tačiau jokių migdomųjų nesurado.

- Vakar vakare ji gėrė tik tai, ką jūs jai davėte, daktare, - pasakė Rodžersas.

II

Kai devintą valandą kviesdamas pusryčių sugaudė gongas, svečiai jau seniai buvo ant kojų ir laukė, kas bus toliau. Generolas Makarturas ir teisėjas vaikštinėjo po aikštelę, persimesdami vienu kitu žodžiu apie politinę situaciją. Vera Kleitorn su Filipu Lombardu užkopė ant uolos už namo. Ten jie aptiko Viljamą Henrį Blorą, besižvalgantį kranto pusėn.

- Dairaus, ar nepamatysiu motorlaivio, - tarė jis, - bet kol kas - tuščia.

- Devonas - miegalių kraštas. Čia neįprasta anksti keltis, - šyptelėjo Vera.

Filipas Lombardas nusigręžęs nuo jų žiūrėjo į jūrą.

- Kaip jums patinka oras? - tarstelėjo jis.

Bloras pasižiūrėjo į dangų.

- Lyg ir nieko.

Lombardas švilptelėjo.

- Pamatysit, vakare pakils vėjas.

- Nejau bus audra? - paklausė Bloras.

Iš apačios atsklido gongo gaudesys.

- Kviečia pusryčių, - tarė Filipas Lombardas. - Tikrai pačiu laiku.

Atsargiai leisdamasis žemyn Bloras dėstė savo mintis Lombardui:

- Žinote, Lombardai, niekaip negaliu suprasti, kodėl tas vaikinas šitaip pasielgė. Visą naktį laužiau galvą.

Vera ėjo pirmoji. Lombardas leidosi paskutinis.

- Gal žinot kitokį paaiškinimą? - paklausė jis.

- Norėčiau gauti įrodymų. Iš pradžių - bent jau tokio poelgio motyvų. Ko jau ko, bet pinigų jam nestigo.

Iš valgomojo jų pasitikti išėjo Emilė Brent.

- Ar jau atplaukia valtis? - paklausė ji susirūpinusi.

- Dar ne, - atsakė Vera.

Jie nuėjo prie stalo. Ant indaujos padėtas didelis dubuo kiaušinienės su kumpiu skleidė gardų kvapą, ten pat garavo arbatinukas ir kavinukas. Rodžersas palaikė duris, praleido juos ir įėjęs pats jas uždarė.

- Jis šiandien labai prastai atrodo, - pasakė Emilė Brent.

Daktaras Armstrongas, stovintis prie lango, kostelėjo.

- Šįryt turime būti atlaidūs, - tarė jis. - Rodžersas šiandien privalėjo paruošti pusryčius pats vienas. Misis Rodžers... ė... neturėjo galimybių jam padėti.

- O kas gi jai nutiko? - nepatenkinta paklausė mis Brent.

- Sėskim prie stalo,-nudavė neišgirdęs replikos Armstrongas.-Kiaušinienė atšals. Kai pavalgysim, norėčiau su jumis šį tą aptarti.

Svečiai ėmė pusryčiauti. Prisikrovė lėkštes, įsipylė kas kavos, kas arbatos. Visiems pritariant buvo nuspręsta prie stalo nekalbėti apie tai, kas dedasi saloje. Jie aptarinėjo paskutines naujienas, žinias iš užsienio, sporto įvykius, paskutinį Loch Neso pabaisos pasirodymą. O kai lėkštės ištuštėjo, daktaras Armstrongas atsilošė, reikšmingai atsikrenkštė ir prabilo:

- Aš maniau, kad geriau iš pradžių papusryčiauti, o tik paskui pranešti jums liūdną naujieną: naktį mirė misis Rodžers.

Pasigirdo nuostabos ir pasibaisėjimo šūksniai.

- Koks siaubas! - suaimanavo Vera. - Jau antra mirtis saloje!

Teisėjas Vorgreivas prisimerkė ir prabilo aiškiai tardamas žodžius:

- Hm, tikrai įdomu... O kokia mirties priežastis?

Armstrongas gūžtelėjo pečiais.

- Sunku taip staiga pasakyti.

- Turbūt prireiks skrodimo?

- Žinoma, be jo aš negalėsiu išduoti mirties liudijimo. Juk aš nežinau, kokiomis ligomis jinai sirgo.

- Ji atrodė labai įbauginta, - pasakė Vera. - Be to, vakar vakare buvo labai sukrėsta. Galbūt neišlaikė širdis?

- Širdis iš tiesų neišlaikė, - atkirto daktaras Armstrongas, - bet svarbu sužinoti, dėl kokios priežasties.

- Sąžinė, - tarė mis Brent, ir visi nustėro.

- Ką jūs tuo norite pasakyti, mis Brent? - grįžtelėjo į ją Armstrongas.

- Juk visi girdėjote, - tarstelėjo ji ir vėl kietai sučiaupė lūpas. - Ją apkaltino tuo, kad ji su savo vyru nužudė seną ledi, savo šeimininkę.

- Ir jūs manote...

- Kad tai yra tiesa, - pabaigė mis Brent. - Jūs visi matėt, kaip ji atrodė vakar vakarą. Ji mirtinai persigando ir nualpo. Piktadarybė iškilo aikštėn, ir ji to nepakėlė. Ji tikrai mirė iš baimės.

Daktaras Armstrongas abejodamas palingavo galvą.

- Visai panašu į tiesą, - tarė jis. - Bet negaliu imti tai už tikrą pinigą, kol nežinau, kuo ši moteris sirgo. Jeigu jos širdis buvo silpna...

- Veikiau tai Dievo bausmė, - šaltai nukirto Emilė Brent.

Šie žodžiai visus prislėgė.

- To jau per daug, mis Brent, - papriekaištavo jai Bloras.

Senmergė pažvelgė į jį žaižaruojančiomis akimis ir kilstelėjo smakrą.

- Gal jūs ir netikite, kad nusidėjėlį gali ištikti Viešpaties rūstybė, bet aš tikiu.

Teisėjas paglostė sau smakrą.

- Mano brangioji ledi, - tyliai pašaipiu tonu prabilo Vorgreivas, - remdamasis savo patirtimi, galiu pasakyti, kad Apvaizda palieka mums, mirtingiesiems, bausti piktadarius, bet dažnai šį darbą trukdo daugybė kliūčių. Tačiau kito kelio nėra.

Emilė Brent tik patraukė pečiais.

- O ką jinai valgė ir gėrė vakar vakare prieš eidama gulti? - suraukęs antakius paklausė Bloras.

- Nieko, - atsakė Armstrongas.

- Visai visai nieko? Nė arbatos puodelio? Vandens gurkšnio? Kertu lažybų, kad bent arbatos ji tikrai išgėrė. Tokie žmonės be jos neapsieina.

- Rodžersas tvirtina, kad ji nieko nei valgė, nei gėrė.

- Cha! Jis gali sakyti, ką tik nori, - vyptelėjo Bloras. Jo žodžiai nuskambėjo taip dviprasmiškai, kad daktaras net dėbtelėjo į jį.

- Vadinasi, jūs įtariate jį? - pasidomėjo Lombardas.

- Kodėl gi ne? - piktai atšovė Bloras. - Vakar visi girdėjom tą kaltinamąjį aktą. Gali būti, kad tai tik pamišėlio sapalionės. O jeigu ne? Įsivaizduokime, kad tai tiesa. Tarkim, kad Rodžersas su savo antrąja puse nuknekcino tą senučiukę. Kaip tuomet viskas atrodytų? Jie jau jautėsi saugūs, džiaugėsi, kad viskas taip gerai pavyko, ir staiga...

Vera jį nutraukė.

- Ne. Man atrodo, kad misis Rodžers niekad nesijautė esanti saugi, - tyliai pasakė ji.

Bloras priekaištingai pasižiūrėjo į Verą. "Jūs, moterys, niekad neiškenčiat nekalbėjusios", - tartum sakė jo žvilgsnis.

- Sakykim, - toliau kalbėjo jis. - Bet jie vis dėlto žinojo, kad nieko rimto jiems negresia. Ir staiga vakar vakare kažkoks niekam nežinomas pusprotis ima ir viską iškloja. Kaip tuomet? Misis Rodžers nervai nebeišlaiko. Pamenate, kaip vyras apie ją tupinėjo, kai ji ėmė atgauti sąmo-

nę? Visai ne todėl, kad Rodžersui taip rūpi žmonos sveikata! O ne! Paprasčiausiai jam padai svilo. Mirtinai bijojo, kad tik ji neprasitartų! Štai kaip viskas buvo. Jie nužudė žmogų ir liko nenubausti. Bet jeigu kas imtųsi knistis jų praeityje, kaip tuomet? Dešimt prieš vieną, kad moteris paluš. Jai neužteks jėgų viską neigti ir meluoti. Savo vyrui ji bus amžinas pavojus, štai kas svarbiausia! Dėl savęs jis ramus. *Meluos sveikas* nors ir iki paskutinio teismo, bet jis nėra tikras dėl savo *žmonos*. Jeigu jinai praskys, tai ir jam galas. Todėl jisai kažko įberia misis Rodžers arbaton ir šitaip lieka tikras, kad ji nutils visiems laikams.

- Prie jos lovos nebuvo tuščio puodelio, - lėtai ištarė Armstrongas. - Ten apskritai nieko nebuvo, aš tikrinau.

- Kur jau tau bus! - vyptelėjo Bloras. - Kai tik ji išgėrė, jis tuoj pat pasiėmė puodelį su lėkštute ir kruopščiai juos išplovė.

Visi nutilo. Generolas Makarturas susimąstęs pratarė:

- Galbūt viskas taip ir buvo, kaip jūs sakote, bet aš niekaip negaliu įsivaizduoti, kad vyras galėtų nunuodyti savo žmoną.

Bloras sukikeno:

- Kai tau gresia kilpa, sentimentų nebelieka.

Ir vėl stojo tyla. Staiga prasivėrė durys ir įėjo Rodžersas.

- Ar galėčiau kuo patarnauti? - paklausė jis, pasižiūrėdamas į kiekvieną.

Krėsle subruzdo teisėjas Vorgreivas.

- Kada paprastai atplaukia motorlaivis? - paklausė jis.

- Tarp septintos ir aštuntos, sere. Kartais truputėlį po aštuonių. Neįsivaizduoju, kur prapuolė Nerekotas. Jei būtų susirgęs, atsiųstų brolį.

- Kiek dabar valandų? - pasiteiravo Filipas Lombardas.

- Be dešimties minučių dešimt, sere.

Lombardas suraukė kaktą ir palingavo galvą.

Rodžersas vis dar lūkuriavo.

- Noriu pareikšti užuojautą dėl jūsų žmonos mirties, Rodžersai, - staiga tarė generolas Makarturas. - Daktaras ką tik mums pranešė šią skaudžią naujieną.

Rodžersas nulenkė galvą.

- Dėkoju jums, sere.

Paėmė tuščią dubenį ir išėjo.

Valgomajame vėl įsivyravo tyla.

III

Aikštelėje priešais namą Filipas Lombardas pratarė:

- Tai štai, dėl tos valties...

Bloras pažvelgė į jį ir pritardamas linktelėjo.

- Žinau, apie ką jūs galvojat, misteri Lombardai, - tarė jis. - Aš irgi savęs to paties klausiau. Motorlaivis turėjo čia atplaukti prieš geras dvi valandas. Bet neatplaukė. Kodėl?

- Radot atsakymą? - paklausė Lombardas.

- *Tai ne atsitiktinumas* - štai ką aš jums pasakysiu. Čia kur kas rimtesni dalykai.

- Jūs manot, kad valtis neatplauks? - prisimerkė Lombardas.

- Žinoma, kad ne, - pasigirdo už jo nugaros suirzęs balsas.

Bloras truputį pasuko savo galingus pečius ir susidomėjęs pažvelgė į kalbėjusįjį:

- Jūs irgi taip manote, generole?

- Na, žinoma, ji neatplauks, - tvirtai pasakė generolas Makarturas. - Mes tikimės, kad atvyks motorlaivis ir nuveš mus į krantą. Tačiau taip nebus - toks sumanymas. *Niekas iš mūsų neišvyks iš salos...* Niekas apskritai niekur nebeišvyks... Tai galas, suprantate? Tai visko galas...

Jis užsikirto ir pridūrė tyliu atsimainiusiu balsu:

- Čia tokia ramybė, tikra ramybė... Tai galas.

Jis ūmai apsisuko ir nužingsniavo šalin. Apėjo terasą, nusileido stačiu skardžiu prie jūros ir nuėjo į patį salos pakraštį, kur nuo uolos į jūrą ritosi akmenys. Jis ėjo truputį svirduliuodamas, lyg sapne.

- Štai dar vienas išsikraustė iš proto! - tarė Bloras. - Tikriausiai mes visi anksčiau ar vėliau išprotėsim.

- Neatrodo, kad jūs imtumėt ir nukvaištumėt, - tarstelėjo Lombardas.

Buvęs inspektorius nusijuokė.

- Tikrai, bus nelengva išvesti mane iš proto. - Ir sausai pareiškė: - Bet nemanau, kad ir jums, misteri Lombardai, šitai grėstų.

- Dėkui už rūpestį, tačiau dabar jaučiuosi visiškai sveikas.

IV

Daktaras Armstrongas išėjo į terasą ir susimąstęs sustojo. Į kairę nuo jo stovėjo Bloras ir Lombardas, dešinėje, nukabinęs galvą, vaikštinėjo Vorgreivas. Kiek pasvarstęs, Armstrongas nutarė prisidėti prie teisėjo.

Tačiau iš namo prie jo atskubėjo Rodžersas.

- Ar galėčiau su jumis pasikalbėti, sere? Tai labai svarbu.

Armstrongas grįžtelėjo ir apstulbo: tarno veidas virpėjo, atrodė net pažaliavęs. Rankos drebėjo. Vos prieš kelias minutes Rodžersas atrodė santūrumo įsikūnijimas. Kontrastas buvo toks didelis, kad Armstrongas net nutirpo.

- Labai prašau, sere, man labai reikia pasikalbėti su jumis akis į akį. Viduje.

Daktaras apsisuko ir kartu su apkvaitusiu tarnu nuėjo namo link.

- Kas nutiko, žmogau? - paklausė Armstrongas. - Nurimkite.

- Čionai, sere, eime čionai.

Jis pravėrė valgomojo duris, praleido daktarą į priekį, įėjo pats ir jas uždarė.

- Na, kas nutiko? - pasakė Armstrongas.

Rodžerso gūžys slankiojo aukštyn ir žemyn. Atrodė, kad jis kažko niekaip negali nuryti.

- Čia dedasi visai nesuprantami dalykai, sere, - galiausiai ryžosi tarnas.

- Kokie dalykai? - griežtai paklausė Armstrongas.

- Galbūt pamanysite, kad išėjau iš proto, sere. Gal pasakysit, kad tai niekai. Tačiau tai turi būti paaiškinta. To reikalauja sveikas protas.

- Kas gi čia, pagaliau? Nustokit kalbėjęs mįslėmis.

Rodžersas vėl ėmė ryti seiles.

- Tos figūrėlės, sere. Kur vidury stalo. Tie porcelianiniai negriukai. Jų buvo dešimt - galiu prisiekti.

- Taip, dešimt, - sutiko Armstrongas. - Vakar per pietus buvom juos suskaičiavę.

Rodžersas priėjo arčiau.

- Čia ir yra visas keblumas, sere. Vakar naktį, kai tvarkiau stalą, jų buvo jau devyni. Aš nustebau - ir viskas. Bet šįryt, šįryt, sere! Kai dengiau stalą pusryčiams, į statulėles net nepažiūrėjau, ne jos man tada rū-

pėjo. Bet dabar, kai pradėjau tvarkyti indus... Pažvelkite patys, jei manimi netikit. *Jų liko aštuoni, sere!* Tik aštuoni! Kaip tai paaiškinti? *Tik aštuoni...*

SEPTINTAS SKYRIUS

I

Po pusryčių Emilė Brent pasiūlė Verai Kleitorn užkopti uolos viršūnėn ir pasidairyti, ar neatplaukia valtis. Vera sutiko.

Vėjas smarkėjo. Jūroje ėmė rodytis mažos baltos bangų keteros. Aplink nesimatė nė vienos žvejų valties - niekas neišplaukė jūron. Nebuvo matyti nė Stiklheiveno, tik virš jo pakibusi kalva. Patį kaimą užstojo iš jūros kyšanti rausva uola.

- Jūreivis, kuris mus vakar čionai atvežė, paliko man labai gerą įspūdį, - tarė Emilė Brent. - Iš tiesų keista, kad šįryt jis taip vėluoja.

Vera neatsakė. Ji grūmėsi su ja apėmusiu nerimu. "Būk šaltakraujiška, - kartojo pati sau, - būk tokia, kaip visada. Visuomet tavo nervai buvo stiprūs".

O garsiai ji netrukus tarė:

- Tikrai norėčiau, kad valtis greičiau atplauktų. Taip noriu išvykti iš čia.

- Ne jūs viena, - tarstelėjo mis Brent.

- Viskas taip netikėta... ir beprasmiška, - pasakė Vera.

- Aš esu savimi labai nepatenkinta, kad taip lengvai leidausi apgaunama, - karštai prisipažino mis Brent. - Tikrai absurdiškas laiškas, kai geriau pagalvoji. Bet tuomet man nekilo jokių abejonių.

- Na, žinoma, - mechaniškai sutiko Vera.

- Mes dažnai linkę viską imti už tikrą pinigą, - dėstė Emilė Brent.

Vera giliai atsiduso.

- Ar jūs iš tikro manote... kad tai tiesa, ką pasakėt per pusryčius? - paklausė ji.

- Kalbėkite aiškiau, brangute. Ką konkrečiai turite galvoje?

- Ar jūs tikrai tikite, kad Rodžersas ir jo žmona numarino tą senutę? - tyliai ištarė Vera.

Mis Brent įdėmiai pažvelgė į jūrą.

- Aš tai tuo neabejoju, - atsakė ji. - O jūs?

- Nežinau, ką ir bemanyti.

- Negali būti jokių abejonių. Pamenat, kaip ji tuoj pat nualpo, o vyras išmetė padėklą. Ir piktinosi nenatūraliai. Bijau, kad jie iš tiesų ją nužudė.

- O atrodė, kad savo šešėlio bijo, - tarė Vera. - Dar niekad nesu mačius šitaip įbaugintos moters... Turbūt ją visą laiką kankino sąžinė...

- Kai buvau maža, mano kambaryje kabojo lentelė: "*Saugokis, nes nuodėmės visur eis paskui tave*". Čia kaip tik taip ir nutiko, - pasakė mis Brent.

- Bet, mis Brent, kaip tada... kaip tada... - pašoko Vera.

- Kas tada, brangute?

- Kaip tada kiti? Kaip *kiti?*

- Nelabai suprantu jus.

- Kaip kiti kaltinimai? Juk jie... jie neteisingi? Bet jeigu Rodžersus kaltina teisingai, tai... - ji nuščiuvo, negalėdama surikiuoti minčių.

Iš nuostabos suraukta mis Brent kakta išsilygino.

- Dabar suprantu, - tarė ji. - Tačiau štai misteris Lombardas pats prisipažino, kad pražudė dvidešimt žmonių.

- Bet juk tai čiabuviai, - pasakė Vera.

- Juodi ar balti, bet mūsų broliai! - griežtai pareiškė Emilė Brent.

"Juodieji mūsų broliai, juodieji mūsų broliai... aš tuoj imsiu juoktis, - galvojo Vera. - Man tuoj prasidės isterika, aš vos vos laikausi..."

O Emilė Brent susimąsčiusi kalbėjo toliau:

- Žinoma, kiti kaltinimai absurdiški ir išlaužti iš piršto. Sakykim, kad ir teisėjas. Jis tik įvykdė savo pareigą visuomenei. Arba buvusio policininko poelgis. Taip pat ir mano.

- Žinoma, aš negalėjau to pasakyti vakar, kai buvo aptarinėjamos aplinkybės, - pridūrė mis Brent po trumpos pertraukėlės. - Prie vyrų kalbėti tokiomis temomis nepadoru.

- Kokiomis? - susidomėjo Vera. Mis Brent ramiai sau dėstė:

- Pas mane tarnavo Beatričė Teilor. Per vėlai supratau, *kas ji per viena.* Priimdama ją labai apsirikau. Iš pradžių ji man labai patiko - gerų manierų, švari, darbšti, paslaugi. Savaime aišku, ji tik apsimetinėjo! Iš tiesų tai buvo puolusi mergina be jokios moralės. Bjauru! Supratau tai, kai po kurio laiko pastebėjau, kad ji... kaip ten sakoma, įkliuvo. - Ji nutilo, o maža jos nosis susiraukė. - Tai mane sukrėtė. Jos tėvai, padorūs

žmonės, ją auklėjo labai griežtai. Džiaugiuosi, kad jie taip pat nepanoro dovanoti jai tokio nusižengimo.

- Ir kas jai nutiko? - paklausė Vera, įsispitrinusi į mis Brent.

- Savaime suprantama, aš nenorėjau ilgiau laikyti ją savo namuose. Niekas negali sakyti, kad aš pataikauju ištvirkimui.

- Tai kas jai nutiko? - visai tyliai pakartojo Vera.

- Nors jos sąžinę jau slėgė viena nuodėmė, padarė dar sunkesnę - nusižudė.

- Nusižudė? - sušnibždėjo pasibaisėjusi Vera.

- Taip, ji nusiskandino.

Vera sudrebėjo. Pasižiūrėjo į ramutėlį mis Brent veidą ir paklausė:

- Kaip jautėtės tada, kai sužinojot apie jos mirtį? Ar nesigailėjot, kad ją išvijot? Nekaltinot savęs?

- Savęs? - pastatė akis Emilė Brent. - Aš visai neturiu dėl ko savęs kaltinti.

- Bet jei ją privertė... taip pasielgti jūsų žiaurumas? - paklausė Vera.

- Tai jos pasileidimas, jos nuodėmė prie to privedė. Jei būtų elgusis, kaip pridera padorioms merginoms, nieko panašaus jai nebūtų nutikę.

Ji atsisuko į Verą. Mis Brent akyse atgailos nebuvo nė žymės, ji žvelgė rūsčiai, įsitikinusi savo teisumu. Emilė Brent sėdėjo pačioje Negro salos viršūnėje, apsikausčiusi savo dorybės šarvais.

Maža senstelėjusi senmergė Verai jau nebeatrodė juokinga.

Ji pasirodė jai baisi.

II

Daktaras Armstrongas iš svetainės išėjo į terasą. Teisėjas Vorgreivas sėdėjo krėsle ir ramiai žvelgė į jūrą. Dešinėje įsitaisę Bloras ir Lombardas tylėdami rūkė. Kaip ir anksčiau, daktaras sudvejojo. Vertinamu žvilgsniu nužvelgė Vorgreivą. Jis norėjo su kuo nors pasitarti. Nors Armstrongas ir labai vertino puikią teisėjo logiką, tačiau vis nesiryžo. Misteris Vorgreivas - žmogus protingas, bet senas. O šioje situacijoje Armstrongui reikėjo žmogaus, kuris veiktų.

Ir jis apsisprendė.

- Lombardai, ar galima jus minutėlei?

Filipas pašoko.

- Žinoma.

Abudu nusileido pakrantėn. Kai jie paėjėjo atokiau, Armstrongas tarė:

- Man reikia jūsų konsultacijos.

Lombardas kilstelėjo antakius.

- Drauguži, bet medicinos aš visiškai neišmanau.

- Jūs blogai mane supratote, norėčiau pasitarti apie mūsų padėtį.

- Tai kas kita.

- Jeigu atvirai - ką jūs apie visa tai galvojat? - paklausė Armstrongas.

Lombardas valandėlę susimąstė:

- Yra dėl ko pasukti galvą, ar ne tiesa?

- Kaip galėtumėt paaiškinti misis Rodžers mirtį? Ar sutinkate su Bloro teorija?

Filipas išpūtė dūmų kamuolį.

- Aš visai su juo sutikčiau, jei tai būtų tik vienas toks atvejis.

- Būtent, - lengviau atsiduso Armstrongas. Jis pagalvojo, kad Filipas Lombardas nėra kvailas.

O Lombardas kalbėjo toliau:

- O dėl to manymo, kad misteris ir misis Rodžersai kadaise įvykdė žmogžudystę ir laimingai išsisuko... Manau, kad jie visai galėjo tai padaryti. Kaip jūs manote? Nunuodijo tą seną ledi?

- Viskas galėjo būti kur kas paprasčiau, - lėtai tarė Armstrongas. - Šį rytą pasiklausiau Rodžerso, kuo sirgo mis Breidi. Jo atsakymas daug ką paaiškino. Nenoriu leistis į medicinines detales, pasakysiu tik tiek, kad sergant tam tikromis širdies ligomis vartojamas amilnitritas. Kai prasideda priepuolis, ampulę sulaužo ir duoda pauostyti. Jei ligoniui laiku neduosi šių vaistų, jis gali mirti.

- Kas begali būti paprasčiau, - mąsliai pratarė Lombardas, - o tai tikrai kelia pagundą.

Daktaras linktelėjo galvą.

- Nei ieškoti būdų, kaip gauti aršeniko ir jo įberti - nereikia nieko daryti! Atvirkščiai, pakanka nieko nedaryti. Rodžersas naktį netgi išėjo ieškoti daktaro. Abu jie buvo įsitikinę, kad niekas ničnieko nesužinos.

- O jei kas ir sužinotų, nieko nesugebėtų įrodyti, - pridūrė Filipas Lombardas ir paniuro. - Taip, dabar daug kas aiškėja.

- Atsiprašau, kas? - nustebo Armstrongas.

- Aš noriu pasakyti - aiškėja, kodėl mus prisiviliojo į Negro salą, - pasakė Lombardas. - Yra nusikaltimų, už kuriuos sunku patraukti atsa-

komybėn. Štai kad ir Rodžersų pavyzdys. Arba - senis Vorgreivas, įvykdęs žmogžudystę griežtai pagal įstatymus.

- Ir jūs patikėjote, kad jis nužudė tą Sitoną? - paklausė Armstrongas.

Filipas Lombardas nusišypsojo.

- Žinoma, tikiu. Vorgreivas užmušė Eduardą Sitoną lygiai taip pat, lyg būtų persmeigęs jį stiletu! Bet jis buvo pakankamai protingas, kad tai padarytų sėdėdamas teisėjo krėsle, užsidėjęs peruką ir apsisiautęs mantija. Taigi jo niekaip nepatrauksi atsakomybėn įprastine tvarka.

Armstrongo galvoje lyg žaibas švystelėjo mintis: *žmogžudystė ligoninėje. Žudikas prie operacinio stalo. Saugu kaip banke.*

Filipas Lombardas pridūrė:

- Šit kodėl prireikė misterio Onimo ir Negro salos!

Armstrongas giliai atsiduso.

- Dabar mes artėjam prie reikalo esmės. Kodėl iš tiesų visus mus surinko čionai?

- O kaip jūs pats manot? - pasiteiravo Filipas Lombardas.

- Grįžkime minutėlei prie tarnaitės mirties, - ūmai pasiūlė Armstrongas. - Kokios čia galėtų būti prielaidos? Pirmoji: ją nužudė Rodžersas, bijodamas, kad ji gali viską išduoti. Antroji: ji pametė galvą ir pati nusprendė atsisveikinti su šiuo pasauliu.

- Kitaip sakant, nusižudė? - patikslino Filipas Lombardas.

- Ką jūs apie tai pasakysit?

- Aš sutikčiau su jumis, *jei ne Marstono mirtis,* - pasakė Lombardas. - Dvi žmogžudystės per dvylika valandų - to jau per daug! O jeigu pasakysit, kad tas jaunas bulius Marstonas - be jokių nervų ir smegenų - nusižudė, nes suvažinėjo mažylių porą, aš tik nusijuoksiu! O be to - kur jis galėjo gauti tų nuodų? Kiek esu girdėjęs, kalio cianidas ne taip jau dažnai nešiojamas liemenės kišenėse. Beje, apie tai geriau galite spręsti jūs, daktare.

- Nė vienas sveiko proto žmogus nesinešios kalio cianido, jei tik jis nesiruošia draskyti širšių lizdo, - pasakė Armstrongas.

- Trumpiau sakant, jeigu jis ne sodininkas mėgėjas ar fermeris? Marstonui tai netinka. Man atrodo, kad kalio cianidą reikia kaip nors paaiškinti. Arba Antonis Marstonas buvo nutaręs atsisveikinti su šiuo pasauliu dar prieš čionai atvažiuodamas - ir todėl iš anksto pasirūpino nuodais, arba...

- Arba? - paskubino Armstrongas.

- Kodėl norite, kad tai pasakyčiau aš? - išsišiepė Lombardas. - Juk atsakymas jau sukasi jums ant galo liežuvio. *Žinoma, Antonį Marstoną nužudė.*

III

Daktaras Armstrongas atsiduso.

- O misis Rodžers? - paklausė jis.

- Aš galėčiau patikėti Antonio savižudybe (iš bėdos), jeigu ne misis Rodžers mirtis, - susimąstęs pratarė Lombardas. - Ir galėčiau patikėti misis Rodžers savižudybe (kur kas lengviau), jei ne Antonis Marstonas. Galėčiau sau manyti, kad Rodžersas nusprendė pašalinti savo žmoną, jei ne paslaptinga Marstono mirtis. Labiausiai reikia surasti paaiškinimą, kodėl staiga viena po kitos ištiko dvi mirtys.

- Ko gero, aš kai kuo galėčiau jums padėti, - tarė Armstrongas.

Jis atpasakojo Rodžerso žodžius apie dvi pradingusias negriukų statulėles.

- Taip, negriukai... - nutęsė Lombardas. - Vakar vakare jų buvo lygiai dešimt. O dabar, sakote, aštuoni?

Armstrongas padeklamavo:

Negriukų dešimt sykį pietavo sau linksmi,
Paspringo vienas gurkšniu, ir liko devyni
Devynetas negriukų nuvargę užusnūdo,
Ryte draugai nustebo, kad vienas neprabudo.

Vyrai susižvalgė. Filipas Lombardas vyptelėjo ir nusviedė cigaretę.

- Viskas taip velniškai sutampa, kad tai negali būti tik atsitiktinumas! Antonis Marstonas vakar po pietų miršta užspringęs ar uždusęs, o motušė Rodžers taip stipriai užsnūsta, kad net neprabunda.

- Taigi? - paklausė Armstrongas.

- Taigi, - pakartojo Lombardas, - mes susidūrėm su nauja paslaptimi! Kas už jos slypi? Kas tas misteris Onimas - A.N.Onimas? Tas įsisiautėjęs beprotis?

- O! - su palengvėjimu atsiduso Armstrongas, - matau, kad sutinkate su manimi. Bet ar suprantate, ką tai reiškia? Rodžersas prisiekinėjo, kad saloje, be mūsų visų ir jo žmonos, nieko daugiau nėra.

- Rodžersas apsiriko! O galbūt meluoja.

Armstrongas palingavo galvą.

- Aš taip nemanau. Jis persigandęs. Bijo taip, kad vos nekvaišta.

Lombardas pritarė linktelėdamas galvą.

- Ir motorlaivis šiandien neatplaukė, - pridūrė jis. - Viskas sutampa. Visur matyti misterio Onimo apdairumas. Negro sala atskiriama nuo kranto iki Onimas baigs savo darbą.

Armstrongas išbalo.

- Ar jūs suprantate, - prabilo jis, - kad tas žmogus - paklaikęs maniakas?

- Ir vis dėlto vieno dalyko misteris Onimas nenumatė, - tarė Filipas Lombardas, ir jo balse suskambėjo grėsmingos gaidelės.

- Ko būtent?

- Sala nedidelė, ir vien plikos uolos. Mums nebus sunku ją gerai apieškoti ir išvilkti dienos švieson tą A.N.Onimą, eskvairą.

- Jis gali būti pavojingas, - perspėjo daktaras Armstrongas.

Filipas Lombardas nusikvatojo.

- Pavojingas? Man vilkas pilkas nebaisus! Tai aš būsiu pavojingas, kai jį užtiksiu! - Jis minutėlę patylėjo ir tarė: - Ko gero, mums vertėtų pasikviesti talkon ir Blorą. Kai toks reikalas, jis bus ne pro šalį. O moterims geriau nieko nesakyti. Dėl kitų - generolas, atrodo, sumarazmėjęs, o Vorgreivo jėga - logika. Mes trise lengvai susidorosim.

AŠTUNTAS SKYRIUS

I

Prisikalbinti Blorą nebuvo sunku. Jis tuoj pat sutiko su jų išvadomis.

- Tai, ką jūs papasakojot apie porcelianines figūrėles, viską keičia, sere. Čia veikia pamišėlis. Bet ar jums nekilo įtarimas, kad Onimas nusprendė įvykdyti šią operaciją, taip sakant, svetimomis rankomis?

- Kalbėkite aiškiau, drauguži.

- Man atrodo, kad viskas buvo taip: po vakarykščių kaltinimų jaunasis Marstonas puolė į paniką ir išgėrė nuodų. Rodžersas taip pat labai išsigando ir pasiuntė savo žmoną pas Abraomą - viskas taip, kaip ir planavo tas A.N.O.

Armstrongas papurtė galvą ir priminė cianidą.

- Tiesa, buvau apie tai pamiršęs, - sutiko Bloras. - Suprantama, niekas nesir.ešios tokių dalykų. Bet kaip nuodai galėjo patekti jo taurėn, sere?

- Aš jau mąsčiau apie tai, - prabilo Lombardas. - Tą vakarą Marstonas gėrė kelis kartus. Tarp priešpaskutinės ir paskutinės jo viskio porcijos buvo nemažas tarpas. Per visą laiką jo taurė stovėjo ant kažkokio staliuko - taip, iš tiesų, ant staliuko prie lango. Langas buvo praviras. Kas nors galėjo įberti nuodų pro langą.

- Taip, kad niekas iš mūsų to nepastebėtų, sere? - abejodamas paklausė Bloras.

- Mums tuomet labiau rūpėjo kas kita, - atrėžė Lombardas.

- Jūs teisus, - lėtai ištarė Armstrongas. - Niekas neišvengė kaltinimų. Visi lakstėm po kambarį, blaškėmės, piktinomės, ginčijomės. Manau, kad taip iš tiesų *galėjo atsitikti...*

Bloras gūžtelėjo pečiais.

- Tikrai, kad taip ir buvo. O dabar, džentelmenai, imkimės darbo. Ar kas nors netyčia nėra pasiėmęs revolverio? Nors, beje, tai jau būtų per gerai.

- Aš turiu, - Lombardas paplojo sau per kišenę.

Bloras išvertė į jį akis.

- Dėl visa ko nuolat nešiojatės jį su savimi, sere? - paklausė buvęs inspektorius pabrėžtinai nerūpestingai.

- Taip jau įpratęs, - pasakė Lombardas. - Teko patirti ir šilto, ir šalto.

- Aišku, - nutęsė Bloras ir pridūrė: - Galiu pasakyti tik tiek, kad dabartinis nuotykis bus karštesnis už visus! Jeigu šioje saloje iš tiesų slepiasi maniakas, tai jis jau bus pasirūpinęs ištisu arsenalu, ką jau kalbėti apie peilius ir kinžalus.

- Manau, kad čia jūs klystat, Blorai, - kostelėjęs pasakė Armstrongas. - Dauguma tokių maniakų yra taikingi žmonės. Su jais malonu bendrauti.

- Nuojauta man sako, kad mūsų maniakas - ne iš tokių, - pareiškė Bloras.

II

Trijulė išsirengė krėsti salą. Tai nebuvo sunku. Šiaurės vakaruose uola statmenai leidosi į jūrą. Saloje nebuvo medžių, žolė, ir ta vos žėlė. Trys vyrai darbavosi kruopščiai ir metodiškai, pradėdavo nuo viršūnės ir šlaitu leisdavosi prie jūros, pakeliui apšniukštinėdami mažiausius uolos plyšelius - o gal jie veda į olą. Bet jokių olų nepavyko rasti.

Apžiūrinėdami jūros krantą, jie susidūrė su generolu Makarturu, įsmeigusiu žvilgsnį į tolumas. Čia jam buvo taip ramu tarp tykštančių į uolas bangų, kad į priėjusius vyrus jis nekreipė jokio dėmesio. Sėdėjo kaip sėdėjęs, spoksodamas į horizontą.Trijulė pasijuto nejaukiai.

"Jam kažkas negerai, - pagalvojo Bloras. - Senis transo būklėj ar dar blogiau?" Jis atsikrenkštė ir mandagiai pamėgino užmegzti pokalbį:

- Puikią vietelę pasirinkote, sere. Čia taip tyku ir ramu...

Generolas susiraukė ir skubiai apsidairė.

- Laiko per mažai, - pasakė jis. - Per mažai laiko, ir aš griežtai reikalauju, kad manęs niekas netrukdytų.

- Mes jūsų netrukdysime, sere, - geraširdiškai nuramino jį Bloras. - Vaikštom aplink salą, ir tiek. Paprasčiausiai, žinote, dairomės, ar niekas čionai nesislapsto.

Generolas paniuro.

- Jūs nesuprantate, nieko nesuprantate. Malonėkite pasitraukti šalin.
Bloras pasitraukė. Pasivijęs savo palydovus, burbtelėjo:
- Senis kuoktelėjo... Paisto nei šį, nei tą.
- Ką jis pasakė? - pasmalsavo Lombardas.
Bloras gūžtelėjo pečiais.
- Kad neturi laiko. Ir nori, kad jo niekas netrukdytų.
Daktaras Armstrongas suraukė kaktą.
- Įdomu... - sumurmėjo jis.

III

Salos patikrinimas iš esmės jau buvo baigtas. Trys vyrai stovėjo ant uolos viršūnės ir žiūrėjo kranto pusėn. Nė vieno laivelio! Vėjas smarkėjo.

- Žvejai šiandien neišplaukė į jūrą, - tarė Lombardas. - Artinasi štormas. Velniškai gaila, kad iš čia nematyti kaimelio, galėtume jiems duoti kokį nors signalą.

- Vakare reikės užkurti laužą, - nusprendė Bloras.

- Blogiausia tai, - susiraukė Lombardas, - kad viskas galėjo būti numatyta.

- Kaip tai, sere?

- Iš kur man žinoti? Galėjo pasakyti, kad čia tik pokštai. Atseit išlaipino mus negyvenamoje saloje, todėl į jokius signalus nereikia kreipti dėmesio.Ar kažkas panašaus. Galbūt kaimelyje manoma, kad tai kažkokios lažybos. Žodžiu, sukurpė kokią nors nesąmonę.

- Manot, kad žmonės tuo patikėjo? - suabejojo Bloras.

- Šiaip ar taip, tuo patikėti lengviau, nei tuo, kas čia iš tiesų dedasi! Ką, jei Stiklheiveno gyventojams būtų pasakę, jog Negro sala tol bus izoliuota nuo kranto, kol misteris Onimas - anonimas baigs žudyti savo svečius - manot, tada jie patikėtų?

- Būna akimirkų, kai ir pats tuo netikiu, ir vis dėlto... - sumurmėjo daktaras Armstrongas.

- Ir vis dėlto, - išsišiepė Filipas Lombardas, - kaip pats pripažinote, daktare, būtent taip ir yra!

- Ar būtų įmanoma pasislėpti tenai, apačioje? - paklausė Bloras, pažvelgęs nuo uolos į vandenį.

- Vargu, - papurtė galvą Armstrongas. - Uola labai stati. Kur jau ten bepasislėpsi?

- Uoloje gali būti plyšys, - paprieštaravo Bloras. - Jeigu turėtume valtį, galėtume apiplaukti aplink visą salą.

- Jeigu turėtume valtį, būtume jau pusiaukelėj nuo kranto, - suburbėjo Lombardas.

- Tikra teisybė.

Lombardas ūmai pagyvėjo.

- O mes imkim ir patikrinkim, - pasiūlė jis. - Tik vienoj vietoj gali būti plyšys - štai ten, į dešinę, beveik prie pat vandens. Draugužiai, jei rastumėt gerą virvę, tai aš nusileisčiau ir patikrinčiau.

- Puiki mintis, - sutiko Bloras. - Pamėginsiu ką nors surasti.

Ir jis skubiai ėmė leistis prie namo.

Lombardas užvertė galvą. Dangų užtraukė debesys. Vėjas vis smarkėjo.

Jis pažvairavo į daktarą Armstrongą.

- Kažko labai jau pritilote, daktare. Apie ką jūs galvojat?

- Manc domina, - lukterėjęs pratarė Armstrongas, - ar senasis Makarturas visai neteko proto, ar dar ne?

IV

Visą rytą Vera nerado sau vietos. Ji vengė Emilės Brent, kuri kėlė jai pasišlykštėjimą.

Mis Brent pati nusinešė savo krėslą už namo kampo, kur neužpučia vėjas, ir ėmėsi megzti.

Vos tik Vera pagalvodavo apie mis Brent, prieš akis tuoj iškildavo baltas skenduolės veidas ir plaukuose susipynusios žolės... Veidas gražus, gal net truputį įžūlokas... Tačiau nei gailestis, nei baimė tai merginai jau nieko nebereiškė. O teisuolė Emilė Brent ramių ramiausiai sėdi ir mezga.

Aikštelėje pintame krėsle tūnojo teisėjas Vorgreivas. Jo galva buvo įtraukta į pečius. Vera žiūrėjo į jį ir kaltinamųjų suole matė šviesiaplaukį, mėlynakį vaikiną, kurio veide nuostaba sumišo su siaubu. Eduardas Sitonas. Ji įsivaizdavo, kaip raukšlėtos teisėjo rankos užmeta jam ant galvos juodą gobtuvą, o lūpos ima skaityti nuosprendį...

Vera pamažu nusileido prie jūros ir patraukė pakrante. Ji ėjo ton salos pusėn, kur spoksodamas į tolį sėdėjo senis.

Išgirdęs žingsnius, generolas Makarturas sujudėjo ir atsigręžė. Jis žvelgė išgąstingai ir kartu klausiamai. Vera nusigando. Kokias dvi minutes generolas spoksojo į ją neatitraukdamas akių. Kaip keista, pamanė ji. Žiūri taip, lyg viską *žinotų*...

- A, tai jūs! - pagaliau ištarė generolas. - Jūs atėjote...

Vera atsisėdo šalimais.

- Jums patinka čia sėdėti ir žiūrėti į jūrą? - paklausė ji.

Jis vos vos palingavo galvą.

- Patinka, - pasakė jis. - Tai gera vieta sėdėti ir laukti.

- Laukti? - nustebo Vera. - Ko gi jūs laukiate?

- Galo, - tyliai tarė generolas. - Bet jūs turbūt tai žinote ne blogiau už mane, ar ne tiesa? Mes visi laukiame galo.

- Ką norite tuo pasakyti? - drebančiu balsu paklausė Vera.

- *Nė vienas iš mūsų neišvyks iš salos*, - liūdnai pasakė Makarturas. - Taip sumanyta. Ir jūs pati tai žinote. Tik vieno dalyko jūs negalit suprasti - kaip atlėgsta širdis.

- Atlėgsta širdis?

- Taip. Žinoma, jūs dar labai jauna... dar negalite šito suprasti. Bet vėliau ir jūs suprasite, kaip palengvėja, kai viskas jau lieka už nugaros, kai nebereikia nešti tos naštos... Kada nors ir jūs suprasite...

- Aš nesuprantu jūsų, - gniaužydama pirštus nuslopusiu balsu ištarė Vera. Ramusis senis ėmė ją gąsdinti.

- Suprantate, aš mylėjau Leslę. Labai mylėjau... - susimąstęs pratarė Makarturas.

- Leslė - tai jūsų žmona? - paklausė Vera.

- Taip, žmona... Aš mylėjau ją ir labai ja didžiavausi. Ji buvo tokia graži ir tokia linksma! - jis trumpam nutilo ir vėl prakalbo: - Taip, aš mylėjau Leslę. Todėl ėmiau ir padariau tai.

- Jūs norit pasakyti... - ji nutilo.

Generolas lengvai linktelėjo.

- Kokia prasmė neigti, jeigu visi mes netrukus mirsim. *Aš pasiunčiau Ričmondą į mirtį*. Ko gero, tai buvo žmogžudystė. Kaip keista - juk aš visuomet labai gerbiau įstatymus. Bet tuomet į viską žiūrėjau kitaip. Manęs negraužė sąžinė. Taip jam ir reikia! - štai kaip tuomet galvojau. Bet paskui...

- O kas paskui? - paklausė Vera.

Generolas atrodė sutrikęs. Jis papurtė galvą.

- Nežinau. Ne-ži-nau. Tik vėliau viskas pasikeitė. Nežinau, ar Leslė suprato viską, ar ne... Greičiausiai ne. Bet ji nuo manęs nutolo, aš nebegalėjau perprasti jos. Nebegalėjau jos pasiekti. O paskui ji mirė... Ir aš likau vienas.

- Vienas... Vienas... - pakartojo Vera, o aidas atliepė jos žodžius.

- Jūs taip pat apsidžiaugsit, kai priartės galas, - pabaigė Makarturas.

Vera pašoko.

- Nesuprantu, apie ką jūs kalbat! - piktai pasakė ji.

- O aš *suprantu,* vaikuti, aš *suprantu...*

- Ne, nesuprantat. Nieko jūs nesuprantat.

Generolas vėl įrėmė žvilgsnį į tolį. Jis tarytum nustojo ją matęs.

- Lesle... - ištarė jis tyliai ir švelniai.

V

Kai Bloras sugrįžo su lyno galu, Armstrongas tebestovėjo toje pačioje vietoje ir žvelgė į jūrą.

- Kur misteris Lombardas? - uždusęs pasiteiravo Bloras.

- Nuėjo patikrinti vieną savo prielaidą, - neskubėdamas atsakė Armstrongas. - Tuojau sugrįš. Klausykit, Blorai, man neramu.

- Visiems mums neramu.

Daktaras nekantriai mostelėjo ranka.

- Taip. Taip. Bet aš ne apie tai. Turiu galvoje senį Makarturą.

- Kas gi jam, sere?

- Mes ieškom bepročio, - niūriai pasakė Armstrongas. - Tai štai: *ką jūs pasakytumėt apie Makarturą?*

- Manote, kad jis - maniakas? - sulaikė kvapą Bloras.

- Aš taip nesakyčiau, - susimąstęs ištarė Armstrongas. - Visai ne. Nors aš, žinoma, ne psichiatras. Be to, su juo man neteko kalbėtis ir gerai į jį įsižiūrėti mums rūpimu atžvilgiu.

- Jis, žinoma, suvaikėjęs, - nepatikliai pasakė Bloras. - Tai tiesa. Bet man nė į galvą neateitų...

- Ko gero, jūs teisus, - nutraukė Armstrongas, tik ir laukęs, kad jam paprieštarautų. - Po velnių, kažkas *tikrai turėtų* slapstytis saloje! O štai ir Lombardas ateina.

Jie rūpestingai pririšo lyną.

- Manau, pagalbos man neprireiks. Bet jei staigiai timptelėčiau lyną, traukite į viršų.

Minutę kitą jie žiūrėjo, kaip leidžiasi Lombardas.
- Ropščiasi kaip katė, - nusistebėjo Bloras.
- Turbūt yra gerokai pasikarstęs po kalnus, - pasakė Armstrongas.
- Greičiausiai.
Kurį laiką jiedu tylėjo, o paskui buvęs inspektorius pratarė:
- Įdomus vaikinas. Žinote, ką aš galvoju?
- Ką?
- Nekelia jis man pasitikėjimo!
- Įdomu, kodėl?
Bloras vyptelėjo.
- Negaliu pasakyti. Bet aš lenkčiausi jo iš tolo.
- Jo praeitis turbūt labai audringa, - tarė daktaras Armstrongas.
- Ne taip audringa, kaip tamsi, - paprieštaravo Bloras ir, minutėlę pamąstęs, pridūrė: - Na, štai jūs, daktare, juk nepasiėmėt netyčia į salą revolverio?
Armstrongas apstulbo.
- Aš? Dieve mano, žinoma, ne. Ir kam man jis?
- *O kam jis Lombardui?*
- Turbūt pasiėmė iš įpročio, - pagalvojęs pasakė Armstrongas.
Bloras tik nickinamai nusišiepė.
Tuo metu lyną trūktelėjo. Kelias minutes jie iš visų jėgų traukė jį į viršų. Vėliau, kai tempti palengvėjo, Bloras pareiškė:
- Įprotis įpročiui nelygu! Žinoma, kai misteris Lombardas išvyksta į laukinius kraštus, nieko stebėtino, kad pasiima ir revolverį, ir primusą, ir miegmaišį, ir miltelių nuo vabzdžių! Bet ir pats stipriausias įprotis negali priversti jį visa tai atsivežti čionai! Tik nuotykių knygose žmonės nesiskiria su revolveriais.
Armstrongas susirūpinęs palingavo galvą. Iškišę galvas per uolos kraštą jiedu stebėjo Lombardo veiksmus. Ieškojo jis kruopščiai, bet net ir iš viršaus žiūrint buvo aišku, kad nieko nesuras. Netrukus jis užkopė aukštyn, persirito per uolos atbrailą, nusibraukė prakaitą ir pasakė:
- Na ką, dabar jau tikrai aišku. Ieškoti reikia namuose - daugiau nėra kur.

VI

Apieškoti namą nebuvo sunku. Iš pradžių apžiūrėjo priestatus, paskui įėjo į vidų. Virtuvės spintoje surado misis Rodžers metrą ir išmatavo visus tarpusienius. Slėptuvių nepavyko aptikti. O ir kur jas įrengsi šiuolaikiniame pastate tiesiomis sienomis, kur užkaborių nėra nė kvapo. Iš pradžių apieškojo pirmąjį aukštą. Kai lipo laiptais į antrąjį, pro langą pamatė Rodžersą - jis nešė padėklą su kokteiliais į laiptų aikštelę prie namo.

- Nuostabus dalykas - geras tarnas. Kas benutiktų, tiesiog dvelkte dvelkia ramybe, - pasigėrėjo Filipas Lombardas.

- Rodžersas - puikus vyresnysis liokajus, aš jam taip ir pasakysiu! - tarė daktaras Armstrongas.

- Ir jo žmona buvo puiki virėja. Sprendžiu iš vakarykščių pietų, - pritarė Bloras.

Jie įžengė į pirmą miegamąjį. Po penkių minučių trijulė jau stovėjo laiptų aikštelėje. Vyrai žvalgėsi tarpusavyje. Miegamuosiuose jie nieko nerado, ten net nėra kur pasislėpti.

- O kur veda šitie laipteliai? - pasidomėjo Bloras.

- Į tarnų kambarį, - atsakė Armstrongas.

- Bet juk turėtų būti ir kokia nors patalpa pastogėje - cisternoms, vandens bakams ar panašiai. Tai mūsų paskutinė ir vienintelė viltis! - nusprendė Bloras.

Ir staiga viršuje jie išgirdo tylius, sėlinamus žingsnius. Išgirdo visi. Armstrongas čiupo Blorą už rankos. Lombardas įspėdamas pakėlė pirštą.

- Tss! Klausykitės!

Ir vėl jie išgirdo, kaip viršuje kažkas vaikščioja, stengdamasis žengti kiek galint tyliau.

- Jis miegamajame, - sušnibždėjo Armstrongas, - tame pačiame, kur paguldyta misis Rodžers.

- Kaip mes nesusiprotėjom! - irgi sušnibždėjo Bloras. - Juk ten pati geriausia vieta norint pasislėpti. O dabar eime - tik kuo tyliau.

Jie užlipo laipteliais ir aikštelėje prie durų sustojo. Įsiklausė. Taip, kambaryje kažkas iš tiesų buvo. Iš ten sklido vos girdimas grindų girgždesys.

- Pirmyn! - sušnibždėjo Bloras. Jis atplėšė duris ir įsiveržė į kambarį. Lombardas ir Armstrongas įvirto iš paskos ir sustingo: prieš juos stovėjo Rodžersas su glėbiu drabužių.

VII

Pirmasis atitoko Bloras.

- Atleiskite, ė... Rodžersai. Mes išgirdome žingsnius ir pamanėme, kad... Žodžiu, jūs pats suprantat...

- Prašau man atleisti, džentelmenai, - tarė Rodžersas. - Norėjau tik persinešti daiktus. Tikiuosi, kad niekas neprieštaraus, jei užimsiu vieną kurį laisvą kambarį svečių aukšte - patį mažiausią? - Jis kreipėsi į daktarą Armstrongą.

- Žinoma, žinoma. Kelkitės, - pritarė Armstrongas, nusukdamas akis nuo paklode pridengto kūno.

- Dėkoju jums, sere, - tarė Rodžersas ir, spausdamas prie krūtinės surinktą mantą, ėmė leistis žemyn.

Armstrongas priėjo prie lovos, kilstelėjo paklodę ir pasižiūrėjo į ramų velionės veidą. Ji jau nebeatrodė išsigandusi. Vietoj baimės - abejingumas.

- Gaila, kad nepasiėmiau vaistinėlės, - pasakė jis. - Būtų įdomu sužinoti, kuo ji nusinuodijo. - Ir, atsisukęs į kitus du vyrus, pridūrė: - Metas baigti ieškojimą. Jaučiu, kad vis tiek nieko nerasim.

Bloras tupinėjo prie durų, vedančių pastogėn.

- Tas tipas vaikšto visai be garso, - pasakė jis. - Vos prieš minutę kitą matėm jį lauke, bet nė vienas negirdėjom, kaip jis užkopė laiptais.

- Todėl ir nusprendėm, kad ten kažkas įtartina, - pridūrė Lombardas.

Bloras pradingo tamsioje palėpėje. Lombardas iš kišenės išsitraukė žibintuvėlį ir nuskubėjo iš paskos. Po kokių penkių minučių trys vyrai stovėjo aikštelėje ir niūriai žiūrėjo vienas į kitą. Jie išsitepė ir nuo galvos iki kojų aplipo voratinkliais.

Saloje, be jų - aštuonių, daugiau nebuvo nė gyvos dvasios.

DEVINTAS SKYRIUS

I

- Taigi, mes klydom, visą laiką klydom, - garsiai pasakė Lombardas. - Susigalvojom kažkokį fantastinį košmarą. Ir tai dėl dviejų atsitiktinių mirčių!

- Kaip ten bebūtų, bet neaiškumų yra, - rimtai paprieštaravo daktaras Armstrongas. - Patikėkit, kad aš, kaip gydytojas, šį tą išmanau apie savižudybes. Antonis Marstonas nebuvo panašus į savižudį.

- O gal tai buvo paprasčiausias nelaimingas atsitikimas? - abejodamas tarė Lombardas.

- Kažkaip sunku patikėti, kad tai nelaimingas atsitikimas, - skeptiškai papurtė galvą Bloras.

Visi nutilo.

- O kai dėl moters... - vėl prakalbo Bloras ir sustojo.

- Misis Rodžers?

- Taip. Juk čia iš tiesų galėjo būti nelaimingas atsitikimas, ar ne?

- Nelaimingas atsitikimas? - perklausė Filipas Lombardas. - Kaip jūs tai įsivaizduojate?

Bloras atrodė sutrikęs. Jo raudonas kaip plyta veidas dar labiau patamsėjo.

- Klausykit, daktare, juk jūs jai davėt kažkokių narkotikų? - vienu matu pabėrė jis.

Armstrongas išvertė akis.

- Narkotikų? Ką jūs turite galvoje?

- Jūs gi pats pasakėte, kad vakar vakare davėte jai kažkokių migdomųjų.

- A! Supratau. Tai paprasčiausi raminamieji, visai nekenksmingi.

- Bet vis dėlto kas tai per vaistai?

- Daviau jai mažą trionalio dozę. Visiškai nekenksmingas preparatas.

Bloras paraudo dar smarkiau.

- Klausykit. Kalbėkime tiesiai: jūs davėte jai per didelę dozę? - paklausė jis.

- Nesuprantu, kur jūs sukate, - ėmė siusti Armstrongas.

- Ar jūs negalėjote imti ir apsirikti? Juk tokių dalykų gana dažnai pasitaiko? - kamantinėjo Bloras.

- Nieko panašaus, - kaip kirviu nukirto daktaras Armstrongas. - Jau pati prielaida yra kvaila. O gal jūs manote, - šaltu it ledas balsu paklausė jis, - kad aš tai padariau tyčia?

- Paklausykit, - skubiai įsiterpė Filipas Lombardas, - nepraraskime šaltakraujiškumo. Nepradėkim svaidytis kaltinimais.

- Aš tiktai spėjau, kad daktaras galėjo apsirikti, - greitai pratarė Bloras.

Daktaras Armstrongas prisiversdamas nusišypsojo.

- Gydytojai negali daryti tokių klaidų, gerbiamasis, - pasakė jis, bet šypsena išėjo graudi.

- Tai nebe pirma tokia jūsų klaida, jei tikėsime plokštele, - įgėlė Bloras.

Armstrongas išbalo.

- Kam užgaulioti vienam kitą? - užsipuolė Blorą Lombardas. - Visi mes vienodoje padėtyje. Tad ir laikykimės išvien. Beje, ką jūs galėtumėte pasakyti apie vieną reikaliuką su melagingais parodymais?

Bloras sugniaužė kumščius ir žingtelėjo į priekį.

- Atstokit nuo manęs! Visa tai grynas melas, - pasakė jis staiga nuslopusiu balsu. - Jūs, misteri Lombardai, turbūt labai norėtumėt užčiaupti man burną, bet yra dalykų, kuriuos vis dėlto norėčiau sužinoti, ir vienas iš jų liečia jus.

- Mane? - kilstelėjo antakius Lombardas.

- Jus, jus. Norėčiau sužinoti, kodėl vykdamas į svečius pasiėmėte revolverį?

- Jums tikrai tai labai įdomu? - nusišypsojo Lombardas.

- Tikrai, misteri Lombardai, tikrai.

- O žinote, jūs ne toks jau kvailys, kaip kad atrodote, Blorai, - netikėtai pareiškė Lombardas.

- Gali būti, bet kaip vis dėlto tas revolveris?

Lombardas nusišypsojo.

- Pasiėmiau revolverį, nes žinojau, kad man jo prireiks.
- Vakar mums to nepasakėte, - įtariai pažvelgė į jį Bloras.
Lombardas palingavo galvą.
- Vadinasi, jūs mus apgavote? - neatlyžo Bloras.
- Tam tikra prasme - taip, - sutiko Lombardas.
- Nagi, klokite viską lig galo.
- Jūs manėte, kad mane pasikvietė čionai, kaip ir visus kitus svečius, ir aš nenorėjau to neigti. Tačiau buvo ne visai taip. Iš tikrųjų į mane kreipėsi vienas žydas, pavarde Morisas. Jis pasiūlė šimtą ginėjų, kad atvykčiau čia ir dairyčiaus išpūtęs akis. Morisas sakėsi žinąs, kad pavojingose situacijose aš nepakeičiamas.
- Na ir?.. - neiškentė Bloras.
- O čia ir viskas, - išsišiepė Lombardas.
- Bet jis jums turbūt pasakė kai ką daugiau? - paklausė Armstrongas.
- Ne. Man nepavyko nieko daugiau iš jo išpešti. Jūsų valia - nenorit, nereikia, pasakė jis. Finansų atžvilgiu turėjau keblumų, todėl ir sutikau.
Bloro, atrodo, jo pasakojimas neįtikino.
- O kodėl jūs viso to nepapasakojot vakar? - tarė jis.
- Matote, drauguži, - patraukė pečiais Lombardas, - iš kur aš galėjau žinoti, kad vakar vakare čia neįvyko tai, dėl ko ir buvau pakviestas. Todėl viską nutylėjau ir papasakojau nekaltą istoriją.
- Bet dabar pakeitėt savo nuomonę? - spėjo Armstrongas.
Lombardo veidas apniuko.
- Taip. Dabar aš tikiu, kad esu vienoje valtyje su visais. O tas šimtas ginėjų - tai tik sūrio kąsnelis, kuriuo misteris Onimas mane, kaip ir jus, prisiviliojo į spąstus. *Mes visi spąstuose,* - lėtai pasakė jis. - Aš esu tuo tikras. Misis Rodžers! Tonis Marstonas! Nuo pietų stalo pradingstantys negriukai! Visur jaučiama misterio Onimo ranka, *bet kur, po velnių, jis pats?*
Iš apačios ataidėjo iškilmingas gongo dūžis. Kvietė priešpiečių.

II

Rodžersas stovėjo valgomojo tarpdury. Kai trys vyrai nusileido laiptais, jis žingtelėjo į priekį.

- Tikiuosi, kad jums patiks priešpiečiai, - kažko sunerimęs pasakė tarnas. - Patiekiau kumpio, šalto liežuvio ir išviriau bulvių. Dar yra sūrio, sausainių ir konservuotų vaisių.

- Visai padorūs priešpiečiai, - pasakė Lombardas. - Vadinasi, atsargos dar nesibaigia?

- Maisto turim per akis, sere, bet viskas konservuota. Sandėliukas grūste prigrūstas. Leisiu sau pareikšti, kad saloje, kuri dažnai būna atskirta nuo kranto, tai labai svarbu.

Lombardas linktelėjo. Vyrai patraukė į valgomąjį. Rodžersas sekė įkandin murmėdamas po nosim:

- Man labai neramu, kad Fredas Nerekotas šiandien neatvyko. Labai nepasisekė.

- Tikrai nepasisekė, - tarė Lombardas. - Jūs labai taikliai pasakėte.

Į kambarį įžengė mis Brent. Ji turbūt buvo išmetusi vilnų kamuolėlį ir dabar kruopščiai jį vyniojo. Atsisėdo į savo vietą ir pranešė:

- Oras keičiasi. Pakilo smarkus vėjas, jūra ėmė putoti.

Lėtai atžingsniavo teisėjas. Po vešliais antakiais vos įžiūrimos Vorgreivo akys apibėgo susirinkusius.

- Neblogai šįryt padirbėjot, - tarė jis kiek pašaipiu balsu.

Uždususi įbėgo Vera Kleitorn.

- Tikiuosi, kad laukiate ne manęs? - šūktelėjo ji. - Aš nepavėlavau?

- Jūs ne paskutinė, - tarė mis Brent. - Generolo dar nėra.

Pagaliau visi sėdo prie stalo.

Rodžersas kreipėsi į Emilę Brent:

- Liepsite pradėti, madam, ar dar palaukti?

Vera tarė:

- Generolas Makarturas sėdi prie pat jūros ir turbūt negirdėjo gongo. Be to, šiandien jis tarytum nesavas.

- Nueisiu ir pranešiu jam, kad priešpiečiai ant stalo, - greitai pasakė Rodžersas.

- Aš nueisiu, - pakilo iš vietos daktaras Armstrongas, - o jūs valgykit.

Išeidamas iš kambario, jis išgirdo, kaip Rodžersas paklausė:

- Ko liepsit įdėti, madam - kumpio ar liežuvio?

III

Penketas žmonių prie valgomojo stalo tuščiai stengėsi užmegzti pokalbį. Stiprūs vėjo gūsiai sudrebino langus. Vera krūptelėjo.

- Kyla audra, - tarė ji.

- Vakar iš Plimuto važiavau viename kupe su tokiu seniu, - mielai palaikė pokalbį Bloras. - Jis visą laiką tvirtino, kad artėja audra. Tiesiog nuostabu, kaip jie moka atspėti orą, tie seni jūreiviai!

Rodžersas apėjo visus rinkdamas nešvarius indus. Staiga sustojo su lėkščių kauge rankoje.

- Kažkas atbėga... - tarytum ne savo balsu pralemeno jis.

Jie išgirdo kažką atbėgant. Ir išsyk suprato, kas atsitiko...

Tarytum susitarę svečiai pakilo iš vietų ir sužiuro į duris.

Į kambarį įlėkė uždusęs daktaras Armstrongas.

- Generolas Makarturas... - prabilo jis.

- Nebegyvas! - klyktelėjo Vera.

- Taip. Jis mirė... - tarė Armstrongas.

Stojo tyla - ilga tyla.

Septyni žmonės žiūrėjo vienas į kitą nepajėgdami ištarti nė žodžio.

IV

Audra prasidėjo kaip tik tuomet, kai pro duris įnešė generolo kūną. Svečiai stoviniavo hole. Sukaukė vėjas, ir į namo stogą pliūptelėjo lietaus srautai.

Kai Bloras ir Armstrongas su savo našta pasuko prie laiptų, Vera staiga apsigręžė ir puolė į ištuštėjusį valgomąjį. Viskas buvo savo vietose, nepaliestas desertas stovėjo ant komodos. Vera priėjo prie stalo. Pastovėjo prie jo minutę kitą. Į kambarį be garso įžengė Rodžersas.

Išvydęs merginą, tarnas krūptelėjo. Jis klausiamai pažvelgė į Verą ir tarė:

- O, mis... Aš tik... Aš tik atėjau pasižiūrėti...

- Jūs neapsirikot, Rodžersai. Pažvelkit pats: *jų liko tik septyni*, - pasakė Vera jai pačiai netikėtu kimiu balsu.

V

Generolo Makarturo kūną paguldė į lovą.

Apžiūrėjęs lavoną, Armstrongas išėjo iš miegamojo ir nusileido žemyn. Visi laukė jo svetainėje. Mis Brent mezgė. Vera Kleitorn stovėjo prie lango ir žiūrėjo į piktus lietaus šuorus. Bloras tįsojo krėsle, apglėbęs rankomis kelius. Lombardas neramiai vaikštinėjo pirmyn ir atgal. Pačiame kambario kampe didžiuliame krėsle kiūtojo teisėjas Vorgreivas. Jo akys buvo pusiau primerktos.

Kai daktaras įėjo į kambarį, teisėjas pakėlė į jį akis ir paklausė:

- Ką pasakysit, daktare?

Armstrongas buvo baltas kaip drobė.

- Apie širdies smūgį ar kažką panašaus negali būti nė kalbos, - tarė jis. - Makarturas užmuštas trenkus sunkiu daiktu per galvą.

Visi ėmė šnibždėtis. Vėl pasigirdo aiškus teisėjo balsas:

- Jūs suradote nusikaltimo įrankį?

- Ne.

- Ir vis dėlto manote, kad mirtis ištiko nuo smūgio kažkuo sunkiu per galvą?

- Esu visai tikras.

- Ką gi, dabar mes žinome, ką reikia daryti, - lėtai pratarė teisėjas Vorgreivas.

Ir visi suprato, kas paims vadžias į savo rankas. Visą rytą Vorgreivas prasėdėjo krėsle - kažkoks mieguistas ir abejingas. O dabar jis lengvai ir įprastai perėmė valdžią. Matyt, atsiliepė ilgamečiai įpročiai, jis elgėsi taip, lyg vėl pirmininkautų teisme.

Atsikrenkštęs jis tarė:

- Šį rytą, džentelmenai, sėdėdamas aikštelėje turėjau galimybę stebėti jūsų veiksmus. Jūsų tikslas man buvo aiškus. Naršėte salą, norėdami surasti žudiką?

- Tikrai taip, sere, - atsakė Filipas Lombardas.

- Ir neabejotinai mūsų išvados sutapo, - kalbėjo toliau teisėjas. - Mes nusprendėm, kad Antonis Marstonas ir misis Rodžers - ne savižudžiai, o jų mirtis ne atsitiktinė. Be jokių abejonių, jūs taip pat suvokėte, kodėl misteris Onimas prisiviliojo mus į salą?

- Jis beprotis! Pamišėlis! - urgztelėjo Bloras.

- Jūs turbūt teisus, - kostelėjo teisėjas, - bet kažin ar tai ką nors keičia. Dabar svarbiausias mūsų tikslas - išlikti gyviems.

- Bet saloje juk nieko nėra! Sakau jums - *nieko!* - virpančiu balsu pasakė Armstrongas.

Teisėjas pasikasė smakrą.

- Tam tikra prasme jūs teisus, - tarė jis švelniai. - Šįryt aš priėjau prie tokios pat išvados. Jau iš anksto galėjau jums pasakyti, kad krėsti salą - tuščias darbas. Nepaisant to, laikausi tos nuomonės, kad misteris Onimas (vadinkim jį taip, kaip jis pats save vadina) yra saloje. Tuo abejoti nėra jokio pagrindo. Jeigu manysime, kad jis siekia nubausti žmones, įvykdžiusius nusikaltimus, už kuriuos negalima patraukti atsakomybėn pagal įstatymą, *tai misteris Onimas teturėjo tik vieną galimybę.* Misteris Onimas turėjo rasti būdą, kaip patekti į salą. Ir tas būdas man visiškai aiškus - jis turėjo būti tarp pakviestųjų. *Misteris Onimas yra vienas iš mūsų...*

VI

- O, ne, ne, tik ne tai... - vos nesuvaitojo Vera. Teisėjas nužvelgė ją skvarbiu žvilgsniu.

- Mieloji panele, faktai yra faktai. Virš mūsų pakibo didžiulė grėsmė. Vienas iš mūsų - A.N.Onimas. Kas jis - nežinom. Iš dešimties į salą atvykusių žmonių trys nebegali būti įtariami - Antonis Marstonas, misis Rodžers ir generolas Makarturas. Lieka septyni. Vienas iš jų yra, jei būtų galima taip pasakyti, netikras negriukas. - Jis padarė pauzę ir apžvelgė visus. - Ar sutinkate su manimi?

- Nors sunku tuo patikėti, bet jūs greičiausiai esate teisus, - tarė Armstrongas.

- Visai tuo neabejoju, - pritarė Bloras. - Ir, jeigu jums rūpi mano nuomonė, norėčiau pasakyti vieną labai gerą mintį...

Teisėjas Vorgreivas kilstelėjo ranką ir nutraukė:

- Mes dar prie to grįšime. Šiuo metu man svarbiausia žinoti, ar visi sutinka su tuo, ką jau pasakiau?

- Jūsų argumentai man atrodo visai logiški, - nenustodama megzti pratarė mis Brent. - Ir aš manau, kad vieną iš mūsų apsėdo velnias.

- Aš negaliu... Negaliu tuo patikėti... - sumurmėjo Vera.

- O jūs, Lombardai? - pasiteiravo teisėjas.

- Visiškai su jumis sutinku, sere.

Teisėjas patenkintas linktelėjo.

- O dabar panagrinėkime įkalčius, - pasiūlė jis. - Pradėkim nuo to, ar turime pagrindą konkrečiai ką nors įtarti? Misteri Blorai, atrodo, kad jūs norėjote kažką pasakyti.

- Lombardas turi revolverį, - sušniokštavo buvęs inspektorius. - O be to vakar nepasakė mums teisybės. Jis pats prisipažino!

Filipas Lombardas paniekinamai nusišypsojo.

- Na ką gi, turbūt reikės aiškintis antrą kartą, - tarė jis. Ir trumpai pakartojo savo pasakojimą.

- Kuo galite tai įrodyti? - neatstojo Bloras. - Kas gali patvirtinti šią istoriją?

Teisėjas kostelėjo.

- Labai gaila, bet mes visi tokioje padėtyje, - pasakė jis. - Tenka tikėti tik mūsų žodžiais. Turbūt niekas dar nesuvokia situacijos keblumo. Mano nuomone, tėra vienas būdas. Reikia išsiaiškinti, ar yra tarp mūsų bent vienas, kurį galėtume išbraukti iš įtariamųjų remdamiesi esamais parodymais?

- Aš esu žinomas specialistas, - skubiai pratarė daktaras Armstrongas, - ir pati mintis, kad aš galėčiau...

Ir vėl teisėjo gestas neleido pabaigti sakinio.

- Aš ir pats esu pakankamai garsus žmogus, - tarė teisėjas rūgščiai, - bet, brangusis mano sere, tai dar nieko neįrodo! Gydytojai išprotėdavo. Teisėjai išprotėdavo. - Ir, žvilgtelėjęs į Blorą, pridėjo: - Policininkai taip pat!

- Tikiuosi, kad bent moterų jūs neįtariate? - paklausė Lombardas.

Teisėjas kilstelėjo antakius ir prabilo pašaipiu tonu, kurio taip bijodavo gynyba:

- Jeigu teisingai jus supratau, teigiate, kad tarp moterų nepasitaiko maniakių?

- Visai ne, - suirzo Lombardas, - ir vis dėlto aš negaliu patikėti... - Jis užsikirto.

Teisėjas prabilo tuo pačiu piktu ir skambiu balsu:

- Aš manau, daktare Armstrongai, kad ir moteriai būtų užtekę jėgų suduoti vargšui generolui mirtiną smūgį?

- Be jokios abejonės, - tyliai atsakė Armstrongas, - jei tik turėtų kokį tinkamą įnagį, pavyzdžiui, guminę lazdą ar kuoką.

- Ir be didelių pastangų?

- Žinoma.

Teisėjas pajudino vėžlišką kaklą.

- Kiti du mirė nuo nuodų, - pasakė jis. - Tikiuosi, kad niekas nepuls neigti, jog nunuodyti gali ir fiziškai silpnas žmogus?

- Jūs išprotėjot! - suriko Vera.

Teisėjas neskubėdamas nukreipė į ją akis. Tai buvo abejingas žmogaus, įpratusio rikiuoti kitų likimus, žvilgsnis.

"Jis spokso į mane kaip į kokią iškasenq", - pamanė Vera. Ir staiga nustebusi suprato - "o juk jis manęs nemėgsta!"

- Mieloji panele, pasistenkite būti santūresnė, - nekeisdamas tono tarė teisėjas. - Aš juk nekaltinu jūsų.

Jis linktelėjo mis Brent pusėn.

- Tikiuosi, mis Brent, kad mano tvirtinimas, jog visi esam lygiai įtartini, jūsų neužgavo?

Emilė Brent į jį nė nepažvelgė, mezgė kaip mezgusi.

- Vien tokia mintis, kad aš galėčiau užmušti žmogų, ir dar ne vieną, o *tris*, pasirodys absurdiška kiekvienam, kas tik mane pažįsta, - šaltai atkirto ji. - Tačiau mes nepažįstame vienas kito, ir aš suprantu, kad susiklosčius tokioms aplinkybėms, niekas negali išvengti įtarimų, kol nebus įrodytas jo nekaltumas. Jau sakiau, kad vieną iš mūsų apsėdo velnias.

- Gerai, - sutiko teisėjas. - Niekas neturi išvengti įtarinėjimų. Nei asmeninės savybės, nei visuomeninė padėtis neturi reikšmės.

- O kaip Rodžersas? - paklausė Lombardas.

- Ką Rodžersas? - pasidomėjo teisėjas.

- Man atrodo, kad jį ramia sąžine galima išbraukti, - pasakė Lombardas.

- Smalsu būtų sužinoti, kuo gi jau remiantis? - paklausė Vorgreivas.

- Pirmiausia, kad tokiam reikalui jam neužtektų proto. O antra, viena iš aukų - jo žmona.

Teisėjas atrodė nustebęs.

- Per ilgus teisėjavimo metus esu nagrinėjęs kelias žmonų nužudymo bylas, - tarė Vorgreivas. - Ir, žinote, teismas vyrus pripažino kaltais.

- Puiku, nepulsiu ginčytis, - tarė Lombardas. - Žmonų žudymas - visai tikėtinas, vos nepasakiau - natūralus, dalykas. Bet ne šitoks. Tarkim, Rodžersas nužudė savo žmoną iš baimės, kad ji neišlaikys ir jį išduos arba todėl, kad ji jam įkyrėjo, galiausiai jog susidėjo su jaunesne ir gražesne. Tai aš dar galiu įsivaizduoti. Bet manyti, kad jis - misteris Oni-

mas, tas beprotis teisingumo vykdytojas, nugalabijęs savo žmoną už nusikaltimą, kurį padarė abu drauge... Man rodos, tai neįmanoma.

- Jūs mėginate remtis niekuo nepatvirtintais dalykais, - pareiškė teisėjas Vorgreivas. - Juk mes nežinom, ar tikrai Rodžersai nužudė savo šeimininkę. Gali būti ir taip, kad Rodžersą tuo apkaltino tyčia, vien tik todėl, kad jis atsidurtų mūsų padėtyje. Galbūt misis Rodžers vakar todėl taip persigando, kad suprato, jog vyras išėjo iš proto.

- Tebūnie jūsų viršus, - pasakė Lombardas. - A.N.Onimas vienas iš mūsų. Įtariami visi, jokių išimčių.

- Aš manau taip: *nei gera reputacija, nei visuomeninė padėtis, nei jokie kiti dalykai* negali padėti išvengti įtarimų. Dabar mums būtina išsiaiškinti, ko, remdamiesi faktais, galime neįtarinėti. Stačiai kalbant, ar yra tarp mūsų vienas arba keli žmonės, kurie niekaip negalėjo įberti nuodų į Antonio Marstono taurę, pakišti misis Rodžers mirtiną migdomųjų dozę ir užmušti generolą Makarturą?

Atžarus Bloro veidas nušvito. Jis linktelėjo į priekį.

- Gerai sakot, sere, - prabilo jis. - Mes radom esmę. Imkim ir išsiaiškinkim. Dėl jaunojo Marstono, tai čia jau nieko nebesužinosi. Buvo spėjama, kad kažkas jam vogčiom įbėrė nuodų pro langą dar prieš tai, kai jis įsipylė paskutinę viskio porciją. Tačiau būnant kambaryje tai kur kas lengviau padaryti. Nepamenu, ar buvo tuo metu svetainėje Rodžersas, bet visi kiti lengvai galėjo tai padaryti.

Jis stabtelėjo ir vėl ėmė kalbėti:

- Dabar, sakykim, misis Rodžers. Čia pirmiausia įtarimas krinta ant jos vyro ir daktaro. Abudu tai galėjo padaryti visai nesunkiai.

Armstrongas pašoko. Jis drebėjo iš pykčio.

- Aš protestuoju!.. Tai negirdėta! Prisiekiu, kad daviau jai visai nepavojingų...

- Daktare Armstrongai! - piktas teisėjo balsiukas nuskambėjo valdingai. - Jūsų pasipiktinimas visai suprantamas. Tačiau, manau, sutiksite, kad reikia ištirti visus faktus. Tik Rodžersui ir jums *buvo parankiausia* paduoti misis Rodžers mirtiną vaistų dozę. Dabar išsiaiškinkim, kaip kiti. Kokių galimybių įberti nuodų turėjau aš, inspektorius Bloras, mis Kleitorn ar misteris Lombardas? Ar galima kurį iš mūsų visiškai išteisinti?

Vorgreivas patylėjo ir tarė:

- Aš manau, kad ne.

- Bet aš nebuvau nė priėjus prie jos, - piktai pasakė Vera. - Jūs visi galėtumėte tai patvirtinti.

- Jei mano atmintis nešlubuoja, - vėl prabilo teisėjas Vorgreivas, - viskas buvo šitaip (jei kartais suklysčiau, pataisykit mane): Antonis Marstonas ir misteris Lombardas pakėlė misis Rodžers, nunešė ją ant sofos, ir tada prie jos priėjo daktaras Armstrongas. Jis paliepė Rodžersui atnešti konjako. Paskui kilo ginčas, iš kur sklido tas balsas. Mes visi, išskyrus mis Brent, nuėjom į kitą kambarį, o ji liko viena su misis Rodžers, dar neatgavusia sąmonės.

Emilės Brent skruostuose plykstelėjo raudonos dėmės. Ji pakėlė akis nuo mezginio.

- Tai begėdiška! - pareiškė ji.

Negailestingas teisėjo balsiukas nesiliovė:

- Kai mes sugrįžom į svetainę, jūs, mis Brent, buvot pasilenkusi prie tarnaitės.

- Ar paprasčiausias gailestingumas - kriminalinis nusikaltimas? - paklausė Emilė Brent.

- Aš tik nustatinėju faktus. Vėliau į kambarį įėjo Rodžersas su konjaku, į kurį, žinoma, galėjo iš anksto ko nors įberti. Moteriai davė konjako, ir netrukus jos vyras ir daktaras palydėjo misis Rodžers į miegamąjį, kur Armstrongas jai sugirdė raminamųjų.

- Viskas taip ir buvo, - patvirtino Bloras. - Visiškai taip. Vadinasi, nuo teisėjo, misterio Lombardo, manęs ir mis Kleitorn įtarimas atkrenta! - skambiu džiūgaujančiu balsu nustatė jis.

Teisėjas Vorgreivas, kiaurai persmeigęs inspektorių šaltu žvilgsniu, sumurmėjo:

- Nejau? Juk mes turim įvertinti *kiekvieną atsitiktinumą*.

- Aš jūsų nesuprantu, - įbedė į teisėją akis Bloras.

- Misis Rodžers guli savo miegamajame, - pasakė Vorgreivas. - Daktaro raminamieji vaistai pradeda veikti. Ji snūduriuoja. O dabar įsivaizduokim, kad kažkas pasibeldžia į duris, įeina į kambarį, atkiša, tarkim, tabletę ar kokių lašelių ir sako: "Daktaras liepė jums išgerti šitą". Nejaugi jūs manot, kad ji nebūtų paklusniai nurijusi ką reikia?

Visi nutilo. Bloras bruzdėjo ir raukėsi. Filipas Lombardas tarė:

- Visa tai tik tuščios fantazijos. Niekas iš mūsų dar kokias dvi tris valandas neišėjo iš svetainės. Mirė Marstonas, kilo sąmyšis.

- Kas nors galėjo užsukti pas ją vėliau, kai visi nuėjo gulti, - pasakė teisėjas.

- Tačiau tuomet miegamajame jau būtų buvęs Rodžersas, - paprieštaravo Lombardas.

- Ne, - įsiterpė Armstrongas. - Rodžersas buvo apačioje, tvarkė valgomąjį ir virtuvę. Tuo metu kas panorėjęs galėjo visiškai nepastebėtas įslinkti į misis Rodžers miegamąjį.

- Bet, daktare, - tarė Emilė Brent, - iki to laiko ji jau turėjo užmigti nuo tų vaistų, kurių jai davėte.

- Greičiausiai taip, bet garantuoti negaliu. Kol neišrašysi pacientui tų pačių vaistų kelis kartus, negali žinoti, kaip jie paveiks organizmą. Kai kuriais atvejais raminamieji ima veikti ne tuoj pat. Tai pareina nuo individualios kiekvieno paciento reakcijos.

- Kas jums daugiau *belieka sakyti,* daktare, - šyptelėjo Lombardas. - Juk jums tai naudinga, tiesa?

Armstrongas vėl paraudo iš pykčio. Bet vėl abejingas ir šaltas teisėjo balsas neleido jam nieko pasakyti:

- Abipusiais kaltinimais mes nieko nepasieksime. Tik su faktais tegalime skaitytis. Manau, jog mes nustatėme, kad tai, ką jau sakiau, galėjo būti iš tiesų. Sutinku, kad tikimybė nedidelė, bet viskas priklauso nuo to, kas tai buvo per vienas. Mis Brent arba mis Kleitorn pasirodymas tarnų miegamajame nebūtų nustebinęs ligonės. Žinoma, jei būčiau pasirodęs aš, misteris Bloras ar misteris Lombardas, tai galėjo pasirodyti keista, tačiau aš vis tiek esu tikras, kad toks vizitas nebūtų sukėlęs misis Rodžers didelių įtarimų.

- Na ir kokią išvadą iš to galime padaryti? - paklausė Bloras.

VII

Teisėjas Vorgreivas pasičiupinėjo viršutinę lūpą. Jo veidas atrodė lyg manekeno.

- Ištyrę antrąją žmogžudystę mes nustatėme, kad nė vienas iš mūsų negali būti visiškai neįtariamas.

Vorgreivas stabtelėjo.

- O dabar, - toliau kalbėjo jis, - apsistosime ties generolo Makarturo mirtimi. Tai nutiko šį rytą. Paprašyčiau kiekvieną, kuris mano turįs alibi, kiek galint glausčiau apie tai papasakoti. Aš pats tuoj pat noriu pranešti, kad alibi neturiu. Visą rytą prasėdėjau aikštelėje mąstydamas apie tą nepaprastą padėtį, kurioje atsidūrėme. Buvau ten iki nuskam-

bėjo gongas, bet turbūt pasitaikė ir tokių laiko tarpų, kai manęs niekas nematė - o tuo metu aš visai galėjau nusileisti prie jūros, užmušti generolą ir grįžti į krėslą. Niekuo, išskyrus savo žodį, negaliu patvirtinti, kad nebuvau išėjęs iš aikštelės. Tokiomis aplinkybėmis šito nepakanka. *Reikia įrodymų.*

- Aš visą rytą praleidau su misteriu Lombardu ir daktaru Armstrongu. Jie gali patvirtinti, - pasakė Bloras.

- Jūs ėjot į namą virvės, - tarė Armstrongas.

- Na ir kas? Nuėjau ir tuojau pat sugrįžau. Jūs pats tai žinote.

- Jūs užtrukote ilgai... - paprieštaravo Armstrongas.

Bloras išraudo.

- Ką, po velnių, tuo norit pasakyti, daktare Armstrongai?

- Aš tik pasakiau, kad jūs ilgai užtrukote, ir viskas, - pakartojo Armstrongas.

- Turbūt man pirmiausia reikėjo ją surasti? Pamėgintumėt patys per minutę imti ir surasti virvės ritinį.

- Kai inspektorius Bloras nuėjo, ar jūs, džentelmenai, buvote kartu? - kreipėsi teisėjas į Lombardą ir Armstrongą.

- Suprantama, - tuojau patvirtino Armstrongas. - Tai yra, Lombardas buvo kelioms minutėms pasitraukęs, o aš likau vietoje.

Lombardas šyptelėjo.

- Norėjau patikrinti, ar galima iš ten heliografu pasignalizuoti į krantą. Mėginau surasti patogiausią vietą, užtrukau vos porą minučių.

- Tai tiesa, - linktelėjo Armstrongas. - Žmogžudystei, be abejonės, per mažai, užtikrinu jus.

- Ar kuris iš judviejų žiūrėjo į laikrodį? - paklausė teisėjas.

- Ne...

- Aš nebuvau pasiėmęs laikrodžio, - tarė Lombardas.

- Pora minučių - labai jau netikslus pasakymas, - abejingai pareiškė Vorgreivas ir pasuko galvą į tiesią lyg stulpas mis Brent, neatitraukiančią akių nuo mezginio.

- O jūs, mis Brent?

- Aš su mis Kleitorn užlipome į salos viršūnę. Vėliau sėdėjau aikštelėje, šildžiausi saulėje.

- Kažkodėl aš jūsų tenai nemačiau, - tarė teisėjas.

- O jūs ir negalėjot manęs matyti. Sėdėjau už kampo iš rytų pusės, ten neužpūtė vėjas.

- Ir sėdėjote tenai iki priešpiečių?

- Taip.

- Mis Kleitorn?

- Iš ryto buvau su mis Brent, - atvirai ir noriai atsiliepė Vera. - Po to truputėlį pasivaikščiojau. Dar nusileidau prie jūros, pasikalbėjau su generolu Makarturu.

- Kelintą valandą tai buvo? - nutraukė ją Vorgreivas.

Vera sumišo.

- Nežinau... Gal valandą prieš lančą, o gal ir vėliau.

- Ar tai buvo prieš tai, kai mes kalbėjomės su generolu? - paklausė Bloras.

- Nežinau, - tarė Vera. - Jis atrodė kažkoks keistas, - ji net nusipurtė.

- Kokia prasme keistas? - pasidomėjo teisėjas.

- Jis pasakė, kad visi mes mirsim, kad jis laukia galo. Jis mane išgąsdino, - pritildžiusi balsą pasakė Vera.

Teisėjas linktelėjo.

- O ką veikėte paskui?

- Sugrįžau į namą. Vėliau, jau prieš pat gongą, vėl užkopiau ant uolos. Visą laiką negalėjau rasti sau vietos.

Teisėjas Vorgreivas pasitrynė smakrą.

- Lieka vienas Rodžersas. Nors abejoju, ar jo parodymai ką nors pridės prie to, ką jau žinome.

Rodžersas, stojęs prieš teismą, mažai ką tepasakė. Visą rytą jam atėmė namų ruoša ir priešpiečiai. Prieš juos padavė kokteilius, o paskui užlipo viršun ir persinešė į kitą kambarį savo daiktus. Jis nesižvalgė pro langus ir nematė nieko, kas vienaip ar kitaip būtų susiję su generolo Makarturo mirties aplinkybėmis. Jis tvirtai įsitikinęs, kad jam dengiant stalą priešpiečiams padėkle stovėjo aštuoni negriukai.

Kai Rodžersas baigė duoti parodymus, įsiviešpatavo tyla.

Teisėjas Vorgreivas atsikrenkštė.

- Dabar jis pasakys baigiamąją kalbą, - sušnibždėjo Verai į ausį Lombardas.

- Mes pasistengėm kuo geriau ištirti trijų mirčių aplinkybes, - pradėjo teisėjas. - Ir nors tam tikrais atvejais kai kurie asmenys negalėjo įvykdyti žmogžudystės, arba bent tokia tikimybė labai maža, vis dėlto nė vieno negalima laikyti visiškai išteisintu ir neįtariamu. Kartoju, esu tvirtai įsitikinęs, jog vienas iš septynių šiame kambaryje esančių asmenų yra pavojingas ir greičiausiai psichiškai nesveikas nusikaltėlis. Kas jis - dar

nežinom. Viskas, ką šioje situacijoje galima padaryti - nutarti, kokių priemonių reikėtų imtis, kad galėtume susisiekti su krantu ir paprašyti pagalbos. O jeigu tokia pagalba vėluos (tai daugiau negu tikra, kai šitoks oras), numatyti būdus, kaip garantuoti mūsų saugumą.

Prašau kiekvieną gerai pagalvoti ir man pranešti, kaip mes turėtume šioje situacijoje elgtis. Perspėju, kad dabar reikia būti itin atsargiems. Lig šiol žudikui nebuvo sunku įvykdyti savo kėslus, nes jo aukos nieko neįtarė. Nuo šios minutės mūsų uždavinys - įtarinėti visus ir kiekvieną. Atsargumas - geriausias ginklas. Nerizikuokite ir būkite pasirengę sutikti pavojų. Tai viskas, ką norėjau jums pasakyti.

- Teismas eina pasitarti, - vos girdimai sumurmėjo Lombardas.

DEŠIMTAS SKYRIUS

I

- Ir jūs patikėjot tuo, ką jis pasakė? - paklausė Vera.

Vera ir Filipas sėdėjo svetainėje ant palangių. Už lango pliaupė lietus, vėjas ūžaudamas beldėsi į stiklus.

Filipas Lombardas pakreipė galvą.

- Jūs norit sužinoti, ar aš tikiu seniu Vorgreivu, kad žudikas - vienas iš mūsų? - paklausė jis.

- Taip.

- Sunku pasakyti, - lėtai ištarė Lombardas. - Jei remtumės logika, tai jis, žinoma, teisus, bet...

- Bet, - įsiterpė Vera, - tai neįtikėtina!

Lombardas išsiviepė.

- Viskas čia neįtikėtina! Tačiau po Makarturo mirties apie nelaimingus atsitikimus ir savižudybes negali būti nė kalbos. Tai, be jokių abejonių, žmogžudystė. Tiksliau, trys žmogžudystės.

Vera krūptelėjo.

- Kažkoks košmaras. Man vis atrodo, kad to *negali būti!*

Jis pritardamas linktelėjo:

- Suprantu. Atrodo, kad tuoj tuoj į duris pasibels ir atneš arbatos tiesiai į lovą.

- Oi kaip norėčiau, kad taip atsitiktų! - tarė Vera.

- Taip, bet tai tuščia viltis, - niūriai pasakė Lombardas. - Mes gyvenam košmare iš tiesų! Ir tikrai reiktų labiau pasisaugoti.

- Jei... jei tai vienas iš mūsų - tai kas? Kaip manote? - paklausė pritildžiusi balsą Vera.

Lombardas rūgščiai šyptelėjo.

- Iš jūsų žodžių supratau, kad mudu iš sąrašo išbraukiate. Visiškai su jumis sutinku. Aš puikiai žinau, kad nesu žudikas, o ir jūs, Vera, man atrodote visai normali. Nesu sutikęs normalesnės ir ramesnės merginos nei jūs. Galiu prisiekti kuo tik norit, kad jūs ne pamišėlė.

- Ačiū, - kreivai nusišypsojo Vera.

- Nagi, mis Vera Kleitorn, nejau jūs neatsakysit komplimentu į komplimentą? - paragino Lombardas.

Vera kiek sutriko.

- Jūs pats prisipažinot, kad žmogaus gyvybė jums nieko nereiškia, tačiau aš vis dėlto negaliu įsivaizduoti, jog tą gramofono plokštelę įkalbėjote jūs.

- Visai teisingai, - tarė Lombardas. - Jeigu būčiau sumanęs ką nors nužudyti, tai tik dėl naudos. Masinis nusikaltėlių nubaudinėjimas - ne mano stichija. Tai tiek. Taigi, išbraukiame save ir visą dėmesį nukreipiame į kitus penkis čionai įkalintus likimo brolius. Kuris iš jų A.N.Onimas? Intuityviai ir be jokių bandymų argumentuoti aš renkuosi Vorgreivą!

- O! - nustebo Vera. Ji pagalvojo minutę kitą ir paklausė: - Kodėl?

- Tiesiog sunku pasakyti. Pirmiausia todėl, kad jis jau senas, o antra, kad daugybę metų teisė žmones. Vadinasi, kasmet - beveik kasmet - jausdavosi Viešpačiu Dievu. O tai galėjo susukti jam galvą. Jis galėjo pasidingoti esąs visagalis, lemiąs žmonių gyvybę ir mirtį, tai savo ruožtu galėjo sukelti pamišimą, ir Vorgreivas galėjo žengti dar toliau - pavyzdžiui, imti ir nuspręsti, kad jis Aukščiausiasis teisėjas ir budelis tuo pačiu metu.

- Manau, kad taip visai *galėjo būti,* - lėtai pasakė Vera.

- O ką išsirinktumėt jūs? - pasidomėjo Lombardas.

Vera nė sekundės nedvejojo:

- Daktarą Armstrongą!

- Daktarą? - švilptelėjo Lombardas. - Žinote, o aš pastatyčiau jį į pačią paskutinę vietą.

Vera papurtė galvą.

- Ką jūs! Du žmonės mirė nuo nuodų. Tai neabejotinai leidžia įtarti daktarą. Be to, nereikia pamiršti gerai žinomo fakto, kad migdomųjų vaistų misis Rodžers davė *jis.*

- Iš tiesų, - sutiko Lombardas.

- Ir jeigu daktaras išsikraustytų iš proto, praeitų nemažai laiko, kol paaiškėtų. Žinia, kad gydytojai labai daug dirba, amžinai pervargsta - visai nesunku sykį imti ir kuoktelėti, - įrodinėjo Vera.

- Bet vis tiek negaliu patikėti, kad jis užmušė Makarturą, - pareiškė Lombardas. - Aš nuo jo buvau pasitraukęs labai trumpai. Jis tiesiog nebūtų suspėjęs, nebent strimgalviais lėkęs. Tačiau jis ne sportininkas, o be to, visai neatrodė uždusęs.

- Nebūtinai jis turėjo tai padaryti tuomet. Jis galėjo užmušti Makarturą vėliau, - paprieštaravo Vera.

- Kada?

- Kai nuėjo kviesti generolą priešpiečių.

Lombardas vėl tylutėliai švilptelėjo.

- Vadinasi, jūs manote, kad jis nužudė generolą tada? Tam reikia tikrai geležinių nervų.

- Pasvarstykim, o kuo jis rizikavo? - karštai prabilo Vera. - Jis vienintelis iš mūsų visų, išmanantis mediciną. Ką jam reiškė pasakyti, kad generolą nužudė mažiausiai prieš valandą? Juk niekas iš mūsų negalėtų to paneigti.

Filipas pažvelgė į ją susimąstęs.

- O žinot, tai protinga mintis, - pratarė jis. - Įdomu...

II

- Kas jis, misteri Blorai? Štai ką aš noriu žinoti. Kas tai galėtų būti? - Rodžerso veidas virpėjo. Rankos nervingai mankė odos skiautę indams šveisti.

- Taigi, kad žinotume, drauguži, - tarė buvęs inspektorius.

- Misteris Vorgreivas sako, kad tai vienas iš mūsų. Tačiau kuris? Štai ką aš noriu žinoti. Kas tas žmogumi pasivertęs šėtonas?

- Mes visi norim tai žinoti, - pasakė Bloras.

- Bet juk jūs kažką nutuokiat, misteri Blorai. Jūs kažką žinot. Ar ne?

- Galbūt šį tą ir nujaučiu, - lėtai pratarė Bloras, - tik kas iš to? Įtarti maža, reikia žinoti. Viena, kuo esu visiškai tikras - tai, kad to žmogaus nervai turi būti geležiniai. Iš tiesų geležiniai.

Rodžersas nusibraukė nuo kaktos prakaitą.

- Tai tikras košmaras, štai kas, - kimiai pralemeno jis.

- O jūs ką nors įtariat, Rodžersai? - pasidomėjo Bloras.

Tarnas papurtė galvą.

- Nesuprantu.Nieko nesuprantu, - pasakė jis. - Ir tai mane labiausiai baugina...

III

- Mes privalom ištrūkti iš čia! Privalom! Bet kokia kaina! - šūkčiojo daktaras Armstrongas.

Teisėjas Vorgreivas mąsliai pažvelgė pro rūkomojo langą ir, sukiodamas pensnė raištelį, prabilo:

- Aš, žinoma, nepretenduoju į sinoptikus, bet vis dėlto ryžčiausi spėti, kad artimiausią parą, o jei nenurims vėjas, tai ir dar vėliau, motorlaivis negalės priplaukti, nors krante ir žinotų apie nepaprastai keblią mūsų padėtį.

Armstrongas susiėmė galvą ir suvaitojo:

- O tuo tarpu visus mus išpjaus tiesiog lovose!

- Tikiuosi, ne, - tarė teisėjas. - Aš rengiuosi imtis visų atsargumo priemonių.

Armstrongui staiga dingtelėjo, kad šis senis kabinasi į gyvenimą kur kas stipriau nei koks jaunuolis. Per savo profesinės karjeros metus jam ne kartą tikosi tuo stebėtis.Štai ir jis pats, pavyzdžiui, už teisėją jaunesnis mažiausiai dvidešimčia metų, o jo savisaugos instinktas kur kas silpnesnis.

"Išpjaus tiesiog lovose!" - pagalvojo tuo tarpu teisėjas. Visi gydytojai ant vieno kurpalio siūti. Jų pernelyg sveikas protas.

- Neužmirškite - tris jau užmušė, - pasakė Armstrongas.

- Tai tiesa. Tačiau ir jūs atsiminkit, kad jie nieko panašaus nesitikėjo. O mes jau žinom.

- Ką gi mes galime padaryti? - gailiai ištarė Armstrongas. - Juk anksčiau ar vėliau...

- Aš manau, - pasakė teisėjas, - kad šį tą mes tikrai galime.

- Bet mes netgi nežinom, kas jis, - paprieštaravo daktaras.

Teisėjas pasičiupinėjo smakrą.

- Na, nepasakyčiau, - sumurmėjo jis.

- Ar tik nenorite pranešti, *kad žinote, kas žudikas?* - įsmeigė į jį akis Armstrongas.

- Aš pripažįstu, kad neturiu rankose tvirtų įkalčių, kokių reikia teismui, - atsargiai atsakė Vorgreivas. - Bet kai kelintą kartą apie visa tai pagalvoju, atrandu, kad siūlo galas vieno to paties žmogaus rankose.

Armstrongas vėl įsispoksojo į teisėją.

- Nieko nesuprantu, - pasakė jis.

IV

Mis Brent užlipo laiptais į viršų ir nuėjo į savo miegamąjį. Paėmė Bibliją ir atsisėdo prie lango. Atsivertė Bibliją, bet akimirką sudvejojusi

padėjo ją į šalį ir priėjo prie tualetinio staliuko. Išsitraukė iš stalčiaus mažą užrašų knygelę juodais viršeliais ir ėmė rašyti.

"Atsitiko siaubingas dalykas. Mirė generolas Makarturas. (Jo pusbrolis vedęs Elsę Makferson.) Jokių abejonių, kad jis buvo nužudytas. Pasibaigus priešpiečiams teisėjas mums pasakė puikią kalbą. Jis yra tikras, kad žudikas vienas iš mūsų. O tai reiškia, kad vieną iš mūsų apsėdo velnias. Aš tai seniai įtariau. Bet kas jis per vienas? Dabar tai rūpi visiems. Ir tik aš žinau, kad..."

Kurį laiką ji sėdėjo nejudėdama. Akys apsiblausė. Staiga pieštukas jos pirštuose suspurdėjo, ir ji išvedžiojo paklypusiom didžiosiom raidėmis:

"ŽMOGŽUDŽIO VARDAS - BEATRIČĖ TEILOR..."

Jos akys užsimerkė.

Ūmai ji krūptelėjo ir nubudo. Pažvelgė į atskleistą užrašų knygelę ir, piktai šūktelėjusi, permetė akimis į šonus išvirtusias paskutinės frazės raides.

- Nejau tai aš šitaip parašiau? - sušnibždėjo ji. - Turbūt kraustausi iš proto...

V

Audra smarkėjo. Vėjas plakė namo sienas.

Visi susirinko svetainėje. Sėdėjo susibūrę draugėn ir tylėjo. Iš padilbų žvilgčiojo vienas į kitą. Kai įėjo Rodžersas su padėklu, jie vos nepašoko.

- Jei galima, aš užtrauksiu užuolaidas? - pasiklausė Rodžersas. - Bus kur kas jaukiau.

Svečiams pritarus jis užtraukė užuolaidas ir uždegė šviesą. Svetainėje iš tiesų tapo jaukiau. Šiek tiek pakilo nuotaika. Rytoj audra tikrai liausis... Atplauks valtis...

Vera Kleitorn paklausė:

- Ar jūs pilstysite arbatą, mis Brent?

- Ne, pilstykite jūs, brangute. Arbatinukas toks sunkus. Be to, aš pamečiau dvi pilkų vilnų sruogas - tai nepasisekė!

Vera priėjo prie arbatos stalelio. Pasigirdo žvalus šaukštelių žvangėjimas, porceliano skambesys. Viskas grįžo į savo vėžes.

Arbata! Palaiminga įprasta kasdieninė arbata! Filipas Lombardas pajuokavo. Bloras nusijuokė. Daktaras Armstrongas papasakojo humoristinę istoriją. Net teisėjas Vorgreivas, kuris šiaip jau nemėgo arbatos, mielai ją gurkšnojo.

Staiga tokią ramią aplinką sugadino Rodžerso pasirodymas. Tarnas atrodė labai sutrikęs.

- Prašau man atleisti, - nervingu balsu tarė jis, į nieką konkrečiai nesikreipdamas, - bet gal kas nors žino, kur pradingo vonios užuolaida?

- Vonios užuolaida? - kilstelėjo galvą Lombardas. - Ką, šimts velnių, tai reiškia?

- Ji pradingo, sere, tiesiog išgaravo. Aš tvarkiau vonias, ir vienoj išv... tai yra vonioj neberadau užuolaidos.

- O šįryt ji kabėjo vietoje? - paklausė teisėjas Vorgreivas.

- Taip, sere.

- Kaip ji atrodo? - paklausė Bloras.

- Skaisčiai raudona, impregnuoto šilko. Spalva - kaip ir vonios plytelių.

- Ir ji prapuolė? - pasitikslino Lombardas.

- Prapuolė, sere.

Jie sužiuro vienas į kitą.

- A, tiek jau to, - leptelėjo Bloras. - Didelio čia daikto. Tai, aišku, kvaila, bet pagaliau prasmės čia niekur nesurasi. Impregnuota užuolaida žmogaus neužmuši, išmeskim visa tai iš galvos.

- Gerai, sere. Dėkoju jums, sere, - Rodžersas išėjo ir užvėrė svetainės duris.

Į kambarį vėl įslinko baimė.

Svečiai vėl ėmė žvilgčioti vienas į kitą iš padilbų.

VI

Atėjo pietų metas. Jie buvo patiekti, suvalgyti, indai nunešti. Maistas paprastas, daugiausia konservuotas.

Po pietų svetainėje įsivyravo įtempta tyla.

Devintą valandą Emilė Brent pakilo iš vietos.

- Eisiu gulti, - tarė ji.

- Ir aš, - atsistojo Vera.

Moterys pasuko prie laiptų, Lombardas ir Bloras jas palydėjo. Vyrai tol stovėjo ant laiptų, kol jos užvėrė savo miegamųjų duris. Sužlegėjo skląsčiai, skambtelėjo raktai.

- O jų nereikia įkalbinėti, kad užsirakintų duris, - išsišiepė Bloras.

- Ką gi, bent jau šią naktį *joms* niekas negresia! - pasakė Lombardas.

Jis ėmė lipti žemyn. Jo palydovas nusekė įkandin.

VII

Keturi vyrai nuėjo miegoti po valandos. Laiptais lipo visi kartu. Rodžersas, kuris valgomajame dengė stalą pusryčiams, matė, kaip jie lipo vienas paskui kitą. Girdėjo, kaip jie sustojo laiptų aikštelėje. Iš ten atsklido teisėjo balsas:

- Turbūt nėra reikalo priminti jums, ponai, kad nakčiai reikia užsirakinti duris.

- Ne tik užsirakinti, bet ir užkišti už rankenos kėdės koją, - pridėjo Bloras. - Yra daugybė būdų, kaip atrakinti duris iš lauko.

- Mano mielasis Blorai, jūsų nelaimė ta, kad per daug žinote, -sumurmėjo Lombardas.

- Labos nakties, ponai, - niūriai atsisveikino teisėjas. - Būtų malonu ryt rytą vėl visus pamatyti.

Rodžersas išėjo iš valgomojo ir palypėjo laiptais. Jis matė, kaip keturi vyrai uždarė ketverias duris ir girdėjo, kaip taukštelėjo skląsčiai ir sužvangėjo užraktai.

- Na ir puiku, - burbtelėjo sau tarnas, linktelėjo ir grįžo į valgomąjį. Viskas jau buvo paruošta pusryčiams. Jis pažvelgė į septynias statulėles ant veidrodinio padėklo stalo viduryje.

Ir plačiai nusišypsojo.

- Ne, šiąnakt jiems tas pokštas neišdegs.

Jis perėjo per kambarį, užrakino indaujos dureles, išėjo į holą, duris užrakino ir raktą įsidėjo į kišenę. Paskui užgesino šviesą ir kiek įkabindamas nukūrė laiptais į savo naująjį miegamąjį.

Pasislėpti ten buvo galima nebent aukštoje spintoje, ir Rodžersas tučtuojau ją apžiūrėjo. Paskui užšovė ir užrakino duris, ėmė rengtis.

"Šiąnakt pokštas su negriukais neišdegs.Aš tuo jau pasirūpinau", - subambėjo sau po nosim.

VIENUOLIKTAS SKYRIUS

I

Filipas Lombardas buvo įpratęs prabusti auštant. Ir šiandien jis prabudo kaip visuomet. Pasirėmė ant alkūnės, įsiklausė. Vėjas buvo truputėlį aprimęs, lietaus šnaresio negirdėti...

Aštuntą valandą vėl pakilo vėjas, bet Lombardas to jau negirdėjo. Jis vėl užmigo.

Devintą trisdešimt jis atsisėdo lovoje ir siektelėjo laikrodžio. Pažvelgė į jį ir prisikišo prie ausies. Plėšriai, vilkiškai išsišiepė.

- Atėjo laikas veikti, - sumurmėjo sau po nosim.

Devintą trisdešimt penkios jis pasibeldė į užrakintas Bloro miegamojo duris. Durys atsargiai prasivėrė. Bloro plaukai buvo susivėlę, akys užmiegotos.

- Dedat į akį jau dvylika valandų, - maloniai pasakė Lombardas. - Vadinasi, sąžinė jūsų rami.

- Kas atsitiko? - pratarė Bloras.

- Ar jus kas žadino? - pasiteiravo Lombardas. - Atnešė arbatos? Žinote, kelinta dabar valanda?

Bloras pasižiūrėjo per petį į savo kelioninį žadintuvą prie lovos.

- Be dvidešimt penkių dešimt, - tarė jis. - Niekad nebūčiau patikėjęs, kad galiu šitiek išmiegoti. Kur Rodžersas?

- "Vien tik aidas pakartojo: kur?" - pacitavo Lombardas.

- Ką tuo norite pasakyti? - pyktelėjo Bloras.

- Tik tą, kad prapuolė Rodžersas, - atsakė Lombardas. - Miegamajame jo nėra ir apskritai niekur nematyti. Arbatinis neužkaistas, nė ugnis virtuvėje neužkurta.

Bloras tylutėliai nusikeikė.

- Kur, po velnių, jis galėjo dingti? Gal vaikštinėja sau po salą? Palaukit, kol apsirengsiu. Ir pasiklauskit visų - gal jie ką nors žino.

Lombardas linktelėjo. Jis patraukė koridoriumi, pasibelsdamas į kiekvienas duris.

Armstrongas jau buvo atsikėlęs ir rengėsi. Teisėją Vorgreivą, kaip ir Blorą, teko žadinti. Vera Kleitorn buvo apsirengusi. Mis Brent miegamasis buvo tuščias.

Jie keliese išnaršė namą. Rodžerso kambarys tebebuvo tuščias. Lova nepaklota, skustuvas, kempinė ir muilas dar drėgni.

- Aišku viena - jis čia nakvojo, - pasakė Lombardas.

- O jūs nemanote, kad jis kur nors pasislėpė ir laukia mūsų? - tyliai drebančiu balsu paklausė Vera.

- Mano brangute, dabar aš pasiruošęs manyti bet ką ir apie bet ką, - atsakė Lombardas. - Be to, kol mes jo nesurasim, patarčiau visiems laikytis krūvoj.

- Turbūt jis kur nors lauke, - spėjo Armstrongas.

Prie jų prisidėjo tvarkingai apsirengęs, bet nesiskutęs Bloras.

- Kur pradingo mis Brent? - paklausė jis. - Dar viena mįslė.

Tačiau nusileidę į holą prie laukujų durų jie rado mis Brent. Ji vilkosi lietpaltį.

- Jūra labai audringa. Kažin ar kas beišdrįs šiandien išplaukti, - tarė ji.

- Ir jūs nusprendėt viena pati vaikštinėti po salą, mis Brent? - paklausė Bloras. - Nejau jūs nesuprantate, kaip tai pavojinga?

- Užtikrinu jus, misteri Blorai, kad aš buvau labai atsargi, - atrėmė mis Brent.

Bloras niurgztelėjo.

- Nematėt Rodžerso? - pasiteiravo jis.

- Rodžerso? - pakėlė antakius mis Brent. - Ne, šįryt jo dar nemačiau. O kas?

Laiptais leidosi tvarkingai apsirengęs, švariai nusiskutęs ir įsidėjęs dirbtinius dantis teisėjas Vorgreivas. Žvilgtelėjo pro praviras valgomojo duris ir tarė:

- Hm, ir stalą pusryčiams jau padengė.

- Jis galėjo tai padaryti dar vakar vakare, - pasakė Lombardas.

Jie visi įėjo į valgomąjį, pažvelgė į kruopščiai išdėliotas lėkštes ir įrankius, ant bufeto išrikiuotus puodukus, veltinio padėkliuką kavinukui.

Pirmoji pastebėjo Vera. Ji su tokia jėga įsikibo teisėjui į ranką - ne veltui ji buvo sportininkė - kad tas net susiraukė.

- Negriukai! Tik pažiūrėkit! - suriko ji.

Ant padėklo stalo viduryje buvo tik šešios statulėlės.

II

O netrukus jie surado ir Rodžersą. Jį aptiko nedidelėje skalbykloje prie pat namo. Rankoje jis tebelaikė suspaudęs kirvelį - matyt, prakuroms skaldė malkas. Didysis kirvis stovėjo atremtas prie pat durų, ant ašmenų buvo matyti rudos dėmės. Rodžerso pakaušyje žiojėjo gili žaizda...

III

- Dalykas visiškai aiškus, - pasakė Armstrongas. - Žudikas prisėlino iš už nugaros, iškėlė kirvį ir tuo metu, kai Rodžersas pasilenkė, jį nuleido.

Bloras plušo prie kirvakočio - barstė jį miltais per sietelį, atsineštą iš virtuvės.

- Daktare, ar tokiam smūgiui reikia labai didelės jėgos? - paklausė teisėjas Vorgreivas.

- Tokį smūgį galėjo smogti net ir moteris, - niūriai atsakė Armstrongas ir skubiai apsidairė. Vera Kleitorn ir Emilė Brent jau buvo išėjusios į virtuvę.

- Mergina panorėjusi galėjo tai nesunkiai padaryti, juk ji atletiška. Mis Brent iš pažiūros smulkutė, bet dažnai tokios moterys būna gana stiprios. Be to, turėtumėt nepamiršti, kad nenormalūs žmonės pasižymi itin didele jėga.

Teisėjas susimąstęs linktelėjo.

Atsiduseęs Bloras atsistojo.

- Jokių pirštų atspaudų, - pranešė jis. - Kotas nušluostytas.

Staiga pasigirdo garsus juokas. Jie greitai atsigręžė. Kieme stovėjo Vera Kleitorn.

- O gal šioje saloje ir bičių yra? Yra ar ne, pasakykit! - spiegiančiu balsu šūkčiojo jinai, palydėdama žodžius nesulaikomo juoko protrūkiais. - Tai kur jie laiko medų? Cha cha cha!

Suglumę vyrai įsistebeilijo į Verą. Nejau ši normali, mokanti susitvardyti mergina jų akyse kraustosi iš proto?

- Ko įsispoksojot?! - tuo pačiu nenatūraliu balsu užriko Vera. - Gal manot, kad aš pakvaišau? Aš visai normaliai klausiu: kur bitės, kur čionai aviliai? Ką, nesuprantat? Tai gal neskaitėt tos kvailos skaičiuotės? Jinai kiekvienam kambary visų džiaugsmui iškabinėta! Mes galėjome iškart čia ateiti, jei nebūtume tokie idiotai! "*Kieme kapojo malkas negriukai septyni*"! Aš ją visą atmintinai moku, sakau jums! "*Prie avilio sau žaidė geri draugai visi*" - todėl ir klausiu, ar šioje saloje laikomos bitės! O, ar nejuokinga, argi tai nejuokinga?.. - ji šiurpiai nusikvatojo.

Armstrongas priėjo prie jos, užsimojo ir skėlė antausį. Vera žioptelėjo ir nurijo seilę. Pastovėjo ramiai.

- Ačiū... Man jau geriau... - ištarė ji. Veros balsas vėl buvo ramus ir tvirtas, kaip per gimnastikos pamokas.

Ji apsisuko ir nuėjo virtuvės link, tarusi:

- Mudvi su mis Brent paruošime jums pusryčius. Ar neatneštumėt malkų - reikia įkurti ugnį?

Daktaro delno žymė vis dar plieskė ant jos skruosto.

- O jūs iš karto ją atšaldėt, daktare, - pasakė Bloras, kai mergina išėjo į virtuvę.

- O kas man beliko daryti? Tik isterijos mums dar betrūko, - teisinosi Armstrongas.

- Ji visai nepanaši į isterikę, - paprieštaravo Lombardas.

- Sutinku, - linktelėjo Armstrongas. - Labai santūri ir sveikai mąstanti mergina. Tai tik šokas. Kiekvienam gali taip atsitikti.

Jie surinko kelias Rodžerso suskaldytas pliauskas ir nunešė į virtuvę. Ten jau sukosi Vera ir mis Brent. Senmergė krapštė pelenus iš viryklės. Vera pjaustė bekonienos odelę.

- Ačiū! - padėkojo mis Brent. - Mes pasistengsime paruošti pusryčius kiek galėdamos greičiau - bus po pusvalandžio ar truputėlį vėliau. Anksčiau neužvirs arbatinis.

IV

- Žinot, apie ką aš galvoju? - šnibžtelėjo Filipui Lombardui buvęs inspektorius Bloras.

- Kam man spėlioti, jeigu ir pats tuoj pasakysit, - gūžtelėjo Lombardas.

Buvęs inspektorius buvo rimtas žmogus. Ironijos jis nesuprato ir kuo ramiausiai kalbėjo toliau:

- Amerikoj buvo toks atvejis. Užmušė senuką ir jo žmoną, kirviu užkapojo. Vidury dienos. Namuose nebuvo nieko, be jų dukters ir tarnaitės. Tarnaitė negalėjo to padaryti, tai buvo įrodyta. Duktė - gerbiama vidutinio amžiaus senmergė. Niekam į galvą nebūtų atėję, kad ji gali užkapoti tėvus. Tai atrodė taip neįtikėtina, kad ją ėmė ir išteisino. Tačiau ir paskui tuščiai laužė galvas, kas galėjo tai padaryti. Niekas kitas, tik ta senmergė. - Ir patylėjęs pridūrė: - Aš prisiminiau tą atsitikimą, kai pamačiau kirvį. O kai nuėjom virtuvėn, ji ten sukiojosi lyg niekur nieko. Lyg niekur nieko! Kad merguželę ištiko isterika, nieko nuostabaus, ar ne?

- Turbūt, - lakoniškai atsakė Lombardas.

- O ta senė? - toliau kalbėjo Bloras. - Tokia švarutėlė, ir prijuostę pasirišo - greičiausiai misis Rodžers prijuostę. Ir sako ramių ramiausiai: "Pusryčiai bus po pusvalandžio ar truputėlį vėliau"! Tikrai kvaištelėjo senė. Senmergėms tai dažnai atsitinka - žinoma, aš nesakau, kad jos tampa maniakėmis ir puola žudyti visus, kas po ranka papuola, tačiau jų galvose kažkas ima ir atsisuka. Štai ir mūsų mis Brent nuo per didelio pamaldumo suskystėjo protelis - vaizduojasi esanti Viešpaties įrankis ar panašiai! Žinot, ji savo kambaryje be perstojo skaitinėja Bibliją.

- Tai joks nenormalumo įrodymas, Blorai, - atsiduso Filipas Lombardas.

- Be to, ji buvo apsivilkusi lietpaltį, - varė savo Bloras, - sakėsi dairiusis į jūrą.

Lombardas papurtė galvą.

- Rodžersą užmušė jam beskaldant malkas, - tarė jis, - tai yra tuoj pat, kai tik jis atsikėlė. Taigi mis Brent visai nereikėjo stoviniuoti lietuje dar valandą kitą. Jeigu norite žinoti, aš manau, kad tas, kuris nužudė Rodžersą, būtų pasistengęs vėl įlįsti į patalus ir apsimesti kietai miegančiu.

- Jūs nesupratot, misteri Lombardai, - tarė Bloras.- Jeigu mis Brent niekuo nekalta, ji bijotų viena vaikštinėti po salą. Taip galėjo pasielgti tik tas, *kuriam nėra ko bijoti.* Kitaip tariant, *jai nebuvo ko bijoti, nes žudikė - ji pati.*

- Gera mintis... Man tai neatėjo į galvą, - pripažino Filipas Lombardas. Ir pašaipiai pridūrė: - Džiaugiuosi, kad manęs jau neįtarinėjat.

Bloras susinepatogino:

- Taip, aš pradėjau nuo jūsų - revolveris, paskui ta keistoka istorija, kurią papasakojot, tiksliau, nepapasakojot... Tačiau dabar aš supratau, kad panorėjęs būtumėt sukūręs ką nors geresnio. - Jis trumpam nutilo. - Tikiuosi, ir jūs manęs neįtariat?

Filipas susimąstęs pasakė:

- Galbūt aš klystu, bet manau, kad jums tokiam dalykui paprasčiausiai pritrūktų vaizduotės. Galiu tik pasakyti, kad jeigu žudikas - jūs, tai išties žaviuosi jūsų vaidybiniais gabumais. - Jis prislopino balsą. - Tik tarp mūsų kalbant, Blorai. Gali nutikti taip, kad nei aš, nei jūs nesulauksim rytojaus, tad pasakykit man vienam: jūs tada davėt melagingus parodymus, ar ne?

Sumišęs Bloras dvejojo.

- Et, ką jau čia beslėpsi, - pagaliau pasakė jis. - Tai štai: Landoras iš tiesų buvo visai niekuo dėtas. Tie vyrukai man pamokėjo ir trumpam įkišom jį už grotų. Tik turėkit galvoje, kad jei kas, aš išsiginsiu...

- Liudininkams girdint, turbūt tai norėjote pasakyti, - nusišypsojo Lombardas. - Nesibaiminkit, tai liks tik tarp mūsų. Ką gi, tikiuosi, kad bent sumelė buvo graži.

- Ką jūs, nė pusės darbo neverta. Niekšų gauja ta Parselio publika. Tiesa, mane tada paaukštino.

- O Landorui davė katorgos darbų ir jis ten mirė.

- Iš kur aš galėjau žinoti, kad jis ten pasimirs? - suburbėjo Bloras.

- Jūs teisus. Ką gi, jums tiesiog nepasisekė.

- Man? Turbūt norėjote pasakyti - jam?

- Ir jums taip pat. Todėl kad dėl jo mirties ir jūsų gyvenimas gerokai sutrumpės, Blorai.

- Mano? - įrėmė į jį akis Bloras. - Nejau manote, kad aš leisiuosi taip lengvai sudorojamas kaip Rodžersas ir kiti? Papūskit man į uodegą. Kas jau kas, o aš tikrai mokėsiu apsiginti, sakau jums. Galim kirsti iš ko norit.

- O ne, nemėgstu eiti lažybų, - atsakė Lombardas. - Be to, jeigu jus užmuš, kaip atgausiu laimėjimą?

- Klausykit, misteri Lombardai, ką jūs tuo norite pasakyti?

Lombardas išsišiepė.

- Aš tenoriu pasakyti, brangusis mano Blorai, kad jūsų šansai nėra labai dideli.

- Kažin jau kodėl?

- Todėl, kad jums trūksta vaizduotės, ir dėl to sutvarkyti jus bus labai paprasta. Nusikaltėlis su A.N.Onimo vaizduote - nesvarbu, jis ar ji - sudoros jus kaip šiltą vilną.

Bloras išraudo.

- O jus? - paklausė jis piktai.

Filipo Lombardo veidas akimirksniu tapo rūstus.

- Mano vaizduotė niekuo ne prastesnė, - pareiškė jis. - Aš ne sykį uosčiau parako, ir visuomet išsisukdavau laimingai. Nieko daugiau nenoriu pasakyti, bet *manau,* kad ir iš šitų spąstų sugebėsiu išnešti sveiką kailį.

V

Keptuvėje čirškė kiaušinienė. Vera kepindama duoną galvojo: ir ko pradėjau tą isteriką? Kaip kokia kvaiša. Svarbu neištižti, jokiu būdu neištižti. Juk jinai visuomet didžiavosi savo ištverme.

"Mis Kleitorn elgėsi puikiai. Nepametė galvos ir puolė plaukti Sirilui iš paskos".

Ir kam tai beprisiminti? Viskas praeity... tolimoj praeity. Sirilas paniro dar gerokai prieš jai priplaukiant uolą. Jai pasirodė, kad srovė traukia ją į jūrą. Ji leidosi srovės nešama, vos vos judino rankas ir kojas, kol pagaliau atplaukė valtis...

Ją gyrė už narsą ir *šaltą galvą...*

Bet tik ne Hugo. Jis tik žvilgtelėjo į ją...

Dieve, kaip skaudu, kai pagalvoji apie Hugo - dar ir šiandien...

Kur jis dabar? Ką veikia? Ar susižadėjęs, o gal - vedęs?

- Vera, duona dega, - griežtai įspėjo mis Brent.

- Ak, iš tiesų! Atsiprašau, mis Brent, kaip kvailai išėjo!

Emilė Brent iš spirgančių riebalų ištraukė paskutinį kiaušinį. Vera, dėdama į keptuvę duonos riekutes, pasakė:

- Jūs nuostabiai mokat susitvardyti, mis Brent.

- Esu pripratinta niekad nepasimesti ir nesijaudinti dėl menkniekių.

"Ji buvo užguitas vaikas", - pamanė Vera. - Tai daug ką paaiškina". O garsiai paklausė:

- Nejaugi jums nebaisu? - Ir luktelėjusi pridūrė: - O gal jūs nieko prieš numirti?

"Numirti!" - tas žodis tarsi aštrus grąžtelis įsmigo į mis Brent smegenis. Numirti? Bet juk ji nesiruošia mirti! Kiti numirs, žinoma, bet tik ne ji, ne Emilė Brent. Ką ji supranta, ta merguželė! Juk Emilė Brent nieko nebijo, apskritai visi Brentai nepažįsta baimės. Ji kilusi iš kariškių šeimos, tai pareigos žmonės, ne kartą žiūrėję mirčiai į akis. Jie gyveno dorai, taip pat ir ji, Emilė Brent, jai nėra ko gėdytis... O jei taip, vadinasi, ji nemirs... "*Visą savo rūpestį meskite ant jo, nes jis rūpinasi jumis*". "*Tau nereiks bijotis naktinės baisenybės, strėlės, kuri skraidžioja dieną*"... Dabar diena, ir visa baimė dingo. "*Nė vienas iš mūsų neišvyks iš salos*". Kas taip pasakė? Na, žinoma, generolas Makarturas, jo giminaitis vedęs Elsę Makferson. Neatrodė, kad tai jį *baugina*. Atvirkščiai - galėjai pamanyti, kad tokia perspektyva jį *džiugina*! O tai jau nuodėmė. Taip galvoti bedieviška. Kai kurie žmonės deramai neįvertina mirties ir patys žūsta. *Beatričė Teilor*... Vakar naktį ji sapnavo Beatričę - toji stovėjo už lango ir vaitojo, maldavo įsileisti į namus. Tačiau Emilė Brent nenorėjo jos įsileisti. Juk jeigu ją įsileistų, atsitiktų kažkas baisaus...

Emilė krūptelėjo ir atitoko. Kaip keistai žiūri į ją ta mergina.

- Viskas jau paruošta, ar ne? - paklausė ji dalykiškai. - Nešime į stalą.

VI

Tai buvo keisti pusryčiai. Visi atrodė nepaprastai lipšnūs.

- Ar galima pasiūlyti jums dar truputėlį kavos, mis Brent?

- Gal kumpio gabalėlį, mis Kleitorn?

- Dar gabalėlį duonos?

Visi šeši elgėsi taip, lyg nieko nebūtų nutikę. Tačiau kiekvieno viduje šėlo tikra audra.

"*Kas toliau? Kas toliau? Kas sekantis? Kuris?*"

"*Kažin ar pasiseks? Bet pabandyti verta. Kad tik suspėčiau. Viešpatie, kad tik suspėčiau...*"

"*Pamišo nuo per didelio religingumo, tikrai... Iš pažiūros ir nepasakytum... Bet jeigu aš klystu?*"

"*Visa tai beprotiška... Aš irgi einu iš proto. Kažkur pradingo vilnų sruogos, raudonos šilkinės užuolaidos - negaliu atspėti, kam jų galėjo prireikti... Ničnieko nesuprantu...*"

"Tai kvailys, patikėjo viskuo, ką jam sakiau. Su juo nebuvo vargo... Vis dėlto reikia būti atsargesniam, net labai atsargiam."

"Šeši porcelianiniai negriukai... tik šeši - o kiek liks iki vakaro?.."

- Kas pageidautų paskutinio kiaušinio?

- Uogienės?

- Dėkui, aš verčiau paimsiu gabalėlį kepintos duonos.

Šeši žmonės pusryčiavo dėdamiesi ramūs.

DVYLIKTAS SKYRIUS

I

Pusryčiai baigėsi.

Teisėjas Vorgreivas atsikrenkštė ir savo plonu balsu įtaigiai prabilo:

- Aš manau, kad mums būtų naudinga susėsti visiems kartu ir aptarti padėtį. Tarkim, po kokio pusvalandžio svetainėje?

Visi pritarė. Vera pradėjo nurinkinėti lėkštes.

- Sutvarkysiu stalą ir išplausiu lėkštes, - tarė ji.

- Mes nunešim indus į indaują, - pasiūlė Filipas Lombardas.

- Ačiū.

Emilė Brent jau stojosi, bet aiktelėjusi vėl atsisėdo.

- Kas jums, mis Brent? - pasiteiravo teisėjas.

- Man labai gaila, - teisinosi Emilė Brent, - aš norėjau padėti mis Kleitorn, bet man kažkas užėjo... Svaigsta galva.

- Ką, svaigsta galva? - daktaras Armstrongas žengė prie jos. - Tai visai natūralu. Vėluojanti reakcija į šoką. Aš, ko gero, jums duosiu...

- Ne! - išsprūdo jai garsiai. Visi nutirpo. Daktaras Armstrongas labai paraudo.

Senmergės veide buvo sustingęs siaubas ir įtarumas.

- Kaip jūs pageidaujate, mis Brent, - sausai pasakė Armstrongas.

- Aš nieko nenoriu gerti, jokių vaistų iš viso, - tarė Emilė Brent. - Tik pasėdėsiu sau ramiai, ir viskas praeis.

Kai stalas jau buvo nukraustytas, Bloras kreipėsi į Verą:

- Esu įgudęs po namus tvarkytis, todėl, jei norit, galėčiau jums padėti, mis Kleitorn.

- Ačiū, - padėkojo Vera.

Valgomajame liko viena mis Brent.

Kurį laiką ji girdėjo iš už sienos sklindančius prislopintus balsus. Galva pamažėl nustojo svaigusi. Ją apėmė mieguistumas, jautė, kad tuoj gali užmigti. Ausyse kažkas zvimbė... o gal kambary?

"Tai turbūt bitė. Bitė arba kamanė", - pagalvojo ji.

Ir staiga ji pastebėjo per langą ropojančią bitę.

Vera Kleitorn šį rytą kažką kalbėjo apie bites.

Bitės ir medus... Ji mėgo medų. Paimi korį su medumi ir įdedi į muslino maišelį. O medus sau laša - kapt! kapt! kapt!

Kambaryje kažkas yra... Kažkas labai šlapias, nuo jo kapsi vanduo... *Tai Beatričė Teilor atėjo iš upės...*

Tereikia tik pasukti galvą, ir ją pamatytų.

Bet ji negali pasukti galvos!

O gal šauktis pagalbos?

Bet ji negali surikti. Namuose nė gyvos dvasios. Ji vienui viena...

Ji išgirdo žingsnius už nugaros. Tylius šliurpsinčius žingsnius, netvirtus skenduolės žingsnius. Drėgmės kvapas pakuteno jos šnerves... O ant lango vis zvimbė ir zvimbė bitė.

Ir staiga ji pajuto dūrį. Bitė įgėlė jai į kaklą...

II

Svetainėje visi laukė Emilės Brent.

- Gal man eiti ir atsivesti ją? - paklausė Vera Kleitorn.

- Minutėlę, - sustabdė ją Bloras.

Vera atsisėdo. Visi klausiamai sužiuro į Blorą.

- Klausykit, - pradėjo jis, - aš manau, kad galim nustoti ieškoję žudiko - jis dabar sėdi valgomajame! Galiu eiti lažybų, kad tai senmergė!

- O kokie motyvai? - pasiteiravo Armstrongas.

- Religinio pobūdžio pamišimas. Ką į tai pasakysit, daktare?

- Galbūt jūs teisus. Užginčyti jūsų negaliu. Bet noriu priminti, kad mes neturime įrodymų.

- Ji atrodė labai keistai, kai mes virtuvėj ruošėme pusryčius, - pasakė Vera. - Jos akys buvo tokios, kad... - Vera nusipurtė.

- Tai dar joks įrodymas, - pareiškė Lombardas. - Mes visi dabar tarytum nesavi.

- Yra ir kitas dalykas, - vėl prabilo Bloras. - Kai mums buvo pateikti kaltinimai, ji vienintelė atsisakė pasiaiškinti. Kodėl? Ogi todėl, kad paprasčiausiai neturėjo ką pasakyti.

Vera subruzdo.

- Na, ne visai taip, - tarė ji. - Paskui ji man viską papasakojo.

- Ką būtent, mis Kleitorn? - kreipėsi į ją teisėjas Vorgreivas.

Vera atpasakojo Beatričės Teilor istoriją.

- Visai įtikinama istorija, - tarė teisėjas. - Ji man nekelia jokio įtarimo. Sakykit, mis Kleitorn, ar mis Brent kamuoja kaltės jausmas, ar ji dėl to atgailauja - kaip jums atrodo?

- Manau, kad ne, - atsakė Vera. - Ji atrodo visai tam abejinga.

- Tų dievobaimingųjų senmergių širdys kietos kaip akmuo! - pasakė Bloras. - O viskas tik iš pavydo.

- Dabar be penkių vienuolika, - tarė teisėjas. - Manau, kad turėtume pakviesti mis Brent į mūsų susirinkimą.

- Tai ką, jūs taip ir sėdėsite rankas sudėję? - kaito Bloras.

- Nelabai suprantu, ko iš mūsų laukiate, - atsakė Vorgreivas. - Mūsų įtarimai niekuo nepagrįsti. Nors šiaip jau norėčiau paprašyti daktarą Armstrongą, kad atidžiai stebėtų mis Brent. O dabar eime į valgomąjį.

Emilė Brent sėdėjo kaip sėdėjusi - nugara į duris. Jie nepastebėjo nieko keisto, nebent tai, kad mis Brent visai nekreipė dėmesio į jų pasirodymą. Ir tik arčiau priėję pamatė jos veidą - išpurtusį, pamėlynijusiomis lūpomis ir išverstomis akimis.

- O Dieve, bet juk ji nebegyva! - sušuko Bloras.

III

- Dar vienas iš mūsų išteisintas. Deja, per vėlai! - beaistriu balsu pareiškė teisėjas Vorgreivas.

Armstrongas pasilenkė prie velionės. Apuostė jos lūpas, palingavo galvą ir kilstelėjo vokus.

- Nuo ko ji mirė, daktare? - nekantriai paklausė Lombardas. - Juk kai mes ją čionai palikom, jai negrėsė joks pavojus.

Armstrongas apžiūrinėjo mažytę žymę dešinėje mis Brent kaklo pusėje.

- Tai švirkšto pėdsakas, - tarė jis.

Nuo lango pasigirdo zvimbimas.

- Žiūrėkit! Juk tai širšė! - suriko Vera. - Prisiminkit, ką sakiau jums rytą!

- Bet čia ne širšės įgėlimas! - paniuro Armstrongas. - Jai kažko įšvirkštė.

- Kokių nuodų jai suleido? - paklausė teisėjas.

- Turbūt kažkokio cianido. Greičiausiai kalio cianido, kaip ir Antoniui Marstonui, bet nesu tuo visai tikras. Ji turėjo beveik tą pačią minutę mirti uždususi.

- O širšė? - šūktelėjo Vera. - Juk tai turbūt ne sutapimas?

- Tai jau tikrai ne, - paniuro ir Lombardas. - Čia mūsų žudikas pritaikė vietos koloritą. O jis pokštininkas, tas bestija! Nė per milimetrą neatsitraukia nuo tos prakeiktos skaičiuotės! - Paprastai visuomet ramus Lombardas dabar vos nespiegė. Matyt, net ir įvairių pavojų ir netikėtumų užgrūdinti jo nervai ėmė silpti. - Tai beprotybė, tikra beprotybė! Mes visi išprotėjom! - įniršęs šaukė jis.

- Tikiuosi, - ramiai tarė teisėjas, - kad mums pavyks vis dėlto neprarasti nuovokos. *Ar kas nors atsivežė į šiuos namus švirkštą?*

Armstrongas išsitiesė, tačiau jo balsas skambėjo nelabai drąsiai:

- Aš atsivežiau.

Keturios poros akių įsisiurbė į jį. Daktaras prisivertė atremti neslepiamą pyktį ir įtarumą.

- Aš visuomet vežiojuosi švirkštą, - tarė jis. - Visi gydytojai taip daro...

- Tikra tiesa, - ramiai linktelėjo teisėjas Vorgreivas. - Ar nepasakytumėt mums, daktare, kur dabar yra jūsų švirkštas?

- Mano miegamajame, lagamine.

- Jums leidus, mes patikrinsim šį faktą, - burbtelėjo teisėjas.

Penkių žmonių procesija tylomis pasuko prie laiptų. Lagamino turinys buvo išverstas ant grindų. Švirkšto ten nebuvo.

V

- Kažkas jį paėmė! - sušuko Armstrongas.

Visi tylėjo.

Armstrongas atsirėmė į langą. Ir vėl keturios akių poros įsisiurbė į jį - piktos, įtarinėjančios. Daktaras žvilgčiojo tai į Vorgreivą, tai į Verą ir silpnai teisinosi:

- Patikėkit, jį tikrai kažkas paėmė.

Bloras ir Lombardas susižvalgė.

- Šiame kambaryje esame penki, - pradėjo kalbą teisėjas. - *Vienas iš mūsų - žudikas.* Padėtis darosi vis grėsmingesnė. Turime padaryti viską, kas įmanoma, kad užtikrintume keturių nekaltųjų saugumą. Dabar paprašysiu daktarą Armstrongą pasakyti, kokių vaistų jis čia turi.

- Pasiėmiau žygio vaistinėlę, - pasakė Armstrongas. - Galite ją apžiūrėti. Ten tik migdomieji - trionalis, sulfonalis - dar bromas, sodos bikarbonatas, aspirinas. Štai ir viskas. Cianidų neturiu.

- Aš taip pat atsivežiau čionai migdomųjų - kelias sulfonalio tabletes. Didelė jo dozė, atrodo, mirtina. O jūs, misteri Lombardai, turite revolverį.

- Na ir kas iš to? - piktai paklausė Lombardas.

- O tas, kad aš siūlau daktaro vaistinėlę, mano migdomuosius, jūsų revolverį, taip pat visus vaistus ir šaunamuosius ginklus, kuriuos dar kas nors galbūt turi, paimti ir padėti į saugią vietą. Kai tik mes tai padarysim, kiekvienas iš mūsų, manau, ir pats leisis iškratomas, ir leis peržiūrėti savo daiktus!

- Kad aš atiduočiau savo revolverį! Niekada! - atkirto Lombardas.

- Misteri Lombardai, - piktai pasakė teisėjas, - nors jūs esate jaunas ir stiprus, tačiau buvęs inspektorius Bloras - taip pat tvirtas vyras. Nesiimu spėti, kuris iš jūsų nugalės muštynėse, bet žinau tikrai, kad daktaras Armstrongas, mis Kleitorn ir aš palaikysim Bloro pusę ir padėsim jam kaip įmanydami. Taigi, manau, visa tai įvertinsite ir padarysite išvadą, kad pasirinkęs priešinimąsi, vis dėlto pralaimėsite.

Lombardas atlošė galvą. Plėšriai iššiepė dantis.

- Na ką gi, jeigu jūs jau susimokėt, tebūnie, kaip norit.

Teisėjas Vorgreivas linktelėjo.

- Jūs labai nuovokus vyriškis, misteri Lombardai. Kur jūs laikote revolverį?

- Naktinio stalelio stalčiuje prie lovos.

- Aišku.

- Einu, atnešiu jį.

- Manyčiau, geriau būtų, jei mes jus palydėtume.

Filipo veidą vėl iškreipė plėšrus šypsnis.

- Įtarus kaip kipšas!

Jie koridoriumi nuėjo į Lombardo miegamąjį. Filipas puolė tiesiai prie naktinio staliuko, ištraukė stalčių. Ir nusikeikęs atšoko.

Stalčius buvo tuščias.

V

- Dabar jau patenkinti? - paklausė Lombardas.

Jis stovėjo ir nuogut nuogutėlis laukė, kol kiti trys vyrai baigs krėsti jį ir jo kambarį. Vera Kleitorn lūkuriavo koridoriuje.

Krata metodiškai buvo daroma toliau. Iš eilės vieną po kito apieškojo daktarą Armstrongą, teisėją ir Blorą.

Išėję iš Bloro miegamojo vyrai prisiartino prie Veros. Į ją kreipėsi teisėjas.

- Mis Kleitorn, tikiuosi, jūs suprantate, kad negali būti jokių išimčių. Mes turim žūtbūt surasti revolverį. Jūs turbūt esat atsivežusi maudymosi kostiumą?

Vera linktelėjo.

- Tada aš paprašyčiau jūsų nueiti į miegamąjį, apsirengti jį ir sugrįžti čionai.

Vera įėjo į kambarį ir uždarė duris. Po minutės sugrįžo apsirengusi glaudžiai prie kūno prigludusiu maudymosi kostiumėliu.

- Dėkoju, mis Kleitorn, - linktelėjo teisėjas. - Malonėkit čia palaukti, kol mes apžiūrėsim jūsų kambarį.

Vera kantriai laukė jų pasirodant. Paskui nuėjusi persirengė ir vėl sugrįžo.

- Dabar esam tikri, kad nė pas vieną iš mūsų nėra nei ginklo, nei nuodų. Tai jau šis tas. Dabar sudėsim vaistus į saugią vietą. Sandėliuke turbūt yra koks nors seifas ar spinta stalo sidabrui laikyti?

- Visa tai labai gražu, bet kam teks raktas? Jį laikysit, žinoma, jūs? - paklausė Bloras.

Teisėjas nė nesiteikė atsakyti. Jis patraukė į sandėliuką, kiti sekė jam iš paskos. Ten jie iš tiesų aptiko mažą dėžę stalo sidabrui laikyti. Teisėjo nurodymu visus vaistus sudėjo į dėžę ir ją užrakino. Paskui teisėjas paliepė įstatyti dėžę komodon, o ją taip pat užrakinti. Dėžės raktą Vorgreivas atidavė Filipui Lombardui, o komodos - Blorui.

- Jūs abu fiziškai stipriausi. Taigi judviem bus sunku atimti raktą vienam iš kito, o mums iš jūsų - tuo labiau. Laužti sidabro dėžės ir komodos užraktą būtų neparanku, netgi pavojinga. Įsilaužėlis tik sukels visus ant kojų.

Ir patylėjęs pridūrė:

- Mes turime išspręsti dar vieną keblią problemą. *Kur prapuolė misterio Lombardo revolveris?*

- Man atrodo, kad į šį klausimą geriausiai galėtų atsakyti ginklo savininkas, - tarė Bloras.

Filipo Lombardo šnervės pabalo.

- Jūs tiesiog mulkis, Blorai. Juk sakiau, kad jį iš manęs pavogė!

- Kada jūs matėt savo revolverį paskutinį sykį? - paklausė Vorgreivas.

- Vakar vakare. Eidamas gulti, dėl viso pikto įsidėjau jį į naktinio staliuko stalčių.

Teisėjas linktelėjo.

- Vadinasi, - tarė jis, - jį pavogė šį rytą, per sąmyšį, kol ieškojom Rodžerso arba kai jį radom...

- Revolveris paslėptas kur nors namuose. Reikia jo ieškoti, - įsiterpė Vera.

Teisėjas Vorgreivas pasičiupinėjo smakrą.

- Nemanau, kad ieškodami ką nors peštume, - pasakė jis. - Žudikas turėjo pakankamai laiko nukišti jį į kokią saugią vietą. Aš tiesiog netikiu, kad mes lengvai surastume revolverį.

- Nežinau, kur tas revolveris, bet galiu kirsti, iš ko tik norit, kad žinau, kur kitas daiktas - švirkštas! Sekit iš paskos, - tvirtai pareiškė Bloras.

Jis atidarė laukujes duris ir pasuko už namo kampo. Po valgomojo langais jie surado švirkštą. Šalimais mėtėsi sudaužyta porcelianinė figūrėlė - penktasis negriukas.

- Tiktai čia jis galėjo būti, - triumfuodamas pasakė Bloras. - Nužudęs mis Brent, nusikaltėlis pravėrė langą, išmetė švirkštą, o podraug su juo - ir negriuką!

Ant švirkšto nepavyko aptikti jokių pirštų atspaudų. Jis buvo rūpestingai nuvalytas.

- Dabar imkimės revolverio, - ryžtingai pareiškė Vera.

- Gerai, - tarė teisėjas. - Bet tik laikykimės vienas prie kito. Atsimінkit, jei tik mes išsiskirstysim kas sau, žudikas nesnaus.

Jie vėl kruopščiai iškrėtė visą namą nuo rūsio iki pastogės, bet nieko nesurado. Revolveris pradingo.

TRYLIKTAS SKYRIUS

I

"*Vienas iš mūsų*... .*Vienas iš mūsų*... *Vienas iš mūsų*..." -šie trys žodžiai be perstojo, visą laiką sukosi išvargintose jų galvose. Jų tik penki - penki išgąsdinti žmonės. Visi sekė vienas kitą, visi buvo arti psichinio išsekimo ir nė nemėgino to slėpti. Lipšnumo neliko nė ženklo, jie netgi nesistengė palaikyti pokalbio. Tai buvo penki priešai, sukaustyti viena savisaugos instinkto grandine.

Galų gale jie pamažu ėmė prarasti žmogaus bruožus, tarytum grįžo į laukinę, pirmykštę būklę. Teisėjas Vorgreivas darėsi panašus į seną išmintingą vėžlį. Jis sėdėjo susikūprinęs, įtraukęs galvą į pečius, tik lakstė aštrios ir budrios akys. Buvęs inspektorius Bloras pasidarė dar atžaresnis ir griozdiškesnis. Šleivino kaip lokys, o akys pasruvo krauju. Bloro veide atsispindėjo apmaudas. Jis atrodė kaip užvarytas žvėris, pasiruošęs pulti savo persekiotojus. Filipo Lombardo pojūčiai įsitempė. Jis reaguodavo į menkiausią šnaresį. Eisena tapo dar lengvesnė ir greitesnė, judesiai švelnesni ir grakštesni. Retsykiais jis plėšriai nusišypsodavo, parodydamas baltus aštrius dantis.

Vera nuščiuvo. Beveik nesikėlė iš krėslo. Žvelgė tiesiai prieš save į erdvę ir tylėjo. Ji atrodė kaip pritrenkta, kaip į stiklą atsimušęs paukščiukas. Mergina tarytum apmirė, bijodama net sukrutėti, lyg tikėdamasi, kad ją ims ir pamirš.

Armstrongas atrodė pasigailėtinai. Jo veidas trūkčiojo, rankos drebėjo. Jis degėsi vieną cigaretę po kitos ir tuojau pat jas gesino. Atrodo, kad priverstinis neveiklumas jį slėgė kur kas labiau negu kitus. Kartkartėmis jis pratrūkdavo nervingomis kalbomis.

- Mes... Mes turim pagaliau ko nors imtis, negalima tik sėdėti ir laukti! Turbūt - ne, ne turbūt, o iš tiesų galima *ką nors* padaryti! Pavyzdžiui, užkurti laužą!

- Per tokį orą? - niūriai paklausė Bloras.

Vėl pliaupė lietus. Langą plakė vėjo gūsiai. Vandens čiurkšlės žliaugė per stiklus, ir tas nykus garsas visus varė iš proto. Visiems sutinkant

be didelių kalbų buvo priimtas toks planas: jie visą laiką būna svetainėje. Išeiti iš kambario gali tik vienas žmogus. Kiti laukia jo sugrįžtant.

- Tai tik laiko klausimas, - pasakė Lombardas. - Audra praeis. O tada galėsime ko nors imtis - duoti signalą, uždegti laužus, susikalti plaustą ar panašiai.

- Sakote - *laiko* klausimas? - sukikeno Armstrongas. - Mes neturim laiko, mums neliko nė minutės. Visus mus išžudys...

Prakalbo teisėjas Vorgreivas. Jo aiškiameploname balse skambėjo ūmus ryžtingumas.

- Jei nežiopsosim, niekas mūsų neišžudys. *Mes turim būti labai budrūs!*

Dieną, kaip įprasta, jie pavalgė, bet visą procedūrą supaprastino kiek tik įmanoma. Penkiese nuėjo į virtuvę. Maisto sandėliuke aptiko krūvą konservų. Pradarė vieną dėžutę konservuotų liežuvių ir dvi - kompoto. Pavalgė stačiomis čia pat, prie virtuvės stalo. Paskui, viską aptvarkę, vėl visi drauge sugrįžo į svetainę, susėdo ir vėl ėmė sekti vienas kitą...

O jų galvose ūžė liguistų, beprotiškų, pamėkliškų minčių spiečius.

" Tai Armstrongas... Ką tik pamačiau, kaip jis vogčiom dirstelėjo į mane... Jo akys kaip bepročio... Jis tikrai išprotėjęs... O gal jis visai ir ne daktaras... Na, žinoma! Jis - iš beprotnamio pasprukęs pamišėlis, kuris tik dedasi daktaru... Taip, aš neklystu... Gal pasakyti visiems? O gal surikti? Ne, tai tik padidintų jo atsargumą... Be to, jis atrodo kaip visai normalus... Kiek valandų? Dar tik penkiolika ketvirtos! O Dieve, dar netrukus ir pati išprotėsiu... *Taip, tai Armstrongas...* Štai jis žiūri į mane..."

"Manęs tai jie neprigriebs! Aš ne iš tokių... Esu gerokai uostęs parako... Bet kur, velniai rautų, galėjo nukišti tą revolverį? Kas jį nušvilpė? Niekas jo neturi, tai jau patikrinom. Apieškojom visus. Niekas jo negali turėti... *Bet kažkas žino, kur jis...*"

"Visi jie kraustosi iš proto... Jie visi išprotės... Bijo mirties... Visi mes jos bijom... Ir aš taip pat... Bet kas iš to, juk tai neužtvers mirčiai kelio... "*Katafalkas jau prie durų, sere!*" Kur aš tai skaičiau?.. Mergina... Reikia nenuleisti nuo jos akių. Taip, nenuleisiu nuo jos akių..."

"Be dvidešimt keturios... dar tik be dvidešimt keturios... turbūt laikrodis sustojo... Aš nieko nesuprantu... visiškai nieko... To negali būti... *Bet vis dėlto taip yra!* Kodėl mes miegam? Nubuskit, paskutinio teismo valanda atėjo - o, tik ne tai... Aš negaliu galvoti. Galva... jai kažkas at-

sitiko... tiesiog skyla... tuoj tuoj subyrės... To negali būti... Kiek valandų? O Viešpatie, dar tik be penkiolikos keturios..."

" Tik nepamesk galvos... Tik nepamesk galvos... Svarbiausia - nepamesti galvos... Viskas labai aišku, kiekviena smulkmena apgalvota. Bet niekas neturi įtarti. Tada aš juos apgausiu. Negalės nepatikėti! Tik kurį? Štai klausimas - kurį? Turbūt... Taip, taip - greičiausiai *jį*."

Laikrodis ėmė mušti penkias. Visi net pašoko.

- Kas norėtų arbatos? - paklausė Vera.

Trumpam visi nutilo.

- Neatsisakyčiau, - tarė Bloras.

Vera atsistojo.

- Eisiu išvirsiu arbatos. O jūs galit pasilikti čionai.

- Manau, brangioji, kad mes visi neatsisakysim palydėti jus ir pažiūrėti, kaip jūs tai darysite, - švelniai pasakė teisėjas Vorgreivas.

Vera apstulbusi įrėmė į jį žvilgsnį ir nervingai nusijuokė.

- Na, žinoma! To ir reikėjo tikėtis! - tarė ji.

Visi penki patraukė į virtuvę. Vera išvirė arbatos, ją gėrė tik ji ir Bloras. Kiti pasirinko viskį - atkimšo naują butelį, atlupę dėžę, išsitraukė naujutėlį sifoną.

- Atsarga gėdos nedaro, - sumurmėjo teisėjas, ir jo vėžliškom lūpom nuslinko šypsena.

Paskui jie sugrįžo į svetainę. Nors buvo vasara, bet kambarys skendėjo tamsoje. Lombardas paspaudė jungiklį, bet šviesa neužsidegė.

- Viskas aišku! - pasakė jis. - Užgeso variklis. Rodžersas šįryt juo nepasirūpino... - Ir netvirtai pridūrė: - Manyčiau, kad mes galėtume pamėginti jį užvesti.

- Sandėliuke mačiau žvakių ryšulėlį. Verčiau uždekime jas, tai bus paprasčiau, - pasiūlė teisėjas Vorgreivas.

Lombardas išėjo jų parnešti. Kiti liko stebėti kits kito.

Jis greit pargrįžo su žvakėmis ir kauge lėkštelių iš arbatos servizo. Uždegė penkias žvakes ir išdėliojo po visą kambarį.

Laikrodis rodė be penkiolikos šešias.

II

Po šešių dvidešimt Vera pasijuto nebegalinti daugiau čia sėdėti. Ji nutarė užlipti į miegamąjį ir šaltu vandeniu suvilgyti plyštančią galvą ir smilkinius. Atsistojo ir pasuko prie durų, tačiau susigriebusi pasiėmė

naują žvakę ir lėkštelę. Vera uždegė dagtį, palašino vaško į lėkštutę ir tvirtai prilipdė žvakę. Tada išėjo iš kambario ir uždarė duris. Keturi vyrai paliko svetainėje. Vera užlipo laiptais ir perėjusi koridorių atsirakino savo miegamojo duris. Įžengė vidun ir sustingo kaip įbesta.

Jos šnervės suvirpėjo. Jūra... Sent Tredeniko pakrantės kvapas...

Taip, tas pats kvapas. Ji neapsiriko. Žinoma, šioje saloje viskas kvepėjo jūra, bet šis kvapas kitoks. Taip jūra kvepėjo tą dieną Sent Tredeniko pliaže, kai po potvynio saulė ėmė kaitinti jūržolėm apsinešusias uolas.

"Ar galiu plaukti į salą, mis Kleitorn? Kodėl negalima į salą?.."

Padykęs, išpaikintas berniūkštis! Jeigu ne jis, Hugo būtų turtingas... Galėtų vesti tą, kurią myli...

Hugo...

Jis kažkur čia pat, kažkur šalia jos... Ne, jis turbūt laukia jos miegamajame...

Ji žengė žingsnį nuo slenksčio. Pro pravirą langą patraukė skersvėjis. Žvakės liepsna suvirpėjo. Suvirpėjo ir užgeso... Vera išsigando staiga užslinkusios tamsos. "Tik nebūk kvaila, - tarė ji pati sau. - Kas čia tave pagaus? Visi juk apačioje. Visi keturi. Kambaryje nieko nėra ir būti negali. Tavo vaizduotė perkaito, brangute".

Bet šitas kvapas, Sent Tredeniko pliažo kvapas... Juk tai ne vaizduotės padarinys. *Juk ji tikrai užuodžia...*

Vis dėlto kambaryje kažkas *yra*... Ji išgirdo šnaresį, vos girdimą šnaresį...Ji įsiklausė, ir staiga šalta lipni ranka čiupo jai už gerklės - drėgna, jūra kvepianti ranka...

III

Vera suriko. Pastėrus iš siaubo, ji rėkė iš visų jėgų, šaukdamasi pagalbos. Ji negirdėjo, kaip apačioje kilo sąmyšis, subildėjo apversta kėdė, trinktelėjo durys ir laiptais į viršų pasileido vyrai. Siaubas užgožė viską. Tačiau tuojau tarpdury sužybsėjo šviesos - vyrai su žvakėmis rankose įvirto į miegamąjį.

- Kokio velnio?

- Kas atsitiko?

- Viešpatie, kas gi čia?

Vera krūptelėjo, žingtelėjo į priekį ir susmuko ant grindų. Ji lyg pro miglą jautė, kaip kažkas pasilenkė prie jos, padėjo jos galvą sau ant ke-

lių. Tačiau kažkas tuo metu riktelėjo - "O Viešpatie, tik pažvelkit!" - ir ji atitoko. Pramerkė akis. Vyrai užvertę galvas žiūrėjo į lubas. Nuo jų karojo jūržolių pluoštas. Tai štai kas palietė jos gerklę! Tamsoje ji jas palaikė lipnia ir šalta iš ano pasaulio ją nužudyti sugrįžusio skenduolio ranka!

Vera isteriškai nusikvatojo.

- Čia tiktai jūržolės, tik jūržolės!.. Dabar man aišku, iš kur tas kvapas... - ir vėl nuleipo, neatlaikiusi staiga sukilusio šleikštulio. Ir vėl kažkas pakėlė jos galvą ir pasidėjo ant kelių.

Rodės, visa amžinybė praėjo. Jai padavė stiklinę. Vera užuodė konjaką. Ji jau buvo beketinanti gurkštelti, bet pasąmonėj tarytum sukaukė sirena ir ji atitraukė lūpas. Vera atsisėdo ir atstūmė stiklinę.

- Iš kur jūs jį paėmėt? - piktai paklausė ji.

Bloras akimirką sustingo. Ilgai stebeilijo į ją ir tik paskui atsakė:

- Atsinešiau iš apačios.

- Ne, aš šito negersiu, - sušuko Vera.

Minutėlę buvo tylu, paskui nuskambėjo Lombardo juokas.

- Šaunuolė, Vera, - pritariamu balsu pasakė jis, - matau, kad nepradot nuovokos, nors dar ką tik turbūt dantięs ant danties nenulaikėt. Aš tuoj jums atnešiu neatkimštą butelį, - tarė jis ir išnėrė pro duris.

- Man jau geriau, - ne visai tvirtai pratarė Vera. - Išgerčiau gurkšnelį vandens.

Armstrongas padėjo jai atsikelti. Svyrinėdama ir kabindamasi į jį Vera nuėjo prie praustuvo. Paleido šaltą vandenį ir prisipylė stiklinę.

- Be reikalo išsigandot to konjako, - tarė Bloras užsigavęs.

- Kas žino, - tarstelėjo Armstrongas.

- Aš nieko į jį neįbėriau, - supyko Bloras. - Turbūt taip reikėtų suprasti jūsų užuominą?

- O aš ir netvirtinu, kad jūs ko nors į jį įbėrėt. Bet jūs lengvai galėjot tai padaryti, o jei ne jūs, tai kas nors kitas. Imti ir dėl visa ko įberti į butelį nuodų.

Į kambarį įskubėjo Lombardas. Jis laikė nepraimtą konjako butelį ir kamščiatraukį. Pakišo neatkimštą butelį Verai po nosim.

- Laikykit, brangute. Patikėkit, jokios apgaulės.

Jis nuplėšė foliją ir ištraukė kamštį.

- Gerai, kad šiuose namuose gėrimų netrūksta. Apdairus tas A.N.Onimas. Labai miela iš jo pusės.

Verą krėtė šiurpas. Armstrongas palaikė stiklinę, kol Filipas pripylė konjako, ir pasiūlė:

- Išgerkit, mis Kleitorn. Jūs ką tik patyrėt šoką.

Vera sriūbtelėjo konjako, ir jos skruostai netrukus vėl paraudo.

Lombardas nusijuokė.

- Tai pirmoji žmogžudystė, kuri nepavyko!

- Jūs manot... kad mane norėjo užmušti? - kone sušnibždėjo Vera.

Lombardas linktelėjo.

- Na taip, manė, kad iš tos baimės pakratysite kojas. Juk tokių dalykų pasitaiko, ar ne tiesa, daktare?

Armstrongas atsargiai rinkosi žodžius.

- Hm, nieko tikro negalėčiau pasakyti. Jeigu žmogus jaunas ir stiprus... Ne širdininkas... Toksai turbūt nenumirtų iš baimės. Kita vertus... - Jis paėmė Bloro atneštą konjako stiklinę ir suvilgė pirštą. Atsargiai palaižė. Jo veido išraiška nepasikeitė. - Atrodo, kad skonis įprastas, - abejodamas ištarė jis.

Bloras įniršęs žingtelėjo į priekį.

- Tik pamėginkit pasakyti, kad nuodytojas - tai aš, ir aš nusuksiu jums galvą!

Vera, atsigavusi nuo konjako, apdairiai nukreipė pokalbį į šalį.

- O kur teisėjas?

Vyrai susižvalgė.

- *Iš tiesų keista...* Man rodos, jis lipo kartu su mumis...

- *Ir man taip pasirodė,* - patvirtino Bloras. - Ką jūs pasakysit, daktare? Jūs lipote man iš paskos.

- Man atrodė, kad jis skuba įkandin... Žinoma, jis juk negalėjo paspėti su mumis, ne tie metai...

Jie vėl susižvalgė.

- Velniškai keista, - ištarė Lombardas.

- Eikim jo ieškoti! - sujudo Bloras ir pasuko prie durų. Visi nusekė iš paskos, Vera paskutinė.

Armstrongas lipdamas laiptais mestelėjo neatsigręždamas:

- Greičiausiai jis bus pasilikęs svetainėje!

Jie perkirto holą. Armstrongas kelis kartus garsiai pašaukė:

- Vorgreivai! Kur jūs? Vorgreivai!

Niekas neatsakė. Mirtina tyla, tik lauke šnarėjo lietus. Pasiekęs svetainę, Armstrongas sustojo ant slenksčio kaip stabo ištiktas. Kiti susigrūdo už nugaros ir žvalgėsi daktarui per petį. Kažkas šūktelėjo.

Teisėjas Vorgreivas sėdėjo didžiajame savo krėsle kambario kampe. Iš abiejų krėslo pusių degė žvakės. Bet labiausiai juos nustebino ir išgąsdino tai, kad teisėjas buvo apsisiautęs mantiją ir užsidėjęs peruką...

Daktaras Armstrongas mostu paliepė visiems likti savo vietose. O pats svyrinėdamas it girtas nužingsniavo prie krėsle sustingusio teisėjo. Priėjęs pasilenkė ir pažvelgė į ramų Vorgreivo veidą. Paskui drykstelėjo nuo galvos peruką. Perukas nulėkė ant grindų, apnuogindamas aukštą kaktą. Pačiame jos viduryje žiojėjo skylutė, iš kurios sunkėsi kraujo srovelė... Daktaras Armstrongas pakėlė sustingusią ranką ir pamėgino užčiuopti pulsą. Tada atsisuko į juos ir ištarė beaistriu, slopiu, tarytum ne savo balsu:

- *Teisėjas nušautas...*

- *Štai kam prireikė revolverio...* - pasakė Bloras.

Daktaras pridūrė tuo pačiu bespalviu balsu:

- Jį nužudė šūviu į kaktą. Mirė staiga.

Vera pasilenkusi apžiūrėjo peruką.

- *Štai vilnos, kurias pametė mis Brent,* - tarė ji virpančiu iš baimės balsu.

- Ir raudona užuolaida, kuri pradingo iš vonios, - pridūrė Bloras.

- Tai štai kam jų prireikė... - sušnabždėjo Vera.

Staiga nei iš šio, nei iš to pratrūko juokais Lombardas:

- *Negriukų penketukas viens kitą ėmė teisti,*
Surado vieną kaltą - tuščiai tas bandė melsti.

Galas Kruvinajam teisėjui Vorgreivui! Nebeskelbs jau daugiau nuosprendžių! Nebesidės ant galvos juodosios kepuraitės* ! Paskutinį sykį sėdi pirmininkaujančiojo krėsle! - nenatūraliu,nervingu balsu šūkčiojo Filipas. - Nebesiųs daugiau nekaltųjų į kartuves! O, kaip pasijuoktų dabar Eduardas Sitonas, jeigu būtų čia! Dieve, kaip jis pasijuoktų!

Visi tik klausėsi apstulbę.

- Dar šį rytą jūs man sakėt, kad žudikas - tai *jis*! - sušuko Vera.

Lombardas susitvardė.

- Tai tiesa... - tyliai pasakė jis. - Aš iš tiesų taip maniau - ir klydau. Dar vienas iš mūsų išteisintas. Gaila, kad *per vėlai.*

---

* Anglijoje pagal paprotį prieš skelbdamas mirties nuosprendį, teisėjas užsideda juodą kepuraitę.

KETURIOLIKTAS SKYRIUS

I

Jie nunešė teisėją Vorgreivą į jo kambarį ir paguldė į lovą. Paskui nusileido į holą ir stoviniavo dairydamiesi vienas į kitą.

- Ką dabar darysim? - niūriai paklausė Bloras.

- Pirmiausia - pasistiprinsim, - gyvai atsakė Lombardas. - Nevalgęs - negyvensi.

Jie vėl patraukė į virtuvę. Vėl atidarė konservuotų liežuvių skardinę. Valgė mechaniškai, visai be apetito.

- Daugiau niekad neimsiu liežuvio nė į burną, - pasakė Vera.

Pavalgę sėdėjo už stalo ir tyrinėjo vienas kitą.

- Belikom keturi... - ištarė Bloras. - *Kažin kieno dabar eilė?*

Daktaras Armstrongas pažvelgė į jį nustebęs.

- Jeigu mes būsime budrūs... - mašinaliai prabilo jis ir užsikirto.

- *Jis* irgi taip sakė... Bet jau nebegyvas, - palingavo galvą Bloras.

- Norėčiau žinoti, kaip tai atsitiko, - tarė Armstrongas.

Lombardas nusikeikė.

- Velniškai gudriai sugalvota! Jis nutempė jūržoles į mis Kleitorn kambarį, o paskui viskas ėjosi taip, kaip jam ir reikėjo. Mes visi pamanėm, kad *ją* žudo, ir puolėm į viršų. O žudikas pasinaudojo sąmyšiu ir patykojo senį Vorgreivą.

- Bet kodėl nė vienas iš mūsų negirdėjo šūvio? - suabejojo Bloras.

Lombardas papurtė galvą.

- Visai nekeista - mis Kleitorn rėkė, vėjas kaukė, o mes lėkėm laiptais kaip be galvos ir patys klykėm kiek galėdami. Kaip per tokį triukšmą galėtum išgirsti šūvį? - Jis patylėjo. - Bet mes daugiau neužkibsim ant tokio kabliuko. Kitą sykį jam reikės sugalvoti ką nors nauja.

- Jam tai nieko nereiškia, - burbtelėjo Bloras.

Jis ištarė tai kažkaip pasidygėdamas ir susižvalgė su Lombardu.

- Mes belikom keturi, ir nežinom, kuris... - pradėjo Armstrongas.
- Aš tai žinau, - nutraukė jį Bloras.
- Esu visiškai tikra, - pritarė Vera.
- Aš irgi beveik neabejoju, - lėtai pasakė Armstrongas.
- O man tik dabar tai šovė į galvą, - prisipažino Filipas Lombardas.

Ir jie vėl pasižiūrėjo vienas į kitą.

Vera atsistojo, jai linko kojos.

- Aš klaikiai jaučiuosi, - tarė ji. - Eisiu gulti... Mirtinai pavargau...
- Na ir gerai, - pritarė Lombardas. - Kas iš to, kad sėdim ir spoksom vienas į kitą?
- Neturiu nieko prieš, - suniurzgė Bloras.
- Nieko geriau nesugalvosi, - murmtelėjo daktaras. - Tik aš abejoju, ar bent vienam pavyks sumerkti akis.

Visi patraukė prie durų.

- *Norėčiau žinoti, kur dabar tas revolveris?* - paklausė Bloras.

II

Jie užlipo laiptais.

Tai, kas įvyko vėliau, gerokai priminė farso sceną: kiekvienas sustojo prie savo kambario durų ir įsitvėrė už rankenos. Tada vienu metu, tarytum išgirdę komandą, visi įėjo į kambarius ir užtrenkė duris. Ūžtelėjo skląsčiai, klaktelėjo užraktai, subildėjo tempiami baldai.

Keturi įsibaiminę žmonės užsibarikadavo lig ryto.

III

Užkišęs už durų rankenos kėdės koją, Lombardas lengviau atsiduso ir žengė prie tualetinio staliuko. Pasišviesdamas žvake atidžiai patyrinėjo šokinėjantį savo atvaizdą veidrodyje. Ir subambėjo sau po nosimi:

- Šita istorija nuo pat pradžių tampė tau nervus...

Plėšrus šypsnys nuslinko jo lūpomis. Jis greitai nusirengė. Žengė prie lovos, nusisegęs laikrodį padėjo jį ant stalelio. Trūktelėjo stalčių - ir nustėro: jame gulėjo revolveris...

IV

Vera Kleitorn gulėjo lovoje. Jos galvūgaly pleveno žvakė. Vera neturėjo tiek drąsos, kad galėtų ją užgesinti. Ji bijojo tamsos. "*Ligi ryto tau nieko neatsitiks,* - kartojo ji lyg užkeikimą. - *Vakar naktį nieko nenutiko; ir šiąnakt nieko nenutiks. Nieko negali atsitikti. Durys užrakintos ir užsklęstos. Niekas neįeis...*"

Ir staiga jai šovė išganinga mintis!

Ji gali čionai ir pasilikti! Pasilikti užsirakinus nuo visų. Maistas - niekai, galima bus pakentėti, kol atskubės pagalba! Jei reikės - sėdės niekur neišeidama kad ir visą parą, kad ir dvi!

Nuspręsta - lieku čia. Taip, bet ar ilgai galėsiu čia išbūti? Kiauras valandas viena pati su savo mintimis, nebus kam nė žodelio tarti...

Ir Vera vėl mintimis nuklydo į Kornvalį. Prisiminė Hugo, paskutinį savo pokalbį su Sirilu... Aikštingas, pasiutęs berniūkštis, jam tik zyzti ir zyzti. "*Mis Kleitorn, kodėl man negalima plaukti prie uolos? Juk aš galiu nuplaukti. Aš tikrai galiu tenai nuplaukti*". Ar iš tiesų jinai ištarė tuos žodžius? "*Na, žinoma, nuplauksi, Sirilai. Nėra ko abejoti*". - "Tai aš jau plaukiu, mis Kleitorn?" - "Matai, Sirilai, mama kažin ar tau tai leistų, juk ji taip dėl tavęs jaudinasi. Geriau padarykim taip. Prie uolos nuplauksi rytoj. Aš užkalbinsiu tavo mamą ir nukreipsiu jos dėmesį. O paskui, kai ji pradės tavęs dairytis, tu jau stovėsi ant uolos ir jai mojuosi! *Tai jai bus džiaugsmo*!" - "Oi kaip puiku, mis Kleitorn! Tai bus juoko!" *Ji pažadėjo - rytoj. Rytoj!* Tądien Hugo išvažiuoja į Niukvį. O kai sugrįš - viskas jau bus baigta...

Na, gerai, bet jeigu nepavyks? Jeigu viskas susiklostys ne taip, kaip reikia? Jeigu Sirilą ims ir išgelbės? O jis pasakys - "*Man mis Kleitorn leido*"? Kaip tada?

Na, ir kas? Juk galima truputį surizikuoti. Jei atsitiks blogiausia, ji viską įžūliai neigs: "*Kaip jums ne gėda šitaip meluoti, Sirilai! Aš nieko panašaus jums nesu leidusi!*" Ir ja visi patikės. Sirilas visuomet buvo linkęs ką nors prikurti ar pameluoti. Juo nelabai tikėjo. Žinoma, Sirilas viską žinos. Na, ir kas? Ne, *viskas bus gerai.* Ji šoks plaukti jam iš paskos. Bet vis dėlto pavėluos... Ir niekas niekuomet neįtars...

Kažin, ar Hugo įtarė? Ar tik ne todėl jis taip keistai, svetimai pažvelgė į ją?.. Ar jis *žinojo?* Gal todėl jis po tyrimo taip greitai išvyko?

Ji parašė jam laišką, bet jis neatsakė.

Hugo...

Vera neramiai vartėsi nuo šono ant šono. Ne, ne, ji neturi galvoti apie Hugo. Tai taip skausminga! Viskas jau praeityje, praeityje, baigta. Ji turi pamiršti Hugo.

Bet kodėl šį vakarą jai pasirodė, kad jis kažkur šalia?

Ji pakėlė akis ir palubėje pamatė didelį juodą kablį. Per patį kambario vidurį. Anksčiau ji nebuvo jo pastebėjusi.

Nuo jo karojo jūržolės.

Ji krūptelėjo prisiminusi, kaip šalta gliti ranka palietė jos kaklą. Ir iš kur atsirado tas bjaurus kablys? Jis traukė žvilgsnį, viliojo...

V

Buvęs inspektorius Bloras sėdėjo ant lovos krašto. Mėsingame jo veide blykčiojo išvargusios, krauju pasruvusios akys. Jis priminė pasirengusį pulti šerną.

Jam visai nesinorėjo miego. Pavojus buvo taip arti... Iš dešimties beliko tik keturi. Senasis teisėjas taip pat neišsisaugojo, nors buvo ir protingas, ir atsargus, ir gudrus.

Bloras piktdžiugiškai sušniokštavo. Kaip ten sakydavo tas seniokas? "Mes turime būti budrūs..."

Savim patenkintas, pasipūtęs senas veidmainis! Pratupėjo visą gyvenimą teisme ir pasijuto tiesiog Visagalis. Bet atėjo ir jo eilė... Nebereikės jam daugiau saugotis ir budėti.

Jų beliko keturi. Mergina, Lombardas, Armstrongas ir jis pats. Greit ateis dar vieno kurio eilė... Bet tik ne Viljamo Henrio Bloro. Jis tai jau mokės savimi pasirūpinti.

(Jei tik ne tas revolveris... Kur jis galėtų būti? Štai kas jį neramina - revolveris.)

Bloro kakta susiraukšlėjo, akutės prisimerkė. Jis sėdėjo ant lovos ir laužė galvą, kur galėtų būti revolveris. Buvo taip tylu, kad jis girdėjo apačioje mušant laikrodį. Vidurnaktis. Jis truputėlį aprimo, netgi prigulė. Bet drabužių nenusirengė.

Gulėjo ir mąstė. Metodiškai, kruopščiai nuo pat pradžios pasvėrė kiekvieną įvykį. Taip rūpestingai, tarytum tebetarnautų kriminalinėj policijoj. Kruopštumas visuomet apsimoka.

Žvakė jau baigė degti. Apsidairė, ar po ranka degtukai, ir užpūtė liepsnelę. Tačiau tamsoje jam pasidarė nejauku. Net pats šiek tiek nustebo. Tarytum atgijo tūkstančius metų žmonių pasąmonėj tūnojusios baimės ir puolė jį. Priešais jį šokinėjo veidai - teisėjo, lyg pasityčiojant papuošto pilkų vilnonių siūlų peruku; šaltas ir sustingęs misis Rodžers veidas, agonijos iškreiptas, pamėlynijęs Marstonas... Ir dar vienas veidas - išblyškęs, akiniuotas, mažais šiaudų spalvos ūsiukais... ne sykį kažkur matytas veidas... Bet kur? Tikrai ne saloje. Gerokai anksčiau. Keista, kodėl jis niekaip negali prisiminti to žmogaus pavardės... Po teisybei, veidas gana kvailas, tipiška mulkio fizionomija. Na, taip! Jis ūmai prisiminė. Tai Landoras!

Kaip keista, kad ėmė ir pamiršo, kaip jis atrodė. Juk dar vakar stengėsi prisiminti jo veidą ir niekaip nepajėgė. O dabar mato jį taip aiškiai, lyg tik vakar tebūtų išsiskyrę.

Landoras turėjo žmoną - smulkutė suvargusi moterėlė, ir dukrą, kokių keturiolikos metų mergiščią. Pirmąsyk jis susimąstė, kaip jodvi verčiasi...

(Revolveris. Kur gali būti revolveris? Štai apie ką verčiau pagalvotum.) Kuo daugiau apie jį galvojo, tuo mažiau buvo naudos. Jis niekaip negalėjo įveikti revolverio problemos. Kažkas tikriausiai paslėpė jį...

Laikrodis apačioje išmušė pirmą.

Bloras pastatė ausis. Atsisėdo lovoje. Koridoriuje, kažkur netoli nuo jo miegamojo durų, jis išgirdo tylius garsus. Kažkas vaikščiojo po tamsius namus! Kaktą išmušė prakaitas. Kas ten tyliai, vogčiom slankioja koridorium? Kas tai bebūtų, bet gero iš to nelauk!

Jis tylutėliai, nors ir buvo drambloto kūno, nusiropštė nuo lovos ir pritykino prie durų. Įsiklausė. Bet šįsyk nieko neišgirdo. Tačiau Bloras buvo tikras, kad jam nepasivaideno. Kažkas praėjo koridoriumi pro jo kambarį. Iš siaubo jam pasišiaušė plaukai. Vėl jį apėmė baimė...

Kažkas ant pirštų galų sėlina tamsoje.

Jis vėl įsiklausė - ir nieko. Dabar jis pajuto milžinišką norą imti - viens, du! - ir atplėšus duris pulti koridoriun. Kas ten toks slankioja nakčia po namus?

Bet ką jis čia - taip pasielgtų tik paskutinis kvailys. Ko gero, tasai koridoriuje tik to ir telaukia. Galbūt jis tyčia trinasi palei duris, tikėdamasis išvilioti Blorą į koridorių.

Jis sustingo ir vėl ištempė ausis. Iš visų pusių jam vaidenosi krebždesiai, triukšmas, paslaptingas šnabždesys, tačiau blaivus ir atkaklus Blo-

ro protas baimę vijo šalin. Jis žinojo, kad visa tai tėra tik įaudrintos vaizduotės padarinys.

Tik staiga jis išgirdo tikrus, o ne įsivaizduojamus, garsus. Atsargūs, prislopinti žingsniai, tačiau pakankamai garsūs, kad atkreiptų į save dėmesį, ypač jei klausa įtempta. Jis išgirdo kažką einant koridoriumi pro jo kambarį (o juk Lombardo ir Armstrongo kambariai dar toliau nuo laiptų nei jo). Eisena ryžtinga, tvirta.

Kai žingsniai nutilo, Bloras nebedvejojo. Kažkas pasuko prie laiptų! Ir jis žūtbūt sužinos, kas! Jeigu Bloras nutardavo veikti, tai veikdavo greit, stebėtinai greit, greičiau nei pamanytum apie tokį dramblotą ir lėtą vyrą. Jis pirštų galais nustypčiojo prie lovos, įsikišo kišenėn degtukus, ištraukė iš rozetės naktinės lempos laidą ir apvyniojo jį apie korpusą. Chromuotas metalas ir sunkus ebonitinis stovas prireikus atstos ginklą.

Stengdamasis žengti kuo tyliau, jis pripuolė prie miegamojo durų, ištraukė iš už rankenos kėdę, tylutėliai atrakino ir atšovė duris. Žengė į koridorių. Iš holo atsklido tylus šlamesys. Bloras be garso (jis buvo tik su kojinėmis) nutykino prie laiptų aikštelės. Dabar jis suprato, kodėl taip gerai viską girdėjo. Vėjas nurimo, dangus išsigiedrino. Mėnulio šviesoje, ramiai besiliejančioje pro laiptų aikštelės langą, jis pamatė, kaip pro laukujes namo duris išėjo žmogus.

Jau buvo besileidžiąs iš paskos, bet apsigalvojo. Ir vėl vos nepadarė kvailystės! Juk tai spąstai, tik ir laukiama, kad jis pultų iš paskos! Ne, jis neišeis iš namų.

Tačiau tas nežinomasis padarė klaidą: dabar jis Bloro rankose! Juk vienas iš trijų gyvenamų kambarių *turi būti tuščias*. Belieka tik sužinoti, *kuris!*

Bloras skubiai sugrįžo į koridorių. Pirmiausia jis sustojo prie Armstrongo durų ir pasibeldė. Jokio atsakymo. Jis luktelėjo minutėlę ir pasuko prie Filipo Lombardo miegamojo. Tas atsiliepė beregint:

- Kas ten?

- Tai aš, Bloras. Atrodo, kambaryje nėra Armstrongo. Palaukit truputėlį.

Jis nuskubėjo prie durų koridoriaus gale. Pasibeldė.

- Mis Kleitorn! Mis Kleitorn! - pašaukė jis.

- Kas čia? Kas atsitiko? - išsigandusi atsiliepė Vera.

- Nieko baisaus, mis Kleitorn. Palaukit minutėlę, aš tuoj sugrįšiu.

Bloras vėl nuskubėjo prie Lombardo durų. Durys atsivėrė, ant slenksčio pasirodė Lombardas. Kairėje rankoje jis laikė žvakę. Ant pižamos užsitrauktos kelnės. Dešinę ranką jis laikė pižamos švarko kišenėje.

- Kas čia atsitiko, po velnių? - piktai paklausė jis.

Bloras keliais žodžiais papasakojo, ką matęs. Lombardo akys žybtelėjo.

- *Vadinasi, tai Armstrongas...* Tai bent balandėlis! - Jis pasuko prie daktaro durų. - Nepykit, Blorai, bet aš linkęs tikėti tik savo akimis.

Jis smarkiai pasibaladojo.

- Armstrongai! Armstrongai!

Jokio atsako. Lombardas atsiklaupė ir dirstelėjo pro rakto skylutę. Paskui įkišo jon mažylį pirštą.

- Raktas ištrauktas, - pasakė jis.

- Tai reiškia, kad jis užrakino duris iš lauko ir išsinešė raktą, - tarė Bloras.

Filipas linktelėjo.

- Visai suprantamas atsargumas, - sutiko jis. - *Mes sučiupsim jį, Blorai.* Šįkart mes jo *nepaleisim iš rankų!* Vieną sekundę!

Jis nubėgo prie Veros miegamojo durų.

- Vera! - pašaukė Lombardas.

- Taip?

- Mes einam gaudyti Armstrongo. Kambaryje jo nėra. Kas beatsitiktų, *neatidarykit niekam durų.* Ar supratot?

- Supratau!

- Jeigu parsiras Armstrongas ir praneš, kad mane arba Blorą užmušė, netikėkit. Aišku? Duris atidarykit tik tada, kai *mes abu, Bloras ir aš, pakviesim jus.* Supratot?

- Supratau, - atsiliepė Vera. - Ne tokia aš jau kvaila.

- Puiku, - tarė Lombardas.

Jis nusivijo Blorą.

- O dabar - vykimės! Prasideda medžioklė!

- Mums reikia laikytis labai atsargiai, - įspėjo Bloras. - nepamirškit, kad jis turi revolverį!

- Čia tai jūs klystat, - nusijuokė skubėdamas laiptais Lombardas. Pribėgęs prie lauko durų, stabtelėjo ir jas atlapojo. Velkė neužšauta, - pasakė jis, - vadinasi, jam nebus sunku vėl grįžti vidun. Revolveris pas ma-

ne, - tarė jis, ir, ištraukęs lig pusės jį iš kišenės, parodė Blorui. - Aš vėl atradau jį stalčiuje, kai ėjau gulti.

Bloras sustojo lyg perkūno trenktas. Jo veidas persimainė. Filipas Lombardas tai pastebėjo ir piktai tarė:

- Nekvailiokit, Blorai! Aš nesiruošiu jūsų žudyti. Jei norit, galit grįžti į savo kambarį, užsibarikaduoti ir sėdėti. O aš gaudysiu Armstrongą! - Ir jis išėjo į mėnesienos nušviestą kiemą.

Bloras kiek padvejojęs žengė jam iš paskos.

Atrodo, kad kišu nagus į ugnį, pamanė jis. Et, ne pirmą kartą.

Jis ne kartą ir ne du buvo akis į akį susidūręs su ginkluotais nusikaltėliais. Jei jam ko ir trūko, tai tik ne drąsos. Jis visados narsiai pasitikdavo pavojų. Jis nepaisė jokių, kad ir didžiausių pavojų, tačiau visa, kas jam buvo nesuprantama, protu nesuvokiama, mistiška, kėlė tikrą siaubą.

VI

Vera nutarė atsikelti ir apsirengti, kol vyksta gaudynės. Kelis kartus ji dirstelėjo į duris. Tai buvo geros, tvirtos durys. Užrakintos ir užšautos, o už rankenos užkišta ąžuolinė kėdė. Sunku būtų jas išversti, tuo labiau tokiam vyrui, kaip daktaras Armstrongas. Jis neatrodo stiprus. Jeigu būčiau jo vietoje, pamanė ji, veikčiau ne jėga, bet gudrumu.

Ji mėgino įsivaizduoti, ko griebtųsi Armstrongas. Galbūt ateis ir praneš, kad abudu vyrai užmušti, kaip spėjo Lombardas. O gal apsimes mirtinai sužeistu ir vaitodamas atšliauš prie jos durų?

Galimi ir kitokie būdai. Jis galėtų rikteleti jai, kad dega namas. Dar blogiau - jis iš tiesų galėtų jį padegti... Ir kodėl gi ne? Išviliojo abu vyrus iš namų, prieš tai palaistęs grindis benzinu, belieka sugrįžti ir padegti. O ji sėdės užsibarikadavusi duris it kokia idiotė ir lauks, kol bus jau per vėlu gelbėtis.

Ji priėjo prie lango. Ką gi, visai neblogai. Jei kas, būtų galima iššokti. Aukštoka, žinoma, bet užtat apačioje gėlynas.

Ji atsisėdo, ir, atsivertusi dienoraštį, ėmė rašyti savo aiškia ir plačia rašysena. Reikia kaip nors prastumti laiką.

Staiga ji įsiklausė. Jai pasirodė, kad apačioje sudužo stiklas. Ji įtempė klausą, bet daugiau nieko nesigirdėjo.

Paskui jai pasigirdo, o gal tik pasivaideno, prislopinti sėlinami žingsniai, laiptų girgždesys, drabužių šiugždesys, bet ji, kaip jau anksčiau Bloras, nusprendė, kad tai tėra perkaitusios vaizduotės kūryba.

Tačiau netrukus pasigirdo jau kiti, šįkart visai tikri garsai - apačioje kažkas vaikščiojo ir kalbėjosi. Paskui jau visai garsiai žingsniai suaidėjo laiptinėje, koridoriuje, sutrinksėjo durys, kažkas vaikštinėjo ant aukšto, tiesiai virš jos galvos. Pagaliau žingsniai pasigirdo ir prie jos kambario durų.

- Vera! Ar viskas gerai? - paklausė Lombardo balsas.

- Taip. Kas atsitiko?

- Gal įsileisite mus? - pasigirdo Bloro balsas.

Vera priėjo prie durų, atitraukė kėdę, atrakino ir atšovė skląstį. Pravėrė duris. Vyrai buvo uždusę, nuo jų kelnių lašėjo vanduo.

- Kas atsitiko? - dar kartą paklausė jinai.

- *Armstrongas pradingo,* - ištarė Lombardas.

VII

- Ką? - suriko Vera.

- Pradingo, - pakartojo Lombardas. - Saloje jo nė padujų.

- Būtent - pradingo, - patvirtino Bloras. - Lyg koks prakeiktas fokusininkas: viens, du, trys - ir nėra.

- Nesąmonė, - nutraukė jį Vera. - Jis kur nors slapstosi!

- Tikrai ne, - paprieštaravo Bloras. - Čia nėra kur pasislėpti, patikėkit. Uola plika kaip delnas. Be to, lauke mėnesiena. Šviesu kaip dieną. *O jo niekur nėra.*

- Jis įsmuko atgal į namą, - tarė Vera.

- Mes ir apie tai pagalvojom, - pasakė Bloras. - Apvertėm aukštyn kojom visą namą. Turėjot tai girdėti. *Jo čia nėra*, sakau jums. Jis pradingo, išgaravo...

- Negaliu tuo patikėti, - suabejojo Vera.

- Tačiau tai tiesa, brangute, - patvirtino Lombardas.

Jis patylėjo ir tarė:

- Ir dar viena smulkmena. Valgomojo langas išdaužtas, *o ant stalo likę tik trys negriukai.*

PENKIOLIKTAS SKYRIUS

I

Visi trys pusryčiavo virtuvėje.

Lauke švietė saulė. Diena išaušo puiki. Niekas nepriminė siautusios audros. Pasikeitus orui, pasikeitė ir kalinių nuotaika. Jie jautėsi dabar lyg žmonės, ką tik pabudę iš košmaro. Žinoma, pavojus nepraėjo, bet dienos šviesoje atrodė menkesnis.Siaubas, kaustęs jų mintis ir jausmus vakar, kai už namo sienų kaukė vėjas, buvo pradingęs.

- Galėtume įlipti į pačią uolos viršūnę ir duoti ženklą veidrodžiu, - pasiūlė Lombardas. - Gal koks guvus vaikinas, keberiodamasis pajūrio skardžiais, supras, kad tai SOS ženklas. Vakare galėsime užkurti laužą. Tiesa, malkų mažoka, be to, kaimelyje gali pamanyti, kad mes šokam ir žaidžiam apie liepsną.

- Greičiausiai kas nors ant kranto supranta Morzės ženklus, ir dar prieš vakarą atsiųs mums valtį, - tarė Vera.

- Dangus tai nusigiedrijo, bet jūra tebėra audringa, - pareiškė Lombardas. - Bangos kaip reikiant. Jie galės priplaukti prie salos ne anksčiau kaip ryt rytą.

- Praleisti čia dar vieną naktį? - šūktelėjo Vera.

Lombardas trūktelėjo pečiais.

- Prieš vėją nepapūsi! Tikiuosi, kad po dvidešimt keturių valandų mūsų čia nė kojos nebus. Jei išsilaikysime parą, būsim išgelbėti.

Bloras atsikrenkštė.

- Manau, šiek tiek aiškumo nepakenktų, - pasakė jis. - *Kas nutiko Armstrongui?*

- Ką gi, - atsakė Lombardas, - bent dalį tiesos jau žinome: valgomajame beliko tik trys negriukai. O jei taip, galima manyti, kad jis išleido dvasią.

- Tai kodėl neradote jo lavono? - paklausė Vera.

- Taigi, - palaikė ją Bloras.

Filipas palingavo galvą.

- Taip, tai pasiutusiai keista, - pripažino jis. - Kažkas čia ne taip.

- Jį galėjo įmesti į jūrą, - spėjo Bloras.

- Kas? - piktai pasakė Lombardas. - Jūs? O gal aš? Jūs matėt, kaip jis naktį išėjo iš namo. Sugrįžot ir prikėlėt mane. Mes drauge viską apieškojom. Kada gi, velniai rautų, aš galėjau nutaikęs progą jį užmušti ir nutempti lavoną į kitą salos pusę?

- Aš to nežinau, - atsakė Bloras. - Bet vieną dalyką žinau tvirtai.

- Ką? - paklausė Lombardas.

- Tai, kad turėjote revolverį. Ir dabar tebeturite. Niekas man neįrodys, kad kas nors jį iš jūsų buvo pavogęs.

- Galvokit, ką šnekat, Blorai - juk mus visus apieškojo!

- Na ir kas, paslėpėt jį iš anksto. O paskui vėl išsitraukėt.

- Sakau jums, kvaily nelaimingas, kad revolverį man vėl įkišo į stalčių. Aš vos neišvirtau, kai vėl jį tenai pamačiau.

- Sugalvotumėt verčiau ką nors gudresnio, - atkirto Bloras. -Kurių velnių Armstrongui ar kam kitam kišti jums tą revolverį?

Lombardas sumišęs patraukė pečiais.

- Neturiu supratimo. Absurdiška, ir tiek. Neįsivaizduoju, kam galėjo to prireikti. Nematau jokios logikos.

- Taip, logikos čia ne per daugiausia, - sutiko Bloras. - Panorėjęs būtumėt sugalvojęs šį tą įtikinamesnio.

- O argi tai neįrodo, kad aš sakau tiesą?

- Mano požiūris kiek kitoks.

- Kitko ir nesitikėjau iš jūsų, - burbtelėjo Lombardas.

- Paklausykit, Lombardai, jeigu jūs nenorite prarasti garbingo žmogaus, kokiu dedatės, vardo...

- Kada gi jau dėjausi garbingu žmogumi? Kiek pamenu, niekuomet, - sumurmėjo po nosimi Lombardas.

Bloras ramiausiai sau kalbėjo:

- Ir jeigu pasakėt mums teisybę, tai jums belieka tik viena. Kol tebeturit revolverį, mis Kleitorn ir aš esam jūsų rankose. Jei norite pasielgti sąžiningai, padėkite ginklą kartu su vaistais į dėžę, o raktus, kaip ir anksčiau, turėkime abu.

Filipas Lombardas prisidegė cigaretę ir giliai užsitraukė.

- Ką jūs, išprotėjot? - paklausė jis, išpūtęs dūmus.

- Vadinasi, nesutinkat?

- Nieku gyvu. Tai mano revolveris, jis man reikalingas. Niekam jo atiduoti neketinu.

- Jeigu taip, - tarė Bloras, - mes norom nenorom privalom padaryti vieną išvadą.

- Kad aš esu A.N.Onimas? Manykit sau ką tik norit. Bet jeigu taip, tai kodėl, sakykit, aš nenudėjau jūsų šią naktį? Tam turėjau bent dvidešimt kuo puikiausių progų.

- Nežinau, - papurtė galvą Bloras. - Tikrai nežinau, kodėl to nepadarėt. Turbūt turėjote tam svarbių priežasčių.

Lig šiol Vera nesikišo į pokalbį, bet dabar ir ji neišlaikė.

- Man rodos, kad jūs elgiatės kaip paskutiniai kvailiai, - priekaištingai pasakė ji.

- Tik pamanyk! O kodėl gi? - nukreipė į ją akis Lombardas.

- Turbūt pamiršot skaičiuotę? Esu tikra, kad ji paaiškina viską. - Ir Vera reikšmingai padeklamavo:

Nubėgo jūron plaukiot - kuris kurį pavys?

Užsižiopsojo vienas, ir liko jų tik trys.

- "*Užsižiopsojo vienas*" - štai jis, tas raktas, - kalbėjo ji toliau .- *Armstrongas gyvas*, jis tyčia paėmė vieną negriuką, kad mus apgautų. Judu galit sakyti ką norit, bet aš esu tikra, kad Armstrongas čia, saloje. Jo dingimas - viso labo tik gudrybė, tik jaukas, kurį mes prarijom.

Lombardas atsisėdo.

- O, žinote, turbūt jūsų teisybė, - suburbėjo jis.

- Gerai, tebūnie taip, kaip jūs sakote, - suirzo Bloras, - bet kurgi vis dėlto Armstrongas? Mes viską apieškojom. Ir viduj, ir lauke.

- Kiek anksčiau mes visi irgi ieškojom revolverio, bet nesuradom. Bet jis juk buvo kažkur saloje! - paniekinamai tarė Vera.

- Žinote, tarp žmogaus ir revolverio yra šioks toks skirtumas, brangute, - murmtelėjo Lombardas.

- Na tai kas? - užsispyrė Vera. - Man tai visai nerūpi, aš žinau, kad mano teisybė.

- Kuriam galui jam atversti kortas? - balsu svarstė Bloras. - Ėmė ir paminėjo skaičiuotėje užsižiopsojimą. Juk jis galėjo truputėlį ją pakeisti.

- Nejau jūs nesuprantate, kad tai *beprotis!* - sušuko Vera. - Tiktai beprotis gali kruopščiai žudyti visus pagal skaičiuotę - apvilkti teisėją mantija, užmušti Rodžersą, kai tas kapoja malkas, sugirdyti misis Rodžers tiek migdomųjų, kad rytą ji nenubustų, įleisti kambarin širšę, nužudęs

mis Brent! Visa tai padaryta su tikrai vaikišku žiaurumu. Viskas iki smulkmenų sutampa.

- Teisybę sakot, - pritarė Bloras ir susimąstęs pridėjo: - Tačiau, kaip ten bebūtų, saloje nėra žvėryno. Tad jam reikės gerokai pavargti, kad nenukryptų nuo skaičiuotės.

- Argi jūs nematot, kad *mes ir taip kaip žvėrys?* - nervingai pareiškė Vera. - Nuo vakar vakaro mumyse nieko žmogiško nebeliko. Kaip besisuktum - *mes žvėryne.*

II

Rytą jie praleido ant uolos, mėgindami iš eilės signalizuoti į krantą veidrodėliu. Tačiau krante niekas į tai turbūt neatkreipė dėmesio, nes nemėgino atsakyti tuo pačiu. Diena buvo graži, kiek padūmavusi. Apačioje jūra plakė į uolas milžiniškas bangas. Niekur nesimatė nei vieno laivelio.

Jie dar kartą apieškojo salą, tačiau nerado jokių dingusio gydytojo pėdsakų.

Vera pažvelgė į namą.

- Gryname ore jautiesi kur kas saugiau... - tarė ji truputį gudraudama. - Imkim ir pasilikim čionai, aš nenoriu grįžti į namą.

- Visai nebloga mintis, - pasakė Lombardas. - Kol mes čia, mums niekas negresia: niekas neprislinks prie mūsų nepastebėtas.

- Nuspręsta - liekam čia, - pareiškė Vera.

- Bet nakčiai nori nenori turėsim pareiti į namus. Juk nenakvosim po atviru dangumi, - pasakė Bloras.

Vera net sudrebėjo.

- Negaliu apie tai net girdėti. Antros tokios nakties aš *nepakelsiu.*

- Užsirakinkit savo kambaryje, ir niekas jūsų nepasieks, - tarė Filipas.

- Turbūt teisybę sakot, - ne visai tvirtai pasakė Vera. Ji pasirąžė.

- Kaip malonu vėl pasikaitinti saulutėje...

"Nuostabiausia, kad aš beveik laiminga, - pamanė ji. - Nors pavojus toli gražu nepraėjo. Kažkodėl atrodo, kad man nieko blogo nenutiks... bent jau dieną... Jaučiuosi tokia stipri... Ne, aš tikrai liksiu gyva..."

Bloras pažvelgė į laikrodį.

- Jau dvi, - pranešė jis. - Kaip dėl priešpiečių?

- Aš neisiu į namus, - atkakliai pakartojo Vera. - Liksiu čia.

- Na, kodėl jūs šitaip, mis Kleitorn. Reikia rūpintis savo jėgomis, juk pati tai suprantate.

- Jeigu tik pamatysiu konservuotus liežuvius, man pasidarys bloga. Aš visai nenoriu valgyti. Juk dietos besilaikantys žmonės nevalgo po kelias dienas, ir kas jiems atsitinka?

- Kaip sau norit, - nusileido Bloras, - o aš įpratęs reguliariai maitintis. O kaip jūs, misteri Lombardai?

- Konservuoti liežuviai mane taip pat ne itin vilioja, - pasakė Lombardas. - Pasiliksiu su mis Kleitorn.

Bloras ėmė dvejoti.

- Dėl manęs nesirūpinkit, - tarė jam Vera. - Nieko man nenutiks. Jeigu bijot, kad jis nušaus mane, kai tik nueisit į vidų, tai be reikalo.

- Kaip sau norit, - pasakė Bloras. - Bet mes susitarėm būti kartu.

- Taigi nusprendėt eiti į liūto tankynę? - pasitikslino Lombardas. - Jei norit, galiu palaikyti jums kompaniją.

- Ne, nenoriu, - atrėžė Bloras. - Pasilikit čia.

Filipas ėmė kvatotis.

- A, tai jūs tebebijot manęs? Kaip negalit suprasti, kad panorėjęs galėčiau jus abu nušauti kad ir dabar?

- Galėtumėt tai padaryti, - sutiko Bloras, - bet šitaip pažeistumėt planą. Pagal skaičiuotę viskas turi įvykti iš eilės ir deramu būdu.

- Įdomu, kad labai tvirtai apie tai kalbate, - pasakė Lombardas. - Lyg žinotumėt.

- Tiesą sakant, kai pagalvoji, kad reikės vienui vienam eiti į tą namą, ima linkti kojos, - prisipažino Bloras.

- Ir todėl norėtumėt, *kad paskolinčiau jums revolverį?* - švelniai pasidomėjo Lombardas. - Ne, ne, nė už ką! Aš ne toks kvailas.

Bloras trūktelėjo pečiais ir ėmė kopti į statų šlaitą priešais namą.

- Žvėryne prasideda žvėrių maitinimas, - tarė Lombardas. - Žvėrys labai įpranta užkandžiauti vis tuo pačiu metu.

- Kaip manote, ar jis labai rizikuoja? - sunerimusi paklausė Vera.

- Nemanau, kad labai - juk, kaip žinote, Armstrongas neturi ginklo, Bloras už jį du kartus stipresnis ir, be to, atsargus. Juo labiau, kad vargu ar Armstrongas tupi namuose. Esu tikras, kad jo ten nėra.

- Bet jeigu jo ten nėra, tai, vadinasi...

- Vadinasi, tai Bloras, - tarė Lombardas.

- O! Jūs iš tiesų taip manot?

- Paklausykit, brangute. Jūs girdėjot, ką papasakojo Bloras. Jei tikėsime juo, *aš niekuo dėtas dėl Armstrongo dingimo.* Jo pasakojimas išteisina mane. *Bet - ne jį.* Jis sakosi išgirdęs žingsnius ir pamatęs į lauką išeinantį žmogų. Bet ar galima tuo tikėti? Jis galėjo viską meluoti. Jis galėjo nusukti Armstrongui sprandą dar prieš kokias dvi valandas.

- Kaip?

Lombardas patraukė pečiais.

- Mes to nežinom. Bet, jeigu norit žinoti mano nuomonę, tai bijoti turime tiktai Bloro, ir nieko daugiau! Ką pagaliau mes apie tą žmogų žinom? Praktiškai nieko! Ta jo istorija apie tarnybą policijoje gali būti tik muilo burbulas. Jis gali būti kas tik nori - pamišęs milijonierius, išprotėjęs komersantas, laisvėn ištrūkęs psichiškai nesveikas nusikaltėlis. Visiškai tikri galime būti tik dėl vieno dalyko. Jis *lengvai galėjo* įvykdyti visus tuos nusikaltimus.

Vera išbalo.

- O jeigu jis ir mus?.. - vos girdimai sušnibždėjo ji.

- Ne, tuo jau aš pasirūpinsiu, - švelniai pasakė Lombardas, tapšnodamas per kišenę, kur pūpsojo revolveris. Paskui smalsiai pažvelgė į merginą ir tarė: - Jūs labai pasitikit manimi, Vera. Kodėl jūs esat įsitikinusi, kad nenušausiu jūsų?

- Kuo nors juk reikia tikėti... O aš manau, kad dėl Bloro jūs klystat. Tebesu tikra, kad žudikas - Armstrongas. Ar jūs nejaučiat, - ji staiga grįžtelėjo į Filipą, - kad mus visą laiką *kažkas* seka? Stebi ir laukia?

- Tai tik nervai, - lėtai ištarė Lombardas.

- Vadinasi, ir jums taip atrodo? - neatlyžo Vera. - Sakykit, - suvirpėjo ir susigūžė ji, - ar jums nebuvo atėję į galvą... - Akimirką sudvejojo ir vėl prabilo: - Skaičiau kartą apie du teisėjus, kurie atvyko į vieną Amerikos miestelį kaip Aukščiausiojo teismo atstovai. Vykdyti teisingumą, aukščiausiąjį teisingumą. Tai štai, tie teisėjai buvo... *iš kito, ne iš mūsų, pasaulio...*

Lombardas kilstelėjo antakius.

- Dangaus pasiuntiniai, ar ne? Ne, aš netikiu antgamtiškais dalykais. Viskas, kas čia dedasi, žmogaus rankų darbas.

- Kartais aš tuo abejoju... - tyliai prisipažino Vera.

Filipas pažvelgė į ją.

- Tai sąžinė jums prabilo... - Jis patylėjo ir staiga sviedė: - Vadinasi, vis dėlto jūs paskandinot tą berniuką?

- Ne! Ne! Neturite teisės šitaip kalbėti!

- Taip, paskandinot. Paskandinot, brangute, paskandinot, - tyliai susijuokė jis. - Tik nežinau, kodėl. Neįsivaizduoju. Greičiausiai čia bus įsipainiojęs koks nors vyriškis. Atspėjau?

Verą užplūdo begalinis nuovargis. Ji pasidarė viskam abejinga.

- Taip, - romiai ištarė ji, - buvo įsipainiojęs vyriškis...

- Ačiū, - mandagiai tarstelėjo Lombardas. - Tik tai ir tenorėjau sužinoti.

Staiga Vera pašoko ir suriko:

- Kas čia? Ar ne žemės drebėjimas?

- Ką jūs, anoks ten drebėjimas. Tiesiog kažkas dunkstelėjo, nukrito koks sunkus daiktas. Tik aš... Ar girdėjot šūksnį? Aš tai tikrai girdėjau.

Jie įbedė akis į namą.

- Riktelėjimas atsklido iš ten. Eikim pažiūrėti, kas nutiko, - pasiūlė Lombardas.

- Ne, ne, jokiu būdu!

- Kaip sau norit. Aš einu.

- Gerai, - nuslopusiu balsu sutiko Vera. - Eisiu ir aš.

Jie užsiropštė ant skardžio ir prisiartino prie namo. Saulės nutvieksta aikštelė atrodė labai taikingai ir ramiai. Jie palūkuriavo čia minutę kitą, ir, užuot įėję pro duris į vidų, apdairiai nutarė apeiti aplink. Ir čia pat pamatė Blorą. Jis gulėjo akmenimis grįstoje aikštelėje rytinėje namo pusėje - rankos atmestos į šalis, galva sukniežinta. Ant jo buvo nuvirtęs balto marmuro luitas.

Filipas užvertė galvą.

- Kieno kambarys čia virš mūsų? - paklausė jis.

- Mano, - tyliai, drebančiu balsu pasakė Vera. - O čia - *laikrodis nuo mano židinio lentynos...* Taip, tai jis, aš įsidėmėjau... Lokio pavidalo laikrodis. Lokio pavidalo laikrodis, - pakartojo ji ir nuščiuvo...

III

Filipas uždėjo jai ant peties ranką.

- Dabar viskas aišku, - niūriai pareiškė jis. - Kažkur namuose slapstosi Armstrongas. Dabar jis nuo manęs nepaspruks.

Vera įsikibo į jį.

- Nekalbėkit kvailysčių! - suriko ji. - Dabar mūsų eilė. Mūsų! Jis *tik ir laukia,* kad eitumėm jo ieškoti. Jis to *tikisi!*

Lombardas sustojo, pamąstė.

- Labai galimas daiktas, - galiausiai sutiko jis.

- Šiaip ar taip, dabar turit pripažinti, kad aš sakiau teisybę, - pasakė Vera.

Filipas linktelėjo.

- Taip, jūs laimėjot ginčą. Tai Armstrongas, be jokių abejonių. Bet kur, po velnių, jis slapstosi? Mes tiesiog iškrėtėm visą salą...

- Jeigu neradote jo vakar naktį, *nesurasit ir šiandien,* - atkakliai tvirtino Vera. - Tai aišku kaip ant delno.

- Taip, bet... - mėgino priešintis Lombardas.

- Jis galėjo iš anksto įsirengti kur nors slėptuvę - žinoma, kaip nepagalvojom apie tai iš anksto. Panašią į tas, kur dvaruose slėpdavo kunigus.

- Bet čia ne senas dvaras.

- Bet vis tiek galėjo tokią įsirengti.

Filipas Lombardas pakratė galvą.

- Patį pirmąjį rytą mes išmatavom kambarius, ir galiu prisiekti, kad niekur nėra jokių tuštumų.

- Turi būti... - paprieštaravo Vera.

- Norėčiau pamatyti... - pradėjo Lombardas, bet mergina jį nutraukė:

- Pamatyti? Jis tik to ir telaukia! Tupi pasaloj - ir laukia.

- Žinokit, kad aš ginkluotas, - Filipas ištraukė lig pusės revolverį.

- Jūs irgi sakėt, kad Blorui nėra ko bijoti, nes jis kur kas stipresnis už Armstrongą, be to, atsargus. Bet jūs neįvertinat to, kad anas *beprotis.* o beprotis daug kuo pranašesnis už normalų. Dvigubai pranašesnis.

Lombardas įsigrūdo ginklą į kišenę.

- Tebūnie, kaip jūs norit, - sutiko jis.

IV

- Na, o naktį ką darysit? - galiausiai pasiteiravo Lombardas.

Vera neatsakė.

- Apie tai nepagalvojot? - nenurimo jis.

- *Ką mes darysim?* - bejėgiškai pasakė Vera. - Dieve, kaip aš *bijau...*

- Nors, beje, oras puikus. Naktis bus mėneséta, - mąsliai pasakė Filipas. - Susirasim saugią vietą kur nors uolos viršūnėje. Įsikursim ten ir

lauksim ryto. *Kad tik neužmigtume...* Budėsime pernakt, o jei kas pabandys prie mūsų prislinkti, aš jį nušausiu!

Jis nutilo ir po minutės paklausė:

- Jums turbūt bus šalta su tokia lengva suknele?

- Šalta? - kimiai nusikvatojo Vera. - Mirusiems šalčiau!

- Teisybė, - mielai pritarė Lombardas.

Vera nekantraudama sukrutėjo.

- Negaliu ilgiau čia sėdėti, pradedu eiti iš proto. Pavaikščiokim truputėlį.

- Gerai.

Tai pakildami, tai nusileisdami jie žengė uola palei jūrą. Vakaruose raudonavo saulė. Jos spinduliai žėrėjo auksu, auksine migla gaubė Verą ir Lombardą.

- Kaip gaila, kad negalim išsimaudyti, - nervingai nusijuokė Vera.

Filipas pažvelgė į jūrą.

- Kas ten? - sujudo jis. - Prie to didelio akmens, ar matot? Ne, ne ten - truputėlį toliau, dešinėj!

Vera įsižiūrėjo.

- Lyg kažkieno drabužiai, - pasakė ji.

- Gal maudymosi kostiumas? - nusišypsojo Lombardas. - Kažin. Greičiausiai tai dumbliai.

- Nueikim ir pasižiūrėkim, - pasiūlė Vera.

- Tai drabužiai, - pasakė Lombardas, kai jie priėjo arčiau... - tiksliau, drabužių ryšulys. Žiūrėkit, štai batas. Eikšekit arčiau.

Karstydamiesi uolomis, jie nusileido prie vandens.

Vera ūmai sustingo.

- *Čia ne drabužiai - čia žmogus...* - ištarė ji.

Lavonas buvo įstrigęs tarp dviejų akmens luitų. Turbūt čia jį atnešė potvynis.

Įveikę paskutinę uolą, Lombardas ir Vera priėjo prie skenduolio ir pasilenkė prie jo. Jie pamatė *pamėlusį, išpurtusį, baisingą veidą.*

- Viešpatie! Juk tai *Armstrongas!* - sušuko Lombardas.

ŠEŠIOLIKTAS SKYRIUS

I

Rodės, visa amžinybė praslinko... Skriejo ir sukosi pąsauliai... Sustojo laikas... Tūkstančiai amžių praėjo, ir laikas sustojo... Ne, prabėgo vos viena minutė...

Du žmonės stovėjo ir žiūrėjo į skenduolį...

Pagaliau lėtai, labai lėtai Vera Kleitorn ir Filipas Lombardas pakėlė galvas ir pažvelgė tiesiai vienas kitam į akis...

II

- Na, štai ir viskas paaiškėjo, ar ne, Vera? - nusišypsojo Lombardas.

- Saloje be mudviejų nieko daugiau nėra... *Tik mudu...* - sušnibždėjo Vera.

- Kaip tik taip, - patvirtino jis. - Taigi jokių abejonių nebeliko, tiesa?

- Kaip jums pavyko tas triukas su marmuriniu lokiu? - paklausė mergina.

Filipas tik patraukė pečiais.

- O! Tik rankų miklumas - ir jokios apgaulės, - atsakė jis.

Jų akys vėl susitiko.

"*O juk aš niekados nebuvau gerai įsižiūrėjusi į jo veidą,* - pamanė Vera. - *Jis panašus į vilką... Tas vilkiškas šypsnys...*"

- Tai galas. Jūs suprantat? Galas, - kažkaip grėsmingai suurzgė Lombardas. - Pagaliau mums atsivėrė tiesa. *Artėja galas...*

- Suprantu, - ramiai atsakė Vera.

Ji vėl pažvelgė į tolį. Generolas Makarturas taip pat žiūrėjo į jūrą - pala, kada tai buvo? Tik vakar? Ar dar užvakar? Jis irgi lygiai taip pa-

sakė - "*Tai galas...*" Pasakė taip, tarytum būtų visai su tuo susitaikęs, beveik džiaugsmingai...

Bet jau pati mintis apie galą Verai sukėlė pasipiktinimą. Na jau ne, ji nesirengia mirti!

Vera vėl pasižiūrėjo į lavoną.

- Vargšas daktaras Armstrongas... - ištarė ji.

- Ką aš girdžiu? - nusišaipė Lombardas. - Vis tas moteriškas gailestingumas?

- O kas jau čia blogo? - paklausė Vera. - Nejau jūs niekam nejaučiate gailesčio?

- Šiaip ar taip, bet tik ne jums. Tad šia prasme patarčiau neturėti jokių vilčių.

Veros akys nukrypo į skenduolį.

- Negalima čia jo palikti. Nuneškime jį į namus.

- Kad visos aukos būtų krūvoj? Tvarka yra tvarka? Dėl manęs jis gali čionai gulėti kad ir metus.

- Tai bent paneškim jį aukščiau, kad nepasiektų vanduo, - paprašė Vera.

- Jeigu jau taip norit, - nusijuokė Lombardas.

Jis pasilenkė ir patraukė skenduolį aukštyn. Vera pritūpusi priešais jam padėjo.

- Darbelis ne iš lengvųjų, - sušnopavo Lombardas.

Šiaip ne taip jiems pavyko nutempti lavoną į saugią vietą, kur negalėjo pasiekti potvynis.

Lombardas atsitiesė.

- Na, dabar jūs patenkinta? - paklausė jis.

- Visiškai, - atsakė Vera.

Jos tonas suneramino jį. Lombardas atsigręžė į ją ir kartu siektelėjo kišenės. Bet dar neįkišęs rankos suprato, kad revolverio ten nebėra. Vera stovėjo pasitraukusi per porą metrų ir taikėsi į jį.

- Tai štai kokios moteriško gailestingumo priežastys! - tarė jis. - Paprasčiausiai tenorėjot įlįsti į mano kišenę.

Vera linktelėjo. Jos ranka su atstatytu revolveriu nė nesuvirpėjo.

Mirtis buvo labai arti. Taip arti, kaip dar niekad. Tačiau Lombardas neketino nuleisti rankų.

- Atiduokit revolverį, -įsakė jis.

Vera nusijuokė.

- Nagi, duokit jį šen.

Jo galva veikė nepriekaištingai. Ką daryti? Kaip prie jos prislinkti? Užkalbėti dantį? Užliūliuoti budrumą? O gal šokti ir išplėšti revolverį iš rankų? Visą savo gyvenimą Lombardas rizikavo. Nieko daugiau nelieka ir šįkart.

- Paklausykit manęs, brangute, - prabilo lėtai ir įtikinamai. - Štai ką noriu jums pasakyti...

Ir nebaigęs sakinio šoko ant jos. Žaibiškai, kaip pantera.

Vera automatiškai nuspaudė gaiduką...

Lombardas tarytum akimirką stabtelėjo ore ir sunkiai sudribo žemėn. Vera, laikydama rankoje paruoštą šauti ginklą, priėjo arčiau. Bereikalingas atsargumas. Lombardas buvo nebegyvas - kulka pataikė jam į širdį.

III

Neįsivaizduojamas, niekuo neišmatuojamas palengvėjimas apėmė Verą. Galų gale viskas pasibaigė. Jai jau nebėra ko bijoti, nebereikia laikytis iš paskutiniųjų. Saloje ji viena! Viena su devyniais lavonais... Na, ir kas čia baisaus? Juk *ji - gyva...*

Vera sėdėjo ten pat ant uolos - neišpasakytai laiminga, dieviškai rami... Jau nebėra ko bijoti...

IV

Saulė jau leidosi, kai Vera pagaliau pasuko prie namo. Džiaugsmas ją tiesiog kaustė. Ji buvo pilna įstabaus saugumo jausmo.

Tik dabar ji pajuto, kaip nori valgyti ir miegoti. Ypač norėjosi miego. Įsliuogti patalan ir miegoti, miegoti, miegoti... Galbūt rytoj atplauks žmonės ir ją išlaisvins, bet tai jau nebebuvo svarbu. Ji galėtų čionai ir pasilikti. Ypač dabar, kai saloje ji vienui viena. Čia taip ramu, taip dieviškai ramu!

Vera pasižiūrėjo į namą. Jau niekas tenai jos nebegąsdins! Nebereikės nieko bijoti! Namas kaip namas - gražus, patogus, šiuolaikinis. Tik pamanyk, vos prieš kelias valandas vien namo vaizdas kėlė jai šiurpą!

Koks keistas jausmas - baimė... Bet jos nebėra. Ji nugalėjo... įveikė mirtiną pavojų. Jai pakako ir gudrumo, ir žaibiškos nuovokos, kad nugalėtų priešą.

Ji pamažu kopė namo link. Saulė jau grimzdo į jūrą, dangus nusidažė raudonais ir oranžiniais gaisais. Kaip gražu ir ramu...

"Ar tik neprisisapnavo man visa tai?" - pagalvojo Vera.

Viešpatie, kaip ji pavargo, kaip pavargo! Maudė rankas ir kojas, akys lipte lipo.. Jai nebėra ko bijoti... Tik miego... Miegoti, miegoti, miegoti... Ramių ramiausiai miegoti, saloje ji viena pati. Palikęs vienui vienas negriukas net sutriko... Vera šyptelėjo. Įėjo į vidų. Namuose - keista - irgi viskas atrodė nepaprastai taikingai.

"Kažin ar kas galėtų užmigti namuose, kur vos ne kiekviename kambaryje po numirėlį", - pamanė ji. Gal nueiti virtuvėn ir ko nors užkąsti? Ji minutėlę padvejojo. Tiek jau to, ji taip išvargus...

Praėjo pro atvertas valgomojo duris. Stalo viduryje tebestovėjo trys negriukai.

Vera nusijuokė.

- Jūs jau atsiliekat, brangieji mano! - Priėjusi paėmė dvi figūrėles ir sviedė pro langą. Išgirdo, kaip šukės išlakstė po akmenimis grįstą aikštelę. Trečiąjį negriuką suspaudė rankoje.

- Eime su manim. Mes nugalėjom, mažyli! Mes nugalėjom!

Holą nušvietė gęstančios saulės spinduliai. Suspaudusi rankoje negriuką, Vera lipo laiptais. Lipo vos pakeldama švino pripiltas kojas.

"*Palikęs vienui vienas negriukas net sutriko...*" Kaip baigiasi ta skaičiuotė? A! Štai kaip: "*Nuėjo, pasipiršo, ir nieko nebeliko*".

Pasipiršo... Stebuklai, ir tiek - staiga jai vėl pasivaideno, kad čia; šituose namuose... Taip, iš tiesų. Jis čia. Jis laukia jos viršuje.

"Nekvailiok, - įsakė sau Vera. - Tu išvargusi, ir gali įsivaizduoti ką tik panorėjusi".

Ji vargais negalais slinko aukštyn. Kai pastatė koją ant paskutinio laiptelio, kažkoks sunkus daiktas išslydo jai iš rankos. Minkštas kilimas sugėrė garsą. Ji net nepastebėjo, kad pametė revolverį. Visą dėmesį Vera sutelkė į rankoj suspaustą statulėlę. Kaip visur tylu! Bet kodėl jai vaidenasi, kad namuose kažkas yra?

"*Palikęs vienui vienas negriukas net sutriko...*" Kokia ten pabaiga? Kažkas apie vestuves ar panašiai...

Štai priėjo prie savo miegamojo durų.

Tai Hugo laukia jos kambaryje - Vera tuo buvo visiškai tikra.

Ji pravėrė duris...

Ir riktelėjo nustebus...

Kas ten kabo ant kablio? Nejau virvė su užnerta kilpa? Ir kėdė apačioje - ji turi ant jos pasilypėti, užsinerti kilpą ir ją nuspirti...

Tad štai ko iš jos nori Hugo...

Viskas aišku. Juk paskutinėje eilutėje taip ir parašyta:

Nuėjo, pasikorė, ir nieko nebeliko.

Porcelianinis negriukas išslydo jai iš rankos, nusirito grindimis, atsitrenkė į židinio grotas ir sudužo.

Vera automatiškai žengė pirmyn. Štai kur galas - čia, kur šalta drėgna ranka (žinoma, Sirilo ranka) buvo palietus jai gerklę...

"*Gali plaukti prie uolos, Sirilai, aš leidžiu.*"

Nieko nėra lengviau už žmogžudystę! Bet paskui... paskui vis prisimeni ir prisimeni...

Vera atsistojo ant kėdės, akys plačiai atmerktos lyg lunatikės... Užsinėrė kilpą ant kaklo.

Hugo žiūri, kad ji padarytų tai, ką privalo padaryti. Jis laukia.

Vera nuspyrė kėdę...

EPILOGAS

- Ne, šito negali būti! - irzliai pasakė seras Tomas Legas, Skotlendjardo komisaro pavaduotojas.

- Iš tiesų, sere, - pagarbiai pritarė inspektorius Meinas.

- Saloje dešimt lavonų - ir nė gyvos dvasios! Kažkoks kliedesys, ir tiek! - toliau piktinosi komisaro pavaduotojas.

- Ir vis dėlto *viskas taip ir yra, sere,* - flegmatiškai pareiškė inspektorius Meinas.

- Tegul mane velniai griebia, Meinai, bet juos kažkas turėjo užmušti, - pasakė seras Tomas Legas.

- Mes kaip tik tai ir turim sužinoti, sere.

- O iš teismo eksperto išvadų negalima ko nors išpešti?

- Ne, sere. Vorgreivas ir Lombardas nušauti, pirmas - į kaktą, antras - širdin. Mis Brent ir Marstonas nunuodyti kalio cianidu. Misis Rodžers mirė nuo per didelės migdomųjų dozės. Rodžersui kirviu perskelta galva. Blorui sutraiškytas kiaušas. Armstrongas paskendo. Generolas Makarturas užmuštas smogus sunkiu daiktu per galvą, o Vera Kleitorn buvo ištraukta iš kilpos.

Komisaro pavaduotojas gūžtelėjo.

- Tamsus dalykėlis...

Jis pamąstė minutėlę kitą ir vėl irzliu balsu paklausė:

- O ar jums nieko nepavyko išpešti iš Stiklheiveno gyventojų? Negali būti, kad jie nieko nežinotų.

Inspektorius Meinas patraukė pečiais.

- Tai paprasti žvejai, sere, kuklūs žmonės. Jie težino, kad salą nusipirko žmogus, pavarde Onimas - ir viskas.

- Tačiau kažkas turėjo vežioti į salą maistą, paruošti namą prieš atvykstant svečiams?

- Tuo rūpinosi Morisas, kažkoks Aizekas Morisas.

- Ir ką gi jis sako?

- Nieko, sere. Jis miręs.

Komisaro pavaduotojas suraukė kaktą.
- Ar mes ką nors žinome apie tą Morisą?
- Žinom, sere, kur nežinosi. To misterio reputacija labai prasta. Prieš trejus metus jis buvo įsipainiojęs į Benito aferą, platino pašlijusias akcijas, tačiau įrodyti jo kaltę mums nepavyko. Kad jis sukčiavo, aišku kaip dieną. Taip pat susitepė rankas narkotikų prekyba. Ir vėl niekaip nepavyko prikibti. Tas Morisas mokėjo laiku išnešti sveiką kailį.
- Tai jis derėjosi dėl Negro salos pirkimo?
- Taip, sere, tačiau nė neslėpė, kad jis tik tarpininkas, kad žmogus, kuriam parūpo Negro sala, panoro likti nežinomas.
- Kodėl nepasirausus jo finansiniuose reikaluose, nejaugi nieko nerastume?
Inspektorius Meinas nusišypsojo.
- Jei pažinotumėte Morisą, sere, jums tokia mintis nė nekiltų! Jis moka taip žongliruoti skaičiais, kad patiems geriausiems šalies revizoriams susuktų galvą! Mes jau atkandom dantį Benito aferoje. Ir šįkart jis bus sumėtęs pėdas, žmonės, kurie jį nusamdo, visuomet lieka šešėlyje.
Seras Tomas Legas atsiduso.
- Morisas atvyko į Stiklheiveną ir pradėjo rūpintis visais ūkiniais reikalais, - aiškino inspektorius Meinas. - Pasiskelbė veikiąs "misterio Onimo" įgaliotas. Vietos gyventojams paaiškino, kad misterio Onimo svečiai susilažino pragyvensią šioje "negyvenamoje saloje" visą savaitę, todėl į jokius pagalbos prašymus iš jų pusės nereikia kreipti dėmesio.
Komisaro pavaduotojas pasimuistė kėdėje.
- Jūs norit man pasakyti, kad ir tuomet Stiklheiveno gyventojai nieko blogo nepamanė?
Inspektorius Meinas gūžtelėjo.
- Jūs, sere, pamirštate, kad anksčiau Negro sala priklausė jaunam amerikiečiui Elmeriui Robsonui. Ko tik jis ir jo svečiai tenai neišdarinėdavo! Vietiniams gyventojams net akys ant kaktos iššokdavo. Tačiau galų gale jie prie visko priprato ir susitaikė su ta mintim, kad Negro saloje dedasi velniai žino kas. Kai pagalvoji, tai juos nesunku suprasti.
Komisaro pavaduotojui nenorom teko su tuo sutikti.
- Fredas Nerekotas, kuris nuplukdė visą kompaniją į salą, pasakė vieną dalyką, kuris kai ką paaiškina, - toliau kalbėjo Meinas. - Jis prisipažino, kad svečių išvaizda jį nustebino. "Pas misterį Robsoną rinkdavosi visai kitokia publika". Manyčiau, kaip tik todėl, kad tie žmonės atrodė

niekuo ypatingi, patys paprasčiausi, jis nepaklausė Moriso nurodymų ir nuplaukė salon, kai tik išgirdo apie SOS signalus.

- Kada Nerekotas ir jo žmonės atplaukė į salą?

- Vienuoliktosios dienos rytą SOS signalus pastebėjo skautų būrelis. Tačiau tą dieną į salą niekaip nebuvo galima patekti. Pasiekti salą ir prisišvartuoti Nerekotui ir jo palydovams pavyko tik kitą vidudienį. Jie visi įsitikinę, kad iki jiems čionai atplaukiant niekas neišvyko iš Negro salos. Po audros jūra dar ilgai nenurimo.

- O ar negalėjo kas nors plaukte pasprukti iš salos?

- Nuo salos iki kranto daugiau nei mylia, be to, jūra audringa, pakrantėje stiprios bangos. O krante ant kalvų buvo daug žmonių - skautai, žvejai. Jie nenuleido akių nuo salos.

Komisaro pavaduotojas tik atsiduso.

- Na, o ta gramofono plokštelė, kurią radote name - ar ji ničnieko nepadėjo?

- Aš tuo pasidomėjau, sere, - atsakė inspektorius Meinas. - Ji įrašyta firmoje, kuri gamina teatro ir kino rekvizitą. Plokštelė buvo pasiųsta paštu A.N.Onimui, eskvairui, per Aizeką Morisą. Manyta, kad jos prireikė mėgėjiškam teatrui, nutarusiam pastatyti dar nepublikuotą pjesę. Mašinėle rašytą tekstą grąžino kartu su plokštele.

- Ar tai, apie ką kalbama tekste, negali mūsų atvesti į teisingą kelią? - paklausė Tomas Legas.

- Kaip tik ir pereinu prie šio klausimo, sere, - oriai pranešė inspektorius Meinas ir atsikrenkštė. - Kaip galėdamas kruopščiau patikrinau visus pateiktus kaltinimus. Pradėjau nuo Rodžersų, kurie pirmieji atvyko į salą. Rodžersai patarnavo kažkokiai mis Breidi, kuri staiga mirė. Jos gydytojas negalėjo nieko konkretaus pasakyti apie mirties priežastį. Anot jo, nėra jokio pagrindo įtarti, kad Rodžersai ją būtų nunuodiję, jis greičiau linkęs manyti, kad tarnai paprasčiausiai pasielgė nerūpestingai, aplaidžiai slaugė ligonę. Tačiau tai įrodyti praktiškai neįmanoma.

Toliau - teisėjas Vorgreivas. Jam nėra ko prikišti. Taip, jis pasmerkė myriop Sitoną. Tačiau Sitonas buvo iš tiesų kaltas, dėl to negali būti jokių abejonių. Tiesa, nepaneigiami jo kaltės įrodymai paaiškėjo jau vėliau, kai jis buvo pakartas. Tačiau proceso metu devyni prisiekusieji iš dešimties Sitoną laikė nekaltu ir manė, kad teisėjas paprasčiausiai suvedinėja sąskaitas. Todėl ir kilo gandų banga.

Kaip man pavyko nustatyti, Vera Kleitorn tarnavo guvernante vienoje šeimoje, kur nuskendo mažas berniukas. Tačiau atrodo, kad dėl to ji visiškai niekuo dėta, atvirkščiai - faktai rodo, kad ji mėgino išgelbėti vaiką, drąsiai puolė į vandenį, srovė net nunešė ją į atvirą jūrą, ir ji pati vos nežuvo.

- Kalbėkite toliau, Meinai, - atsiduso Legas.

- Dabar apie daktarą Armstrongą, - įkvėpė oro inspektorius. - Tai gerai žinoma persona. Turi kabinetą Harlio gatvėje. Absoliučiai patikimas, nepriekaištingos reputacijos gydytojas. Nėra jokio pagrindo įtarti jį darius nelegalias operacijas ar ką nors panašaus. Tačiau 1925 metais, dirbdamas Leitmoro ligoninėje, Armstrongas *iš tiesų* operavo pacientę, pavarde Klijs. Jai buvo peritonitas, ir moteris mirė tiesiog ant operacinio stalo. Gali būti, kad Armstrongas nelabai sėkmingai ją išoperavo, šiaip ar taip, patyrimo jam trūko, tačiau tarp profesinės nesėkmės ir kriminalinio nusikaltimo didelis skirtumas. Tikrai aišku, kad jokių priežasčių, dėl kurių jis būtų mėginęs numarinti pacientę, nebuvo.

Toliau - Emilė Brent. Beatričė Teilor buvo jos tarnaitė. Ji pastojo, šeimininkė ją išvarė, ir mergina iš nevilties nusiskandino. Poelgis ne iš gražiausių, tačiau nusikaltimo sudėties čia nėra.

- Turbūt kaip tik čia ir yra esmė, - tarė seras Tomas Legas. - Atrodo, kad A.N.Onimą domino nusikaltimai, už kuriuos įstatymai nebaudžia.

Meinas ramiai vardijo toliau.

- Jaunasis Marstonas visiškai nepaisė eismo taisyklių. Iš jo du kartus buvo atimtos vairuotojo teisės, ir, mano manymu, jam iš viso reikėjo uždrausti vairuoti mašiną. Daugiau nieko prieš jį neturime. Džonas ir Liusė Kombs - tai mažyliai, kuriuos jis suvažinėjo netoli Kembridžo. Keli jo draugai davė naudingus jam parodymus, ir Marstonas atsipirko bauda.

Surasti ką nors prieš generolą Makarturą apskritai nepavyko. Puikus tarnybos lapas, šaunuolis fronte, ir taip toliau, ir panašiai. Arturas Ričmondas per karą buvo jo pavaldinys Prancūzijoje, žuvo vienos operacijos metu. Jokių nesutarimų tarp generolo ir jo nepastebėta. Atvirkščiai, jiedu draugavo. Tuo metu pasitaikydavo nemažai apmaudžių nesusipratimų, vadai tuščiai aukodavo žmones. Visai galimas daiktas, kad čia kaip tik toks atvejis.

- Galimas daiktas, - sutiko komisaro pavaduotojas.

- Dabar - Filipas Lombardas. Jis buvo įsipainiojęs į kelis tamsius darbus užsienyje. Sykį ar du vos neatsidūrė už grotų. Tas vyras nepaži-

no baimės, dėl priemonių nesivaržys. Vienas iš tų, kurie kokioje atkampioje vietoje lengvai įvykdytų žmogžudystę, ir ne vieną.

- Dabar pereiname prie Bloro, - inspektorius Meinas sutriko. - Noriu priminti, kad jis dirbo pas mus.

Tomas Legas sujudo.

- Bloras buvo paprasčiausias pašlemėkas, ir viskas, - atrėžė komisaro pavaduotojas.

- Jūs taip manote, sere?

- Aš visuomet tai įtariau, - pasakė komisaro pavaduotojas, - bet Bloras buvo gudrus ir visąlaik išsukdavo uodegą. Aš esu tikras, kad Landoro byloje Bloras davė melagingus parodymus. Tardymo rezultatai manęs nepatenkino. Tačiau rasti tvirtų įrodymų man nepavyko. Liepiau Harisui užsiimti Landoro byla, bet ir jis nieko nepešė. Vis dėlto aš tebesu tos nuomonės, kad jei tik žinotume, kaip prie to prieiti, nesunkiai įrodytume Bloro kaltę. Šis vaikinas, be jokių abejonių, sukčius. - Seras Tomas Legas patylėjo ir tarė: - Sakot, kad Aizekas Morisas miręs? Kada jis mirė?

- Aš tikėjausi tokio klausimo, sere. Morisas mirė rugpjūčio aštuntosios naktį. Kiek žinau, išgėrė per didelę migdomųjų - berods kažkokių barbitūratų - dozę. Vėl neturime nieko, kas padėtų nustatyti, ar tai savižudybė, ar nelaimingas atsitikimas.

- Norite žinoti, ką aš apie tai manau? - paklausė Legas.

- Nujaučiu, sere.

- Morisas mirė velniškai patogiu laiku.

Inspektorius linktelėjo.

- Aš taip ir maniau, kad tai pasakysit, sere.

Komisaro pavaduotojas rėžė kumščiu į stalą ir suriko:

- Visa tai tiesiog fantastiška! Tai neįmanoma! Dešimt žmonių nužudyta ant plikos uolos jūroje, o mes nežinom nei kas tai padarė, nei kodėl, nei kaip!

Meinas kostelėjo.

- Manyčiau, kad jūs sakote ne visiškai teisybę, sere. Kodėl juos nužudė, mums daugiau ar mažiau aišku. Koks nors pamišėlis, susirgęs teisingumo manija. Jis pasidarbavo kaip reikiant, kad surastų tokius žmones, kurių pagal įstatymą neįmanoma patraukti atsakomybėn. Iš jų atsirinko dešimt - ar jie iš tiesų kalti, ar be dėmės, tai neturi reikšmės...

Komisaro pavaduotojas vėl pasimuistė.

- Neturi reikšmės? - griežtai pasitikslino jis. - O man atrodo... - Jis ūmai nutilo. Inspektorius Meinas pagarbiai laukė. Legas atsiduso ir papurtė galvą. - Kalbėkite, - tarė jis, - man ką tik pasirodė, kad pavyko šį tą užčiuopti. Kad radau raktą, kuris atvertų šių nusikaltimų paslaptį... Ir tuoj pat paleidau iš rankų. Apie ką jūs ten kalbėjot, Meinai?

- Žodžiu, tarkim, kad tie dešimt žmonių iš tiesų nusipelnė mirties. *Ir jie mirė.* A.N.Onimas įvykdė savo užduotį. Ir nežinia kaip išgaravo iš salos, nepalikęs jokio pėdsako.

- Išties iliuzionisto laurų vertas triukas. Bet žinote, Meinai,visa ši istorija turėtų būti vienaip ar kitaip paaiškinama.

- Jei gerai jus suprantu, sere, manote, kad jei to žmogaus saloje nebuvo, vadinasi, jis negalėjo iš jos išvykti, o jei tikėsim svečių užrašais, jo iš tiesų saloje nebuvo. Taigi tėra tik viena galimybė: žudikas - vienas iš dešimties.

Komisaro pavaduotojas linktelėjo. Inspektorius kalbėjo toliau:

- Tokia mintis kilo ir mums. Mes patikrinome šią versiją. Dabar jau galime pasakyti, kad jau šį tą žinome, kas dėjosi Negro saloje. Vera Kleitorn rašė dienoraštį, Emilė Brent - taip pat. Senis Vorgreivas taip pat kai ką pasižymėdavo, pastabos parašytos sausa juristo kalba, bet daug ką paaiškina. Kai ką pakeverzodavo ir Bloras. Visuose rastuose užrašuose minimi faktai sutampa. Jie mirė tokia tvarka: Marstonas, misis Rodžers, Makarturas, Rodžersas, mis Brent, Vorgreivas. Po teisėjo mirties Vera Kleitorn dienoraštyje parašė, kad nakčia Armstrongas išėjo iš namo, o Bloras su Lombardu nusekė jam iš paskos. Bloro užrašai šiuo atžvilgiu pasako kur kas daugiau. Ten tik du žodžiai: "Armstrongas pradingo." Dabar,sere, kai mums jau žinomos kai kurios aplinkybės, išvada pati prašyte prašosi. Armstrongas, kaip pamenate, nuskendo. O jeigu jis buvo pamišęs, kas trukdė jam vieną po kito pasiųsti į aną pasaulį dešimt žmonių ir galų gale pačiam nusižudyti, nušokus nuo uolos į jūrą? Arba paprasčiausiai jis paskendo, mėgindamas nuplaukti į krantą?

Puiki išvada, bet ji nepatvirtinama faktais. Visiškai nepatvirtinama. Pirmiausia, negalima nesiskaityti su teismo eksperto nuomone. Jis atvyko į salą ankstų tryliktosios dienos rytą. Nieko doro negalėjo mums pasakyti, tik pranešė, kad tie žmonės mirė mažų mažiausiai prieš trisdešimt šešias valandas, o gal ir gerokai anksčiau. Apie Armstrongą jo nuomonė buvo tvirtesnė. Anot eksperto, jo kūnas plūduriavo vandenyje aštuonias - dešimt valandų, o paskui buvo išmestas į krantą. Vadina-

si, Armstrongas paskendo naktį iš rugpjūčio dešimtosios į vienuoliktąją, ir tuoj paaiškinsiu, kodėl. Mums pavyko nustatyti, kur potvynis išmetė lavoną į krantą. Jis įstrigo tarp dviejų akmenų; ant jų aptikta audinio liekanų, plaukų ir taip toliau. Greičiausiai lavoną išmetė vienuoliktosios dienos potvynis, maždaug 11 valandą ryto. Vėliau audra nurimo, ir potvynio vanduo taip aukštai nebepakilo.

Jūs galėtumėt paprieštarauti, kad Armstrongas įsigudrino nukepti likusius tris *dar prieš* įbrisdamas į jūrą. Bet čia susiduriam su prieštaravimu, kurio negalime aplenkti. Potvynio vandenys nesiekė tos vietos, kur mes radome Armstrongą. *Lavonas gulėjo patrauktas gerokai aukščiau.* Be to, įtartinai tvarkingas - neišsikėtojęs, sudėtomis rankomis. Vadinasi, *Armstrongas mirė ne paskutinis.*

Inspektorius stabtelėjo ir vėl dėstė:

- Remdamiesi šiais faktais, eikime toliau. Kas dėjosi saloje rugpjūčio vienuoliktosios rytą? Armstrongas "pradingo" (nuskendo). Vadinasi, liko trys: Lombardas, Bloras ir Vera Kleitorn. Lombardą nušovė. Jo lavonas rastas prie vandens, netoli Armstrongo. Verą Kleitorn rado jos miegamajame, kilpoje, Bloras gulėjo aikštelėje prie namo. Jo galva sutraiškyta marmuro luito, kuriame buvo įmontuotas laikrodis; turime visišką pagrindą manyti, kad luitas buvo numestas ant Bloro pro viršuj esančio kambario langą.

- Kieno tai langas? - susiraukė Legas.

- Tai Veros Kleitorn miegamojo langas, sere. Dabar apsistosiu ties kiekvienu atveju atskirai. Pradėsiu nuo Filipo Lombardo. Tarkim, tai jis numetė marmurinį laikrodį ant Bloro, paskui primaišė į maistą ar vandenį narkotikų ir pakorė apsvaigusią Verą Kleitorn. Paskui nuėjo prie jūros ir nusišovė. Jei viskas buvo taip, tai *kas tuomet paėmė jo revolverį?* Juk jį mes radome namuose, prie pat Vorgreivo kambario slenksčio.

- Kieno pirštų atspaudus radot ant ginklo? - paklausė komisaro pavaduotojas.

- Veros Kleitorn.

- Bet, jeigu taip, tai visiškai aišku...

- Aš suprantu, ką norite pasakyti, sere. Kad tai Veros Kleitorn atspaudai, negali būti jokių abejonių. Ji nušovė Lombardą, atsinešė revolverį į namą, nustūmė ant Bloro galvos marmuro luitą, o paskui pasikorė. Ir tai atrodytų visai įtikinamai. Ant kėdės sėdynės jos kambaryje buvo prilipę jūržolių - lygiai tokių pat, kokių aptikta ant jos batelių

padų. Atrodo, kad ji atsistojo ant kėdės, užsinėrė ant kaklo kilpą ir nuspyrė kėdę.

Bet ta kėdė negulėjo pamesta ant grindų. Ji, kaip ir kitos, tvarkingai stovėjo prie sienos. Vadinasi, *po Veros Kleitorn mirties kėdę pakėlė ir pastatė kažkas kitas.*

Belieka Bloras. Bet jeigu jūs pasakysit, kad nužudęs Lombardą ir privertęs pasikarti Verą jis išėjo į lauką ir užsivertė sau ant galvos marmuro luitą, patraukęs už virvės ar kaip nors kitaip, aš nepatikėsiu. Šitaip nesižudoma, be to, Bloras apskritai ne iš tų žmonių, kurie keltų prieš save ranką. Juk mes jį pažinojom: ką jau ką, bet jį įtarti siekiant atstatyti aukščiausią teisingumą niekaip negalėtum.

- Jūsų teisybė, - pratarė komisaro pavaduotojas.

- O jei taip, sere, - toliau kalbėjo inspektorius Meinas, - saloje *turėjo dar kažkas būti.* Tas "kažkas" sutvarkė namus, kai viskas jau buvo baigta. Bet kurgi jis buvo visą tą laiką ir kur vėliau pradingo? Stiklheiveno gyventojai visiškai tikri, kad niekas negalėjo išvykti iš salos iki atplaukiant motorlaiviui. Tačiau tokiu atveju... - jis nutilo.

- Ką - tokiu atveju? - paragino seras Tomas Legas.

Inspektorius Meinas atsiduso. Palingavo galvą. Pasilenkė prie komisaro pavaduotojo.

- Tokiu atveju - *kas juos nužudė?* - paklausė jis.

Rankraštis, kurį Skotlendjardui persiuntė žvejybos laivo "Ema Džein" kapitonas

Jau nuo ankstyvos jaunystės supratau, kokia prieštaringa mano natūra. Pirmiausia pasakysiu, kad visą gyvenimą pasižymėjau romantiška vaizduote. Nuo pat vaikystės mane žavėjo nuotykių romanuose dažnai pasitaikanti scena, kai svarbus dokumentas užantspauduojamas butelyje ir įmetamas į jūrą. Dar ir dabar tebežavi - štai kodėl aš nusprendžiau parašyti šią išpažintį, užlakuoti butelyje ir paleisti pavandeniui. Tėra tik vienas šansas iš šimto, kad jį kas nors suras, ir tada (galbūt tuščiai guodžiu save tokia viltim) lig šiol neatskleista Negro salos paslaptis pagaliau bus įspėta.

Tačiau ne vien tik romantinės vizijos man kaitino kraują. Aš patirdavau tiesiog sadistinį pasitenkinimą stebėdamas gyvų sutvėrimų žūtį arba pats juos naikindamas. Man patiko visokie eksperimentai su vap-

svomis, labai mėgau naikinti sodo kenkėjus... Nuo pat mažumės pažinau žudymo aistrą.

Tačiau mano sieloje tuo pačiu metu giliai įsikerojo ir teisingumo troškimas. Vien mintis apie tai, kad dėl mano kaltės galėtų žūti ne tik kad nekaltas žmogus, bet ir koks padaras, keldavo man siaubą. Iš visos širdies troškau, kad visur ir visada triumfuotų teisingumas.

Manau, kad psichologiją išmanantis žmogus supras, kodėl užaugęs nutariau tapti teisininku, tai buvo dėsningas pasirinkimas tokios psichinės struktūros asmenybei. Teisininko profesija atitiko visus mano instinktyvius poreikius.

Nusikaltimas ir bausmė mane visuomet labai domino. Stačiai ryte rijau visokius detektyvinius ir kriminalinius romanus, laisvalaikiu kartais kurdavau rafinuočiausius žudymo būdus.

Kai pagaliau tapau teisėju, atsiskleidė dar viena slapta mano aistra. Su didžiausiu pasimėgavimu stebėdavau teisiamųjų suole susigūžusį kokį varganą nusikaltėlį, iš paskutiniųjų besistengiantį išvengti bausmės, bet jaučiantį, kad atpildas pamažu, tačiau nenumaldomai artėja. Tačiau turėkite galvoje, kad man būdavo sunku teisiamųjų suole matyti nekaltą žmogų. Mažiausiai du kartus, kai man atrodė, kad teisiamasis nekaltas, aš nutraukiau bylą, įstengęs prisiekusiesiems įteigti, kad nėra nusikaltimo sudėties. Laimei, policininkų sąžiningumo ir profesionalumo dėka dauguma prieš teismą stojusių žmonių, įtariamų žmogžudystėmis, iš tiesų buvo kalti.

Taip buvo ir Eduardo Sitono atveju. Jo išvaizda ir elgesys buvo apgaulingi, ir Sitonui pavyko palenkti prisiekusiuosius savo pusėn. Tačiau įkalčiai, kad ir neįspūdingi, bet tvirti, ir mano patyrimas padėjo man padaryti neabejotiną išvadą, kad jis iš tiesų įvykdė jam inkriminuojamą nusikaltimą, būtent nužudė pagyvenusią moterį, pasinaudojęs jos patiklumu.

Mane buvo praminę mantijuotu koriku, bet tai daugiau nei neteisinga. Mano patarimai prisiekusiesiems prieš jiems priimant nuosprendį visuomet būdavo nešališki ir labai apgalvoti. Kartu negalėjau leisti, kad kai kurie itin gražbylingi advokatai jausmingomis savo kalbomis naudotųsi prisiekusiųjų jausmais. Tokiais atvejais atkreipdavau jų dėmesį į teismo turimus įkalčius.

Pastaraisiais metais pastebėjau savyje dar vieną permainą. Aš nustojau save kontroliuoti: panūdau ne tik skelbti teismo nuosprendžius, bet ir juos vykdyti! Kilo neišpasakytas noras - būsiu visai atviras - *pačiam ką nors nužudyti.* Man to reikėjo lygiai taip pat, kaip menininkui reikia

galimybės išreikšti save. O aš ir buvau, tiksliau - galėjau būti - nusikaltimų menininku! Lig tol profesinių pančių kaustyta mano vaizduotė prasiveržė.

Aš privalėjau, žūtbūt privalėjau ką nors nužudyti! Dar daugiau, ši žmogžudystė neturėjo būti eilinė. Neregėta, baisi, kraują stingdanti žmogžudystė! Šiuo požiūriu mano vaizduotė buvo tokia pat, kaip vaikystėje. Mane jaudino viskas, kas efektinga ir teatrališka. Aš troškau žudyti... Ką nors nužudyti...

Tačiau - gal kam tai ir pasirodys keista - įgimtas teisingumo jausmas mane stabdė, neleido pakelti ranką prieš kitą. Aš negalėjau leisti, kad nukentėtų nekaltas.

Bet štai vieno pokalbio metu pašnekovo ištarta frazė pakišo man išganingą mintį apie deramą atpildą. Aš kalbėjausi su eiliniu praktikuojančiu gydytoju. Jis prasitarė, kad būna labai daug žmogžudysčių, už kurias pagal įstatymus nubausti negalima. Kaip pavyzdį paminėjo neseniai mirusią vieną savo pacientę, senyvą moterį. Gydytojas sakėsi įsitikinęs, kad ją numarino tarnai, vyras ir žmona, laiku nedavę ligonei stiprinamųjų vaistų, nes po šeimininkės mirties jų laukė neblogas palikimas. Tokių dalykų įrodyti praktiškai neįmanoma, paaiškino mano pašnekovas, bet patvirtino nė kiek neabejojąs savo prielaidos teisingumu. Jis pridūrė, kad tokios tyčinės žmogžudystės nėra labai retos, tik patraukti nusikaltėlius baudžiamojon atsakomybėn neįmanoma.

Nuo to atmintino pokalbio viskas ir prasidėjo. Aš staiga pamačiau kelią, kuris atves mane į tikslą. Tada/..usprendžiau, kad vienos žmogžudystės man per maža. Jei žudyti, tai jau kaip reikiant.

Paslapčiom pradėjau ieškoti aukų...

Taupydamas vietą, smulkiai neaprašinėsiu, kaip ieškojau. Vos ne kiekvieną užsimezgusį pokalbį stengdavausi pakreipti man rūpima linkme, ir rezultatai tiesiog pranoko lūkesčius! Daktaro Armstrongo istoriją išgirdau gulėdamas ligoninėje. Ją papasakojo mane prižiūrėjusi sesuo, prisiekusi blaivininkė, turbūt tikėdamasi, kad istorija apie tai, kaip prieš daugel metų girtas chirurgas jos akyse papjovė pacientę, privers mane išmesti iš galvos visas mintis apie gėrimus. Lyg tarp kitko pasiteiravęs, kokioje ligoninėje ji atliko praktiką, netrukus sužinojau viską, kas tik man rūpėjo. Be jokio vargo aptikau to gydytojo ir jo pacientės pėdsakus.

Iš paplepėti mėgstančių veteranų klube kai ką sužinojau apie generolą Makarturą. Tolimus kraštus aplankęs keliautojas man paporino, kaip ten siautėjo kažkoks Filipas Lombardas. Valdininko iš Majorkos

žmona pasipiktinusi papasakojo man apie puritonę Emilę Brent ir jos vargšę tarnaitę. Antonį Marstoną išsirinkau iš didelio būrio žmonių, padariusių panašius nusikaltimus. Dėl savo kietaširdiškumo, visiško nesugebėjimo atjausti, gailestingumo stokos jis, mano manymu, buvo pavojingas visuomenei ir nusipelnė aukščiausios bausmės. O apie buvusio policijos inspektoriaus Bloro nusikaltimą sužinojau visai paprastai, keliems mano kolegoms atvirai ir karštai svarstant Landoro bylą. Jo poelgis mane labai papiktino. Policininkas - įstatymo sargas, todėl privalo būti nepriekaištingos moralės. Prieš ką pasakydamas kiekvienas tvarkos saugotojas turi pasverti kiekvieną žodį, nes žmonės linkę jais pasikliauti.

Ir galiausiai - Vera Kleitorn. Kartą plaukdamas per Atlantą lig vėlumos užsisėdėjau rūkomajame su dailiu jaunu džentelmenu Hugo Hamiltonu. Jis atrodė labai nelaimingas. Kad išblaškytų savo graužatį, jis uoliai skandino ją taurelėje. Pamažu jis susigraudino ir panūdo išlieti širdį. Nesitikėdamas nieko doro iš jo išpešti, automatiškai pradėjau banalų pokalbį. Tai, ką išgirdau iš jo, mane tiesiog sukrėtė, aš ir dabar menu kiekvieną jo tada ištartą žodį...

- Teisybę sakote, - kalbėjo jis. - Kad užmuštum žmogų, nebūtinai reikia pakišti jam aršeniko arba nustumti jį nuo uolos, visai ne. - Jis pasilenkė ir pažvelgė man tiesiai į akis. - Aš pažinojau vieną žmogžudę. Labai gerai pažinojau... Dar daugiau - buvau beprotiškai ją įsimylėjęs... Dievas mato, kad tebemyliu ją iki šiol... Tai siaubinga, sakau jums - siaubinga... Siaubinga, kad ji tai padarė dėl manęs... Tuomet aš to nė neįtariau... Moterys - tikros išgamos, sakau jums... Jūs nė nepatikėtumėt, kad ta graži, atvira, linksma mergina galėtų nužudyti žmogų! Kad leistų berniukui plaukti į jūrą, žinodama, jog jis nuskęs? Juk jūs nepatikėtumėt, kad šitaip galėtų pasielgti moteris?

- Ar jūs neklystat? - paklausiau jo. - Esate tikras, kad tai iš tiesų buvo žmogžudystė?

- Esu visiškai tikras, kad tai buvo žmogžudystė, - tarė jis ūmai išblaivėjęs. - Niekam kitam tai nė į galvą neateitų. O aš tik žvilgtelėjau į ją, ir viską supratau... Jinai irgi suprato, kad aš viską žinau... Nenumatė tik vieno: aš mylėjau tą vaiką...

Jis daugiau nepratarė nė žodžio, bet ir to, ką pasakė, man visai pakako, kad sužinočiau visas tos istorijos smulkmenas.

Man tereikėjo dešimtosios aukos. Ir aš suradau ją - tai buvo Aizekas Morisas. Įtartinas tipas. Be kitų nešvarių darbų, jis vertėsi narkotikų

prekyba ir netgi pripratino prie jų vieno mano pažįstamo dukterį. Vos dvidešimt dvejų metų mergina nusižudė.

Visą tą laiką, kol ieškojau nusikaltėlių, mano mintyse pamažu brendo planas. Dabar jis jau buvo visiškai parengtas, o paskutinį tašką padėjau apsilankęs pas vieną Harlio gatvės daktarą. Jau buvau minėjęs, kad mane kartą operavo. Dabar gydytojas įtikinėjo mane, kad antrą kartą operuotis nėra jokios prasmės. Jis kalbėjo labai atsargiai ir ramiai, bet nuo manęs sunku nuslėpti tiesą.

Aš supratau, kad manęs laukia lėta ir kankinama mirtis, tačiau nuslėpiau nuo gydytojo, kad nesitaikstysiu su lemtimi ir nenuleisiu rankų. Na jau ne, aš pasitiksiu mirtį jausmų sūkuryje. Prieš numirdamas, pasimėgausiu gyvenimu iki soties!

O dabar atskleisiu jums visą savojo sumanymo mechanizmą. Nusipirkau salą per Morisą, kad pats likčiau šešėlyje, tai buvo visai nesunku. Jis buvo tokių reikalų virtuozas. Analizuodamas apie kiekvieną būsimą auką surinktą informaciją, kiekvienam sugalvojau viliojantį jauką. Visi be išimties užkibo ant meškerės. Visi mano svečiai rugpjūčio aštuntąją atvyko į Negro salą - visi, o tarp jų ir aš pats.

Tuo metu su Morisu jau buvau suvedęs sąskaitas. Jį kamavo virškinimo sutrikimas. Prieš išvažiuodamas iš Londono daviau jam kapsulę, sakydamas, kad tie vaistai veikia tiesiog stebuklingai, kad pats tuo įsitikinau. Morisas buvo truputį hipochondrikas, ir buvau tikras, kad jis paklausys mano patarimo. Aš nebijojau, kad po jo mirties liks kokie nors kompromituojami dokumentai ar užrašai. Ne toks jis jau buvo žmogus.

Mano aukos Negro saloje turėjo mirti iš eilės - apie tai buvau gerai pasukęs galvą ir tam pasiruošęs. Tarp mano svečių buvo žmonių su įvairiom kaltėm. Aš nusprendžiau, jog mažiausiai kalti mirs pirmi, kad jiems nereiktų patirti tų dvasinių kančių ir siaubo, kurie skirti šaltakraujams žudikams.

Pirmi mirė Antonis Marstonas ir misis Rodžers. Pirmasis - akimirksniu, antroji - nepabudusi iš miegų. Mano manymu, Marstonas iš prigimties neturėjo dorovingumo jausmo, kurį pažįsta daugelis žmonių. Dora jam neegzistavo, jis buvo tikras pagonis. Misis Rodžers, esu visiškai tikras, veikė didelėje savo vyro įtakoje.

Nesiruošiu smulkiai aprašinėti, kaip tuodu žmonės mirė. Policija nesunkiai išsiaiškins mirties priežastis. Kalio cianido nesunku gauti, juo naikina vapsvas. Turėjau truputį šių nuodų, ir kai po pateiktų kaltinimų kilo sąmyšis, aš nemačiom įbėriau jų į pustuštę Marstono stiklinę.

Turiu pridurti, kad kaltinamojo akto metu nenuleidau nuo savo svečių akių ir, remdamasis ilgamete teisėjo patirtimi, priėjau prie tvirtos išvados, jog jie kalti visi aliai vieno.

Paskutiniu metu pasmarkėjus skausmo priepuoliams, gydytojas man išrašė stiprių migdomųjų - cholralhidrato. Nebuvo sunku sukaupti mirtiną šio preparato dozę. Kai Rodžersas atnešė savo žmonai stiklinę konjako ir pastatė ją ant stalo, aš, eidamas pro šalį, siūbtelėjau jon vaistų. Ir vėl viskas pavyko kuo puikiausiai, nes tuo metu svečiai nebuvo perimti įtarumo.

Generolą Makarturą ištiko lengva mirtis. Jis negirdėjo, kaip aš prie jo prisėlinau. Buvau tiksliai apskaičiavęs, per kiek laiko turiu sugrįžti į aikštelę, kad mano dingimo niekas nepastebėtų, ir vėl viskas susiklostė kaip reikiant.

Kaip ir tikėjausi, vėliau buvo išnaršyta visa sala, ir galų gale svečiai įsitikino, kad, be mūsų septynių, čia nieko daugiau nėra. Ir tuomet visus apniko įtarinėjimai.

Pagal planą man trumpam buvo reikalingas pagalbininkas. Pasirinkau daktarą Armstrongą. Jis atrodė esąs lengvatikis, be to, buvo nemažai apie mane girdėjęs ir net šiek tiek pažinojo, tad jam nė į galvą nebūtų atėję, kad toks žmogus, kaip aš, galėtų būti žmogžudys! Jis labai įtarinėjo Lombardą, o aš savo ruožtu nudaviau, kad čia mūsų nuomonės sutampa. Armstrongui užsiminiau, kad žinau būdą, kaip įvilioti nusikaltėlį į spąstus ir jį demaskuoti.

Nors tuo metu jau buvom apieškoję visų svečių kambarius, tačiau kiekvieno žmogaus dar nebuvom krėtę. Tačiau nujaučiau, kad ir to netrukus gali būti pareikalauta.

Rodžersą užmušiau rugpjūčio dešimtosios dienos rytą. Jis skaldė prakuroms pliauskas ir neišgirdo manęs atsėlinant. Tarno kišenėje radau raktą nuo valgomojo, kurį praeitą vakarą jis buvo užrakinęs.

Kai Rodžersą aptiko ir kilo sumaištis, nepastebimai įslinkau į Lombardo kambarį ir konfiskavau ginklą. Aš žinojau, kad jis turi revolverį, nes Morisui buvau liepęs priminti, jog Lombardas atvyktų salon apsiginklavęs.

Per pusryčius, pildamas mis Brent kavos, nematiom subėriau jos puodelin migdomųjų likučius. Paskui visi išėjom iš valgomojo ir palikom ją vieną. O kai truputėlį palaukęs vėl įsmukau tenai, ji jau snūduriavo. Suleidau jai kalio cianido. Galbūt pokštas su širše pasirodys vai-

kiškas, bet man iš tiesų knietėjo paišdaigauti. Norėjau kiek galėdamas tiksliau laikytis skaičiuotės.

Netrukus po mis Brent mirties įvykiai susiklostė taip, kaip ir tikėjausi. Jei atmintis nešlubuoja, aš pats pareikalavau visus iškrėsti. Tai ir buvo labai rūpestingai padaryta. Tačiau revolverį jau buvau patikimai paslėpęs, o nuodus ir migdomuosius jau suvartojęs.

Tuomet ir pasiūliau Armstrongui įvykdyti mano sumanymą. Jis buvo labai paprastas: naująja auka turėčiau tapti aš pats. Žudiką tai išmuš iš vėžių, be to, jei būsiu laikomas mirusiu, galėsiu slapčiomis dairytis po namus ir galų gale suseksiu paslaptingąjį nusikaltėlį.

Armstrongui toks planas patiko. Tą patį vakarą mudu ėmėmės jį įgyvendinti. Truputis raudono dumblo ant kaktos, raudona vonios užuolaida, pilkų vilnų sruogos - štai viskas, ko prireikė mūsų inscenizacijai. Žvakės švietė menkai, mirgėjo, mane apžiūrėti turėjo pats Armstrongas, tad beveik jokio pavojaus nebuvo.

Viskas ėjosi lyg sviestu patepta. Mis Kleitorn suriko ne savo balsu, kai tamsoje prisilietė prie mano apdairiai pakabintų jūržolių. Visi šoko jos gelbėti ir nubildėjo laiptais, o aš įsitaisiau krėsle ir apsimečiau mirusiu.

Efektas pranoko visus lūkesčius. Armstrongas vaidino tikrai meistriškai. Vyrai užnešė mane į viršų ir paguldė į lovą. Paguldė ir pamiršo: kiekvienas buvo mirtinai įbaugintas ir visų saugojosi.

Su Armstrongu buvome susitarę susitikti lauke naktį - be ketvirčio dvi. Nusivedžiau jį ant uolos už namo. Pasakiau, kad iš čia patogu stebėti, ar niekas neprislinks prie mūsų, o patys esam nematomi, nes miegamųjų langai į kitą namo pusę. Jis, kaip ir anksčiau, nieko blogo neįtarė, nors galėjo būti atsargesnis. Tačiau daktaras neteikė didesnės reikšmės skaičiuotės žodžiams. "Užsižiopsojo vienas..."

Armstrongas iš tiesų lengvapėdiškai užsižiopsojo.

Ir vėl viskas ėjo kaip sviestu patepta. Aš šūktelėjau, žengiau prie pat uolos krašto, pasilenkiau ir pasitraukęs liepiau jam pasižiūrėti, ar tik ne įėjimas į olą ten apačioje matyti. Jis pasilenkė ties atbraila. Aš stumtelėjau jį, daktaras susverdėjo ir nugarmėjo į šėlstančią jūrą. Grįžau į namus. Koridoriuje mano žingsnius išgirdo Bloras. Truputėlį palaukęs, nutykinau į Armstrongo kambarį ir iš ten žengdamas kiek galima garsiau, kad mane išgirstų, ėmiau lipti laiptais žemyn. Kai jau buvau holе, viršuje prasivėrė durys. Jie turbūt pamatė mane išeinantį pro laukujes duris. Po kokių dviejų minučių vyrai nuskubėjo man iš paskos. Aš apė-

jau namą ir įlindau į vidų pro valgomojo langą, kurį iš anksto buvau palikęs pravirą. Langą uždariau ir išmušiau stiklą. Paskui tyliai užlipau į viršų ir atsiguliau į savo lovą.

Spėjau, kad netrukus jie vėl ims iš naujo krėsti namą, bet tikėjausi, kad į numirėlius nekreips per daug dėmesio, nebent tik kilstelės paklodę, pasižiūrės, ar po ja, apsimetęs lavonu, nesislepia Armstrongas. Taip ir atsitiko.

Pamiršau pasakyti, kad revolverį vėl padėjau Lombardo miegamajame. Galbūt kam nors bus įdomu sužinoti, kur buvau jį paslėpęs. Maisto sandėliuke buvo krūva konservų. Pradariau vieną dėžutę apačioje, atrodo, nuo sausainių, įgrūdau jon revolverį ir užklijavau lipnia juosta.

Aš vyliausi, ir visai pagrįstai, kad niekam neateis į galvą atidarinėti visas skardines ir dėžutes, nes krūvos viršuje maisto atsargos atrodė visai nelytėtos. Raudoną užuolaidą iš vonios paslėpiau po svetainės krėslo kartūnu, o vilnų sruogas - kušetės pagalvėje, kurią teko truputėlį praardyti.

Ir štai pagaliau atėjo lauktoji valanda, kai saloje beliko tik trys žmonės, taip išsigandę, kad galėjo ryžtis bet kokiam žingsniui, be to, *vienas iš jų turėjo revolverį*. Stebėjau juos pro namo langus. Kai Bloras prisiartino, nustūmiau jam ant galvos marmurinį laikrodį. Ir jis *priėjo liepto galą*...

Pro savo miegamojo langą mačiau, kaip Vera Kleitorn nušovė Lombardą. Tikrai drąsi ir sumani mergina. Aš visuomet buvau tos nuomonės, kad ji niekuo nenusileidžia Lombardui, o kai kuriais atvejais jį net pranoksta. Paskui greitai puoliau į Veros miegamąjį ruošti scenos.

Tai buvo įdomus psichologinis eksperimentas. Ar sąžinės priekaištai, kad ką tik nužudė žmogų, ir visa siaubą kelianti, hipnotizuojanti aplinka privers ją pakelti prieš save ranką? Tikėjausi, kad taip. Ir neapsirikau. Vera Kleitorn pasikorė mano akivaizdoj - stebėjau ją pasislėpęs už spintos.

Pereinu prie baigiamosios dalies. Išlindau iš už spintos, pakėliau nuo grindų kėdę ir tvarkingai pastačiau ją prie sienos. Ėmiau dairytis revolverio ir suradau jį Veros pamestą prie laiptų. Pasistengiau nenutrinti ant ginklo likusių merginos pirštų atspaudų.

Kas toliau?

Baigsiu rašyti šį laišką. Įdėsiu jį į butelį, užlakuosiu ir įmesiu į jūrą.

Kodėl?

Iš tiesų - kodėl?

Man glostė savimeilę mintis, kad panorėjęs galiu sumanyti tokį nusikaltimą, kurio paslapties niekas niekados neatskleis. Tačiau dabar supratau, kad kiekvienas menininkas trokšta būti pripažintas. Tai visai natūralus dalykas, ir kvaila dėl to priekaištauti.

Tad ir aš, kaip man bebūtų sunku prisipažinti, esu tik paprastas mirtingasis, geidžiąs, kad žmonės įvertintų jo išmoningumą.

Aš parašiau šią išpažintį, nes esu beveik tikras, kad Negro salos paslaptis liks neatskleista. Žinoma, policija gali pasirodyti protingesnė, nei aš manau. Šiaip ar taip, yra trys aplinkybės, galinčios padėti įminti šią mįslę. Pirmoji: policijai puikiai žinoma, kad Eduardas Sitonas buvo iš tiesų kaltas. Taigi jiems žinoma, kad vienas iš dešimties praeityje neįvykdė jam priskiriamo nusikaltimo, o iš to, kaip bebūtų paradoksalu, išeina, jog niekas kitas, tik jis ir yra šių žmogžudysčių kaltininkas. Antroji aplinkybė susijusi su keturioliktąja skaičiuotės eilute. Armstrongo mirties priežastis - "užsižiopsojimas". Kitaip tariant, buvo aiškiai pasakyta, kad turėjo įvykti kažkokia apgavystė, kuri ir nulėmė Armstrongo likimą. Jau vien tai galėjo įduoti policijai siūlo galą. Tuo metu gyvi bebuvo likę tik keturi, ir aišku kaip dieną, kad iš jų visų Armstrongas galėjo pasikliauti tik manimi.

Ir pagaliau trečias dalykas, visai simboliškas. Tai mirties ženklas ant mano kaktos. Juk tai tikra Kaino žymė.

Atrodo, kad nebeturiu ko pridėti. Įmetęs butelį su šiuo laišku jūron, užlipsiu į savo kambarį ir atsigulsiu į lovą. Prie mano pensnė kabo juodas raištelis, tačiau iš tiesų tai ne raištelis, o gumelė. Pensnė pasidėsiu po savimi. Vieną gumelės galą apsuksiu apie durų rankeną, o kitą - ne taip tvirtai - apie revolverį. Vėliau turėtų atsitikti štai kas.

Mano ranka, apsukta nosine, nuspaus gaiduką. Ir nusvirs nuo lovos. Revolveris, traukiamas gumelės, nulėks į kitą pusę, atsitrenks į durų rankeną ir atsivynioję̨s nukris ant grindų. Gumelė atsiriš ir vėl nekaltai nukars prie pensnė. Ant grindų numesta nosinė apskritai nesukels jokio įtarimo.

Kai mane aptiks, gulėsiu lovoje su peršauta galva - taip, kaip parašyta mano svečių-aukų dienoraščiuose. O kai mus pagaliau apžiūrės teismo ekspertai, net ir jie negalės tiksliai nustatyti, kada kuris mirė.

Po audros į salą atplauks žmonės, tačiau jie teras tik dešimt lavonų ir neįmenamą Negro salos paslaptį.

Lorensas Vorgreivas